

การประเมินผลการดำเนินการตามผังเมืองรวม : กรณีศึกษา
ผังเมืองรวม เมืองพระนครศรีอยุธยา

นายอภิชาติ โสริกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2558

**THE EVALUATION OF THE COMPREHENSIVE PLAN
IMPLEMENTATION : A CASE STUDY OF PHRA
NAKHON SI AYUTTHAYA
COMPREHENSIVE PLAN**

Apichat Sorikul

A large, faint watermark of the Suranaree University of Technology logo is centered on the page. The logo features a stylized figure standing on a pedestal, surrounded by a circular emblem with Thai script. The text 'มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี' (Mahavithayalai Technology Suranaree) is visible at the bottom of the emblem.

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Engineering in Construction
and Infrastructure Management
Suranaree University of Technology
Academic Year 2015**

การประเมินผลการดำเนินการตามผังเมืองรวม : กรณีศึกษา

ผังเมืองรวม เมืองพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รศ. ดร.ฉัตรชัย โชติษฐยางกูร)

ประธานกรรมการ

(ศ. ดร.สุขสันต์ หอพิบูลสุข)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

(รศ. ดร.อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์)

กรรมการ

(ศ. ดร.ชูกิจ ลิมปิจำนงค์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและนวัตกรรม

(รศ. ร.อ. ดร.กนต์ธร ชำนิประศาสน์)

คณบดีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

อภิชาติ โสริกุล : การประเมินผลการดำเนินการตามผังเมืองรวม : กรณีศึกษา

ผังเมืองรวม เมืองพระนครศรีอยุธยา (THE EVALUATION OF THE COMPREHENSIVE
PLAN IMPLEMENTATION : A CASE STUDY OF PHRA NAKHON SI

AYUTTHAYA COMPREHENSIVE PLAN) อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.สุขสันต์
หอพิบูลสุข, 130 หน้า

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ตามกฎกระทรวงการบังคับใช้ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ.2552 งานวิจัยเป็นการศึกษาเชิงสำรวจและเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยการเข้าร่วมประชุมเพื่อพูดคุย สอบถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา และเปรียบเทียบกับเกณฑ์และมาตรฐานด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการของผังเมือง พ.ศ.2549 กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เพื่อรองรับประชากรสำหรับเมืองขนาดใหญ่ ที่มีประชากร 200,001 - 1,500,000 คน ผลการศึกษาพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้ดำเนินการตามแผนงานและโครงการตามเกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ.2552 สาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ยังขาดแคลน ได้แก่ การจัดการน้ำเสีย โรงฆ่าสัตว์ ตลาดสด การศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา สวนสาธารณะ สนามกีฬา ทั้งสนามกลางแจ้งและในร่ม สนามเด็กเล่น สถานีขนส่ง และ เส้นทางคมนาคมในผังเมือง

สาขาวิชา วิศวกรรมโยธา

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่อนักศึกษา _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

APICHAT SORIKUL : THE EVALUATION OF THE COMPREHENSIVE
PLAN IMPLEMENTATION : A CASE STUDY OF PHRA NAKHON SI
AYUTTHAYA COMPREHENSIVE PLAN. THESIS ADVISOR : PROF.
SUKSUN HORPIBULSUK, Ph.D., 130 PP.

EVALUATION/INFRASTRUCTURE/IMPLEMENTATION/LOCAL
GOVERNMENTS/GOVERNMENT SECTOR

This research is to study and evaluation of infrastructure implementation of local governments and government sectors according to Phra Nakhon si Ayutthaya Comprehensive Plan B.E.2552. This thesis is a survey and Participatory Action Research (PAR) studies by a group meeting to discuss, interview, exchange ideas with stakeholders in Phra Nakhon si Ayutthaya Comprehensive Plan. This studied results were compared the Infrastructure planing standard of the Comprehensive Plan, Department of Public Works and Town & Country Planning, Ministry of Interior for large cities with a population of 200,001 - 1,500,000 people. The study results show that local governments and relevant government agencies have not followed the plans and projects included the Phra Nakhon si Ayutthaya Comprehensive Plan. The insufficient infrastructure utilities were waste water treatment plants, slaughterhouses, vegetable markets, kindergartens, primary and secondary education, park, stadium, play ground, transport station and road transport.

School of Civil Engineering

Academic Year 2016

Student's Signature_____

Advisor's Signature_____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร.สุขสันต์ หอพิบูลสุข อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ แนะนำแนวทางการทำงานเพิ่มเติม และให้ความเอาใจใส่ ความเมตตากรุณาถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์เป็นอย่างดี และปลุกฝังให้มีความอดทน มีวินัย มั่นคงว่าหาความรู้เพิ่มเติม ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในหลักสูตร วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา ให้แก่ผู้ศึกษา ซึ่งเป็นความรู้และประสบการณ์ที่มีค่าและมีประโยชน์ในการทำงานของผู้ศึกษา ผู้ศึกษาขอระลึกถึงพระคุณบิดาและมารดา ที่ได้อบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี รักการศึกษา และหมั่นหาความรู้เพิ่มเติม และไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ในกลุ่มงานวิชาการผังเมือง สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด และกรมกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ที่ได้ส่งเสริมและเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิต โอกาสนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณครอบครัว ไสริกุล ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอย่างดี

อภิชาติ ไสริกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ (ภาษาไทย).....	ก
บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ).....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูป.....	ฉ
บทที่	

1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 การวิเคราะห์กระบวนการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	8
2.2 นโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่.....	8
2.3 ผังประเทศ.....	12
2.4 ผังภาคกลาง.....	16
2.5 ผังอนุภาคกลุ่มภาคกลางตอนกลาง 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี).....	19
2.6 การวางผังเมือง.....	20
2.7 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	23

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.8	เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ. 2549 เกณฑ์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน.....	29
3	วิธีดำเนินการศึกษา.....	44
3.1	วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
3.2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	53
3.4	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
3.5	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
3.6	การจัดทำกรอบการวิจัย.....	55
3.7	แผนการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์.....	55
4	ผลการศึกษาและวิเคราะห์ผล.....	57
4.1	วิธีการวิจัย.....	57
4.2	การศึกษาข้อมูลด้านประชากร ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา.....	58
4.3	การศึกษาข้อมูลด้านการออกแบบด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา.....	67
4.4	การสำรวจข้อมูลด้านการบริการสาธารณูปโภคในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา.....	70
5	สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	106
5.1	สรุปผลการศึกษา.....	112
5.2	ปัญหาและอุปสรรค.....	112
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	113
	รายการอ้างอิง.....	114
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก. สรุปมาตรฐานเกี่ยวกับการวางผังเมืองรวมสำหรับเมืองทั่วไป.....	115
	ภาคผนวก ข. สรุปมาตรฐานการใช้ประโยชน์ที่ดินจำแนกตามขนาดเมือง.....	123
	ประวัติผู้เขียน.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ขนาดพื้นที่ของจังหวัดและอำเภอต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....24
2.2	การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....26
2.3	แสดงหน้าที่ของถนนแต่ละประเภทในพื้นที่เมือง.....29
2.4	แสดงขนาดเขตทางของถนนในเขตผังเมืองรวม.....30
2.5	แสดงขนาดที่เหมาะสมระหว่างท่อระบายน้ำกับความกว้างของทางเท้า.....30
2.6	แสดงขนาดของส่วนประกอบถนน.....30
2.7	แสดงเกณฑ์และมาตรฐานสำหรับถนนสายหลัก.....31
2.8	แสดงเกณฑ์และมาตรฐานสำหรับถนนสายรอง.....32
2.9	แสดงเกณฑ์และมาตรฐานสำหรับถนนสายย่อย.....33
2.10	แสดงขนาดพื้นที่สำหรับกำจัดขยะแบบฝังกลบ..... 38
2.11	แสดงขนาดพื้นที่สำหรับสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย.....38
2.12	แสดงขนาดประชากร และความต้องการรถดับเพลิง.....43
4.1	การขยายตัวของประชากร ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเขตการปกครอง พ.ศ. 2536 - 2546.....58
4.2	การคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ของผังเมืองรวม เมืองพระนครศรีอยุธยา.....59
4.3	การคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ของผังเมืองรวม เมืองพระนครศรีอยุธยา.....60
4.4	จำนวนและร้อยละของประชากรที่อยู่จริงของผังเมืองรวม เมืองพระนครศรีอยุธยา ปี 2547 จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ.....62
4.5	จำนวนและร้อยละของประชากรที่อยู่จริงของผังเมืองรวม เมืองพระนครศรีอยุธยา ปี 2552 จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ.....63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.6 จำนวนและร้อยละของประชากรที่อยู่จริงของผังเมืองรวม เมืองพระนครศรีอยุธยา ปี 2557 จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ.....	64
4.7 ปริมาณสาธารณูปโภคที่ออกแบบไว้สำหรับเมืองขนาดใหญ่.....	67
4.8 แสดงรายชื่อ ประเภท ขนาดของถนน และท่อระบายน้ำในเขตเทศบาล.....	72
4.9 สถิติบริการโทรศัพท์.....	75
4.10 ข้อมูลจำนวนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน.....	78
4.11 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีข้อมูลจำนวนนักศึกษา ห้องเรียน.....	81
4.12 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.....	82
4.13 ตารางนักเรียนระดับชั้นอนุบาล.....	84
4.14 ตารางนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา.....	86
4.15 ตารางนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา.....	87
4.16 ตารางนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.).....	89
4.17 แสดงชื่อถนนภายในเขตเทศบาล.....	97
4.18 ถนนตามแผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา.....	100
4.19 ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้สำหรับเมืองขนาดใหญ่.....	103
5.1 ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้สำหรับเมืองขนาดใหญ่.....	107
5.2 ถนนตามแผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา..	110

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1	ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552..... 3
2.1	ประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)..... 9
2.2	ผังนโยบายการพัฒนาพื้นที่ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2600.....15
2.3	ผังนโยบายการใช้ที่ดินภาคกลางปี พ.ศ. 2600..... 17
2.4	ผังนโยบายการพัฒนาภาคกลางปี พ.ศ. 2600.....18
4.1	การคาดการณ์จำนวนประชากร.....60
4.2	การคาดการณ์จำนวนประชากร ปี 2547 2552 2557 61
4.3	จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี 2547.....65
4.4	จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี 2552.....65
4.5	จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี 2557.....66
4.6	การประชาสัมพันธ์พระนครศรีอยุธยา.....71
4.7	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....74
4.8	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน).....74
4.9	โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา.....76
4.10	อาคารจอดรถป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา.....77
4.11	จุดรับส่งผู้โดยสารริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32(ถนนสายเอเชีย).....93
4.12	จุดจอดรถประจำทางจาก อยุธยา – กรุงเทพฯ.....93
4.13	จุดรับส่งผู้โดยสารริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 ขาออก.....94
4.14	จุดรับส่งผู้โดยสารริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 ขาเข้า.....94
4.15	จุดจอดรถประจำทางของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....95
4.16	สถานีรถไฟอยุธยา..... 96

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้วางหลักที่อาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร อำนาจในการให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของส่วนรวม

การวางแผนและจัดทำผังเมือง จึงมีจุดประสงค์เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่ หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสัญลักษณ์ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์ หรือคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาและดำรงรักษาเมืองให้ได้มาตรฐานสำหรับการอยู่อาศัยและเป็นเมืองที่มีคุณภาพ

ประเทศไทย มีการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมเมือง/ชุมชนทั่วประเทศไปแล้ว จำนวน 91 ผัง ผังเมืองรวมเมือง/ชุมชนที่อยู่ระหว่างการปรับปรุง โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง จำนวน 70 ผัง และ ที่ถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอีก จำนวน 121 ผัง และปัจจุบันมีผังเมืองรวมเมือง/ชุมชน พื้นที่เปิดใหม่ จำนวน 216 ผัง รวมผังเมืองรวมเมือง/ชุมชนทั้งหมดจำนวน 407 ผัง

ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ได้ประกาศเป็นกฎกระทรวงให้ใช้บังคับมาแล้วหลายฉบับ ปัจจุบันกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ประกาศเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2552 ครอบคลุมพื้นที่ 2 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา และอำเภอบางบาล 15 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1 เทศบาลนคร 1 เทศบาลเมือง 15 องค์การบริหารส่วนตำบล มีพื้นที่ประมาณ 71.44 ตารางกิโลเมตร หรือ 44,650 ไร่ มีประชากรในเขตผังมากกว่า 146,861 คน การประสานแผนงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ของหน่วยงานภาครัฐ ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย

สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง กรม การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล อย่างไรก็ตาม การประสานงานของคณะบุคคลดังกล่าวไม่สอดคล้องไปในทิศทางและเป้าหมายของการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ประกอบกับยังไม่มีงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการดำเนินการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการวางแผนผังเมืองรวมในเชิงวิชาการ

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา และประเมินผลการดำเนินการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ เปรียบเทียบเป้าหมายและแผนที่ได้กำหนดไว้

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และการวางแผนงานด้านโครงสร้างพื้นฐานของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อติดตามการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา และเปรียบเทียบกับแผนงาน
3. เพื่อสรุปปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไข/ปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนงานด้านโครงสร้างพื้นฐานของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา

1.3 กรอบแนวความคิดและสมมุติฐานการวิจัย

การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของผังเมืองที่ได้กำหนดไว้ตามกฎหมายกระทรวง ปี พ.ศ. 2552 เพราะการประสานงานและความร่วมมือในการดำเนินการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านงบประมาณระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ที่ด้อยประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552 (รูปที่ 1.1) ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ 2 อำเภอ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา และอำเภอบางบาล มี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 17 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล 15 แห่ง

อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 14 แห่ง ดังนี้

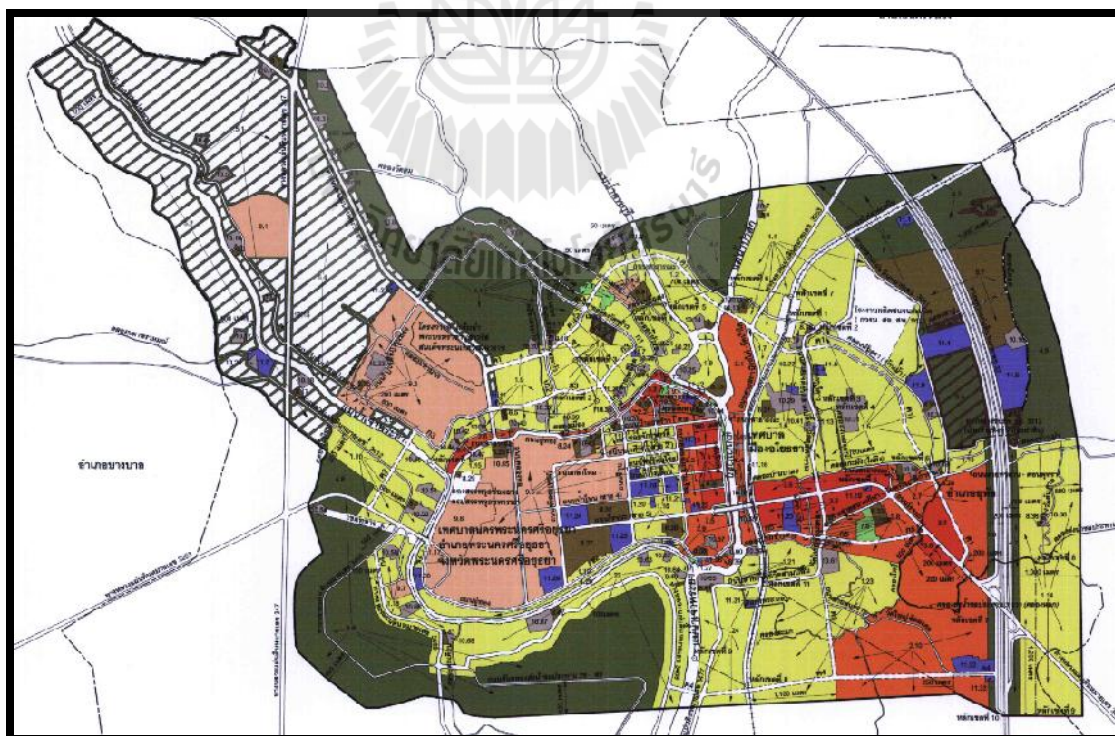
เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เทศบาลเมืองอโยธยา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่
องค์การบริหารส่วนตำบลวัดตูม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ องค์การบริหารส่วนตำบล
หันตรา องค์การบริหารส่วนตำบลสวนพริก องค์การบริหารส่วนตำบลลุมพลี องค์การบริหารส่วน
ตำบลคลองสระบัว องค์การบริหารส่วนตำบลภูเขาทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม
องค์การบริหารส่วนตำบลสำเภาล่ม องค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน องค์การบริหารส่วนตำบล
เกาะเรียน

อำเภออุทัย

ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง ดังนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวเม่า องค์การบริหารส่วนตำบลธนู องค์การบริหารส่วนตำบล
คานหาม

พื้นที่ฝั่งเมืองรวม ประมาณ 71.44 ตารางกิโลเมตร หรือ 44,650 ไร่

รูปที่ 1.1 ฝั่งเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ศึกษาขั้นตอนและวิธีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552
2. ศึกษาผลการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดผังเมืองรวม ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนและกระบวนการในการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552
3. ศึกษานิยาม ความหมาย และตัวชี้วัดของการประเมินด้านโครงสร้างพื้นฐานของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552 ที่กรมโยธาธิการและผังเมืองใช้ เพื่อเป็นมาตรฐานของการวางและจัดทำผังเมือง
4. นำเสนอแนวคิด เกณฑ์ และตัวชี้วัด พร้อมด้วยหลักการที่ใช้ในการกำหนดเกณฑ์และตัวชี้วัดด้านการประเมินผลการวางและจัดทำผังเมืองรวม

ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยนี้ศึกษาและประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552 และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ของการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552 เป็นผังที่มีขนาดใหญ่ ทำให้ต้องใช้เวลาในการจัดเก็บข้อมูลมาก
2. มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตผังเป็นจำนวนมาก ทำให้การประสานงานต้องใช้เวลานาน
3. ท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงหรือยกฐานะทำให้ข้อมูลบางส่วนขาดหายไป
4. ข้อจำกัดด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ และโปรแกรมซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ ที่ต้องทันสมัยและเหมาะสม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คำนิยามงานวิจัย

การดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ของการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552 หรือไม่ อย่างไร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.ทราบรูปแบบ วิธีการประสานแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ในการดำเนินการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

2.ทราบถึงวิธีการขอใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองรวม เมืองพระนครศรีอยุธยา และหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ต่อการควบคุมและการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

3.สามารถนำข้อสรุปผลการประเมินการดำเนินงานพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ไปเป็นบทเรียนในเรื่อง รูปแบบ วิธีการประสานแผนงานและโครงการ ตลอดจนเป็นบทเรียนในเรื่องการขอใช้งบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองรวม และหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ไปใช้ในผังเมืองรวมชุมชนอื่นๆ ต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การผังเมือง การวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองและผังเมืองเฉพาะใน บริเวณเมือง และบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมือง หรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่ หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่ง殊ลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินความปลอดภัยของ ประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรง รักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม หรือมี คุณค่าในทางธรรมชาติ

ที่มา : พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

- **เมืองคุณภาพ (good cities)** ได้แก่ เมืองที่ดีได้มาตรฐานตามวัตถุประสงค์ของการผัง เมือง เหมาะสมสำหรับการอยู่อาศัยและใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในเมืองนั้น

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

- **พื้นที่อาคารปกคลุมดิน** หมายถึง พื้นที่ทั้งหมดของที่ดินที่อาคารชั้นล่างปกคลุมอยู่ รวม กับพื้นที่ส่วนของอาคารชั้นบนหรือหลังคา ซึ่งอยู่เหนือขึ้นไปเฉพาะส่วนที่ยื่นเกินชั้นล่าง ซึ่งปก คลุมที่ดินในแนวดิ่ง

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

- **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** บริเวณที่มีกิจกรรมทุกชนิดที่มีการกระทำในลักษณะประจำไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะประกอบอยู่บนพื้นที่ดิน เนื้อพื้นดิน หรือใต้พื้นดิน ไม่ว่าจะอยู่ในอาคารหรือนอกอาคารที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ดินแปลงนั้น

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

- **การสาธารณูปโภค** หมายถึง บริการสาธารณะที่จัดทำเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในสิ่งอุปโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การประปา การกำจัดน้ำเสีย ขยะมูลฝอย ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โทรศัพท์ โรงฆ่าสัตว์ ตลาดสด การเดินรถประจำทาง เป็นต้น

ที่มา : พจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทย ฉบับบัณฑิตยสถาน

- **การสาธารณูปการ** หมายถึง บริการสาธารณะ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไป เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล สวนสาธารณะ สนามกีฬา สถานที่ราชการ สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง สถานีขนส่ง ไปรษณีย์ ที่จอดรถ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และสุขา รวมทั้งห้องอาบน้ำ ทั้งนี้ไม่ว่าจะดำเนินการโดยภาครัฐหรือเอกชน

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

- **ถนนและ ประเภทของถนน**

ถนนสายประธาน (Principal Arterial or Freeway or Expressway) คือถนนสายสำคัญของระบบการจราจรของเมืองทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างชุมชน รับการจราจรที่มีความเร็วสูง และปริมาณจราจรสูง มีการจราจรเข้า-ออกเมือง และการจราจรผ่านเมือง โดยปกติจะควบคุมการเชื่อมต่อ และการเข้า-ออก (Access control)

ทางด่วน (Expressway) คือ ถนนสายประธานที่ได้ออกแบบไว้เพื่อการจราจรผ่านตลอด สะดวกรวดเร็วเป็นพิเศษ จะมีการควบคุมจำนวนทางเข้า-ออก มิให้เกิดทางแยกทางร่วม

ทางด่วนพิเศษ (Freeway) คือ ทางด่วน Expressway ที่มีการควบคุมจำนวนทางเข้า-ออก ตลอดสาย

Parkway คือ ถนนสายประธานเป็นถนนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอาจจะมีการควบคุมทางเข้า-ออกทั้งหมดหรือบางส่วนปกติจะเป็นถนนภายในสวนสาธารณะหรือถนนที่ได้รับพัฒนาสองข้างทางให้เป็นลักษณะสวนป่า

Through Streets คือ ถนนสายประธานที่ทำหน้าที่รับการจราจรตามเขตชานเมืองหรือนอกเมืองเข้าสู่ใจกลางเมืองหรือโดยทางกลับกัน

ถนนสายหลัก (Major Arterial, Minor Arterial) คือ ถนนที่มีความมุ่งหมายเพื่อ

รับปริมาณการจราจรจากถนนสายรองแล้วไปเชื่อมต่อถนนสายประธาน เป็นถนนที่เชื่อมโยงศูนย์กลางต่างๆ ของเมืองเข้าด้วยกัน มีแนวถนนต่อเนื่อง มีปริมาณจราจรและความเร็วของขบวนค่อนข้างสูง

Divided Highway คือ ทางหลวงที่แยกตัวคันทางออกจากกัน เพื่อแยกการจราจรในทิศทางตรงกันข้ามออกจากกัน

Belt Highway Circumferential Highway คือ ถนนสายประธานที่ทำหน้าที่รับปริมาณการจราจรทั้งหมดหรือบางส่วน โค้รอบชุมชนหรือบางส่วนของชุมชน

Radial Highway คือ ถนนสายประธานที่เป็นรัศมี ทำหน้าที่รับการจราจรเข้า หรือออกจากใจกลางเมือง

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การวิเคราะห์กระบวนการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

1. เก็บรวบรวมข้อมูล
2. ประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1
3. ประมวลข้อมูล
4. ศึกษาสำรวจพื้นที่
5. วิเคราะห์เบื้องต้น (ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากร)
6. ประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 (ผังแนวความคิด)
7. จัดทำผังเมืองรวม
8. ประชุมคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม/ประชาชน
9. ประชุมคณะกรรมการผังเมือง (พิจารณาให้ความเห็นชอบ)
10. ปิดประกาศ 90 วัน
11. พิจารณาคำร้อง
12. ประชุมคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม
13. ประชุมคณะกรรมการผังเมือง
14. ร่างกฎกระทรวง
15. สัมมนาการใช้บังคับกฎกระทรวง
16. จัดทำแผนงาน/โครงการ
17. สัมมนาจัดทำแผนปฏิบัติการ

2.2 นโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

การก้าวสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ได้ส่งผลกระทบในเชิงบวกมากมายต่อเศรษฐกิจไทย ในการสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในประเทศมากขึ้น โดยใช้ไทยเป็นฐานการผลิตซึ่งสามารถเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตต่างๆ ในประเทศอาเซียนอื่นได้ง่ายและสะดวกขึ้นบนพื้นฐานของความร่วมมือเสรีภาพและความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมภายในประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน ประเทศจีนและอินเดียได้ก้าวเข้ามามีบทบาทในเศรษฐกิจโลก ทำให้กลุ่มประเทศอาเซียนต้องเร่งปรับปรุงศักยภาพภายในและสร้างความน่าสนใจ ด้วยการพยายามสร้างจุดขายที่ว่า “อาเซียนจะรวมตัวกันเป็นตลาดหรือฐานการผลิตเดียวกัน” เพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้เสมือนอยู่ในประเทศเดียวกัน

รูปที่ 2.1 ประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

รูปแบบพัฒนาการด้านเศรษฐกิจที่สำคัญของอาเซียน คือ การวางรากฐานเพื่อนำไปสู่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ลึกซึ้งและกว้างขวาง เพื่อให้ก้าวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ภายในปี พ.ศ. 2558 ในแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC

Blueprint) จึงเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อให้เห็นการดำเนินงานในภาพรวมที่จะนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 โดยวัตถุประสงค์สำคัญของ AEC Blueprint ก็เพื่อกำหนดทิศทาง/แผนงานในด้านเศรษฐกิจที่จะต้องดำเนินงานให้ชัดเจนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด จนบรรลุการจัดตั้ง AEC ในปี พ.ศ. 2558 และสร้างพันธมิตรระหว่างประเทศสมาชิกที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมายดังกล่าวร่วมกัน AEC Blueprint ประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก ได้แก่

1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม

2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น กรอบนโยบายการแข่งขันของอาเซียน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน)

3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคโดยการพัฒนา SMEs และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสาน นโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

ผลกระทบของการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ประเทศไทยจะได้รับจาก AEC ที่มีต่อกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง 4 กลุ่มนั้น จะประกอบด้วย

1) ผลกระทบต่อประชาชน ทำให้ประชาชนมีโอกาสในการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้รับความคุ้มครองจากการบริโภคสินค้าและบริการจากข้อตกลงของอาเซียน

2) ผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ซึ่งเป็นหน่วยการผลิตขั้นต้นที่จะสามารถส่งออกสินค้าเกษตรได้มากขึ้น เนื่องจากสินค้าเกษตรเป็นร้อยละ 0 โอกาสสร้างเครือข่ายการผลิตในอาเซียน พร้อมทั้งได้รับการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

3) ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการได้รับการกระตุ้นให้มีการปรับโครงสร้างเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ผู้ผลิตสามารถใช้ประโยชน์จาก Supply Chain ในอาเซียนและโอกาสในการเข้าถึงตลาดกว้างขึ้น

4) ผลกระทบต่อนักธุรกิจ มีโอกาสสร้างพันธมิตรทางการค้ากับผู้ประกอบการในประเทศอาเซียนอื่น ใช้ประโยชน์จากระบบโลจิสติกส์ที่สะดวกและถูกลง ตลอดจนสามารถเข้าไปจัดตั้งธุรกิจหรือเข้าไปให้บริการในประเทศอาเซียนอื่นง่ายขึ้น

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมไปกับ AEC Blueprint ภาครัฐธุรกิจหลักของประเทศไทย ควรมีการปรับตัวเพื่อรองรับ AEC ดังนี้

1) การปรับยุทธศาสตร์เชิงรุก

(1) การศึกษาเสาะหาแหล่งวัตถุดิบใน AEC เพื่อการนำเข้าวัตถุดิบ สินค้าสำเร็จรูปจากแหล่งผลิตในประเทศ AEC ที่มีความได้เปรียบด้านคุณภาพและราคา

(2) การศึกษาความต้องการ ใน AEC เพื่อการขยายตลาดให้ใหญ่ขึ้น และใช้ประโยชน์จากการประหยัดจากขนาด

(3) การศึกษาความเป็นไปได้ในการย้ายฐานการผลิต เพื่อการปรับเปลี่ยนและความยืดหยุ่นในการย้ายฐานการผลิต

(4) การพัฒนาและการปรับตัวของธุรกิจในการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาระบบโลจิสติกส์

(5) การศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ประโยชน์จากแรงงานจากการกลุ่มประเทศ AEC

(6) การเปิดตลาดคู่ค้าของอาเซียน โดยอาศัยความได้เปรียบทางภาษีนำเข้า

2) การปรับยุทธศาสตร์เชิงรับ

(1) การศึกษาคู่แข่งที่จะเกิดขึ้นใหม่ในภาคเศรษฐกิจ

(2) การศึกษาคู่แข่งเพื่อควบคุมหรือลดต้นทุนการผลิต

(3) การศึกษาแนวทางการปรับตัวที่เรียนรู้ในการใช้ประโยชน์ร่วมกันทางธุรกิจ

ความสำคัญเชิงพื้นที่ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อ AEC พบว่า ถึงแม้ว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะไม่ได้มีประตูการค้าที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านโดยตรง แต่ถือเป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักที่สำคัญของภาคเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว โดยเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่มีการผสมผสานระหว่างกันอย่างลงตัว เป็นพื้นที่การจ้างงานที่สำคัญที่มีแรงงานย้ายถิ่น และแรงงานต่างด้าวเข้ามาในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับการ

กระจุกของธุรกิจการผลิตอุตสาหกรรมทั้งจากผู้ประกอบการลงทุนชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ ส่งผลให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความโดดเด่นอย่างมากทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ด้วยที่ตั้งที่อยู่ในภาคกลางและมีระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก และอยู่บนเส้นทางขนส่งสินค้าสำคัญไปยังพื้นที่ต่างๆ ของประเทศทำให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีโอกาสที่จะได้รับผลจาก AEC มาก เช่นเดียวกันกับพื้นที่ประตูการค้าของประเทศซึ่งจำเป็นต้องได้รับการวางแผนเชิงพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อได้เปรียบ

- การเป็นตลาดและเป็นฐานการผลิตเดียวกัน จะมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานระหว่างประเทศในอาเซียนอย่างเสรี
- พื้นที่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมดั้งเดิม โดยแนวทางการปรับตัวของสินค้าเกษตร คือ ต้องเน้นการเพิ่มผลผลิตต่อไป
- การพัฒนาอุตสาหกรรมจะมีโอกาสในการจัดการแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- โอกาสในการเพิ่มปริมาณการลงทุนจากต่างชาติในส่วนของ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การผลิตอุตสาหกรรม ซึ่งจะส่งผลดีให้กับเศรษฐกิจโดยรวม
- การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีจะก่อให้เกิดการเดินทางเข้าออกของนักท่องเที่ยวมายังประเทศไทยเป็นจำนวนมากขึ้น ซึ่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญเดิมจะได้รับโอกาสจากผลการพัฒนานี้ตามไปด้วย

ข้อเสียเปรียบ

- การแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะด้านราคา ที่มีความเสียเปรียบเนื่องจากมีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าคู่แข่ง
- การเปิดเสรีทำให้มีการเคลื่อนย้ายทุนได้มากขึ้น จึงจะทำให้เกิดการแข่งขันมากและสูงขึ้น

2.3 ผังประเทศ

ผังประเทศซึ่งจัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองมีบทบาทเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศถ่ายทอดสู่ผังระบบชุมชน การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการกระจายตัวของพื้นที่ยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยให้ความสำคัญในการกระจายความเจริญที่เน้นการเพิ่มสมดุลของระบบเมือง และเน้นการพัฒนาเป็นกลุ่มเมืองที่มีกิจกรรมและความเจริญทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน รวมทั้งส่งเสริมให้ศูนย์กลางชุมชนลำดับรองเข้มแข็งขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองและได้รับประโยชน์จากความเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคประกอบด้วยประเด็นหลักดังต่อไปนี้

1) ด้านการพัฒนาเมือง

(1) สร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเมืองในภูมิภาคให้มีความพร้อมทางเศรษฐกิจและสังคมเท่าเทียมกับกรุงเทพมหานครโดยกำหนดเมืองที่มีศักยภาพเป็นศูนย์กลางหลักในแต่ละภูมิภาค เชื่อมโยงกับเมืองที่มีศักยภาพเป็นอันดับรองลงมา และแบ่งบทบาทหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชนตามความเหมาะสมและทรัพยากรที่มีอยู่

(2) จัดการขยายตัวของกรุงเทพมหานครและเมืองโดยรอบ พร้อมทั้งปรับปรุงฟื้นฟูให้เป็นเมืองน่าอยู่มีระบบขนส่งมวลชนที่มีประสิทธิภาพรองรับเพื่อลดปัญหาสภาพแวดล้อม

(3) ทำเมืองให้กระชับ โดยเฉพาะย่านใจกลางเมืองให้มีความหนาแน่นสูง ลดการกระจายกระจายของการพัฒนาในพื้นที่โดยรอบเมืองเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินในเมืองอันจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ลดการขยายตัวของเมืองของพื้นที่เมืองขนาดใหญ่และการกระจุกตัวอย่างเข้มข้นของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่โดยใช้นโยบาย Greenbelt และเพิ่มพื้นที่เปิดโล่งสีเขียวเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะบริเวณรอบกรุงเทพมหานคร เพื่อไม่ให้เกิดการขยายตัวของพื้นที่เมืองเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรม

2) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

(1) ค้ำครองรักษาพื้นที่ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติพร้อมกับฟื้นฟูสภาพที่เสื่อมโทรมให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดได้แก่ พื้นที่ป่าไม้ของภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยและอันดามัน ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก

(2) อนุรักษ์และปรับปรุงฟื้นฟูพื้นที่ที่มีคุณค่าทางเกษตรให้มีความอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งคุ้มครองไม่ให้ขนาดพื้นที่ลดลงในขณะที่ส่งเสริมให้ขยายพื้นที่ชลประทานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อเพิ่มผลผลิต

(3) กำหนดแนวทางการขยายตัวของพื้นที่เมืองและแหล่งอุตสาหกรรมให้ชัดเจน สามารถพัฒนาได้อย่างมีแผนในพื้นที่ศักยภาพเช่น เมืองใหม่นครนายก เมืองอุตสาหกรรมละหานทราย ตลอดจนแนวแกนพัฒนาอุตสาหกรรมจากบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกไปจนถึงนครราชสีมา

(4) ดำรงรักษาพื้นที่ทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของประเทศและท้องถิ่น

(5) เสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตในเมืองขนาดใหญ่ด้วยการเพิ่มพื้นที่โล่งว่างและพื้นที่สีเขียว

3) ด้านเศรษฐกิจ

- (1) พัฒนากรุงเทพมหานครและเมืองโดยรอบให้เป็นมหานครมาตรฐานระดับโลก (Global City)
- (2) กระจายความเจริญทางเศรษฐกิจออกไปจากศูนย์กลางเดิมที่เป็นเอกนคร (Primate City) ของประเทศ เพื่อลดการขยายตัวของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- (3) ส่งเสริมการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับต่างประเทศโดยเน้นแนวแกนเหนือ-ใต้ และแนวแกนตะวันออก-ตะวันตก ควบคู่ไปกับการพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์
- (4) ส่งเสริมศักยภาพของสนามบินสุวรรณภูมิและท่าเรือระหว่างประเทศให้เป็นศูนย์กลางคมนาคมขนส่งของภูมิภาค
- (5) ส่งเสริมอุตสาหกรรมเพื่อการค้าระหว่างประเทศในพื้นที่ศักยภาพด้านโลจิสติกส์
- (6) ส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตรในพื้นที่เพิ่มศักยภาพด้านการเกษตร และการศึกษาวิจัย

4) ด้านสังคม

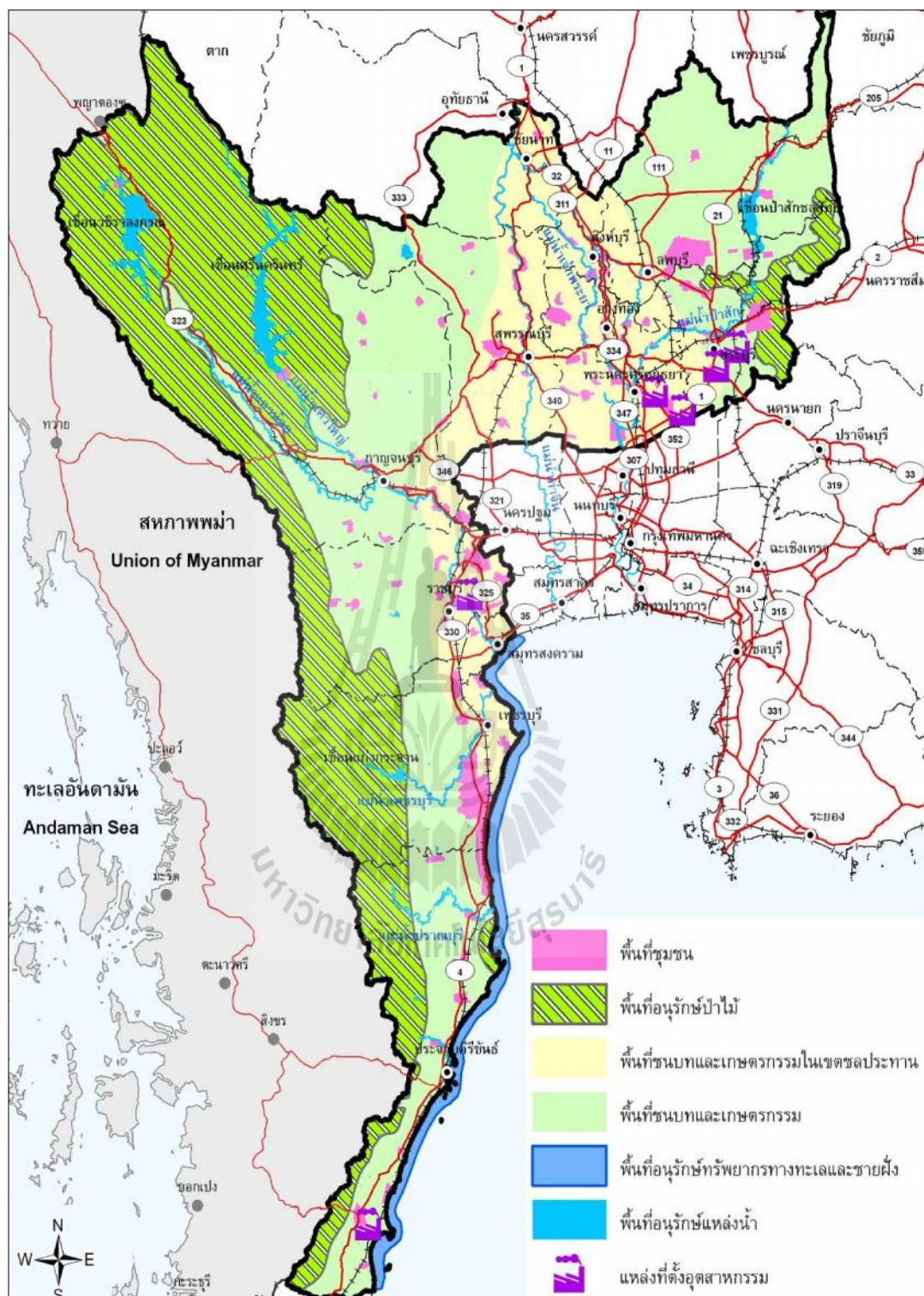
- (1) กระจายความเจริญ โอกาสทางสังคม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชนบทให้เท่าเทียมกับประชากรในมหานครด้วยการปรับปรุงการเข้าถึงเชื่อมโยงกันระหว่างชุมชน และระหว่างภูมิภาค
- (2) ส่งเสริมแหล่งงานและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวที่สมบูรณ์ในเมืองขนาดเล็กและในชนบท เพื่อลดการย้ายถิ่นของวัยทำงานเข้าสู่เมืองใหญ่
- (3) สร้างความสัมพันธ์ในเชิงเกื้อกูลกันของเมืองขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และชนบทคู่ขนานไปพร้อมกับการสร้างโอกาสให้คนจนได้มีส่วนร่วมในการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ
- (4) ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนจนและผู้ด้อยโอกาสในเมืองและชนบท

2.4 ผังภาคกลาง

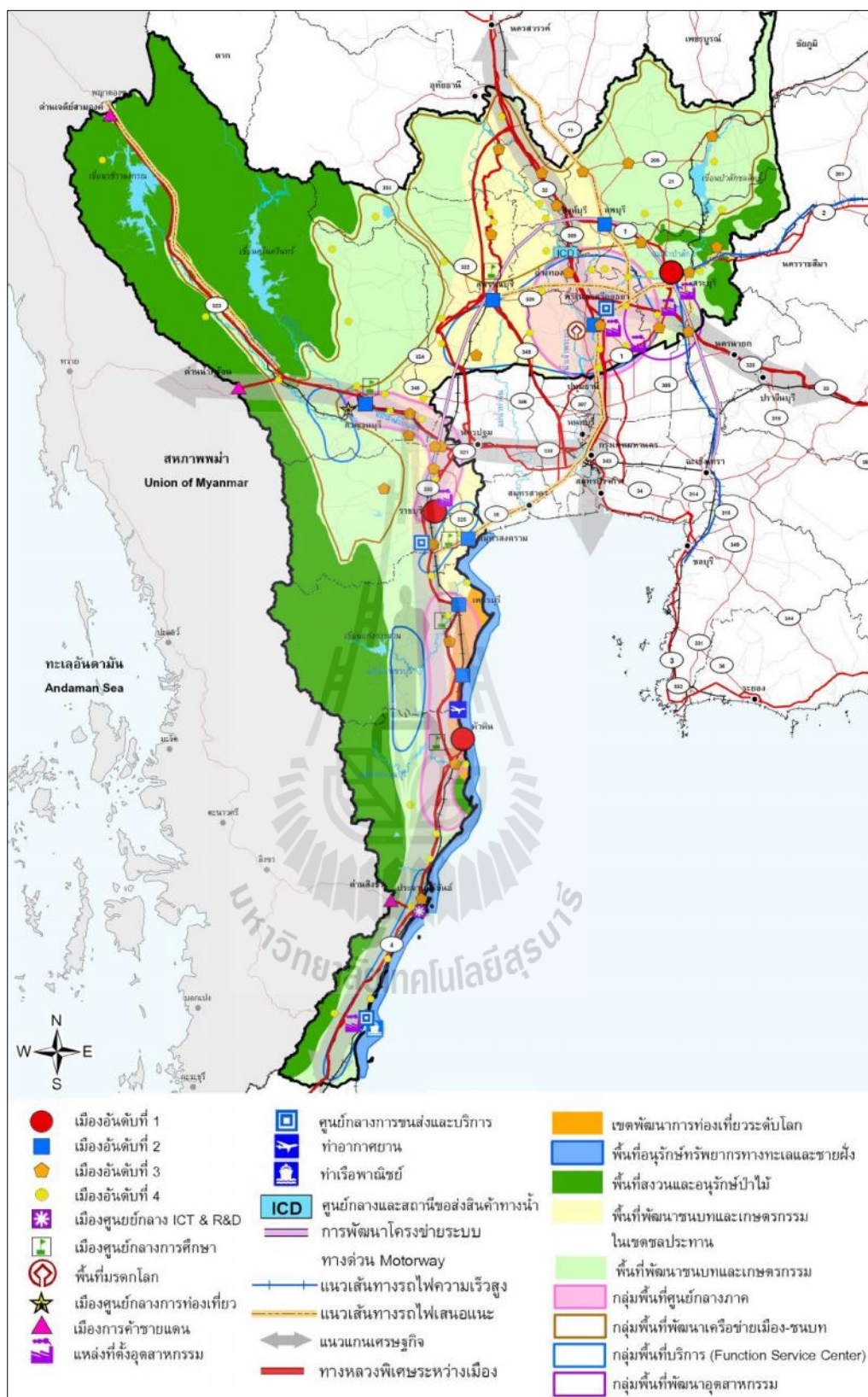
ผังนโยบายการพัฒนาภาคกลางปี พ.ศ. 2600

นโยบายแผนผังรวมการพัฒนาภาคกลางตามแนวคิดการพัฒนาภาคกลางแบบผสมผสาน การพัฒนาหลายศูนย์กลางและสร้างความสมดุลระหว่างพื้นที่ (Polycentric and Balance Development) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการจำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดพัฒนาระบบชุมชนให้ชุมชนมี บทบาทหน้าที่ชัดเจนรวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดพร้อมกับสนับสนุนให้เกิดการกระจายความเจริญที่สมดุลทั่วถึงและเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่ และพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่สามารถประสานเชื่อมโยงการคมนาคมรูปแบบต่างๆ เข้าด้วยกันทั้งภายในภาคระหว่างภาคและระหว่างประเทศ การพัฒนาภาคตามนโยบายและแผนผัง รวมการพัฒนาภาคกลางจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนทรัพยากรสิ่งแวดล้อมลดน้อยลงรูปแบบการ พัฒนาและการจัดการเป็นการพัฒนากลุ่มพื้นที่การจัดการตามฐานเศรษฐกิจร่วมกันที่สร้างความ เข้มแข็งและความได้เปรียบเชิงพื้นที่ให้มีความพร้อมมีคุณภาพพร้อมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการ สร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งพัฒนาคุณค่าและมูลค่าเพิ่มจากฐานการผลิตสร้างนวัตกรรมใหม่จาก ภูมิปัญญาที่ได้รับเสริมสร้างความเข้มแข็งและเทคโนโลยีในอนาคตสามารถพัฒนาและจัดการต่อ การเปลี่ยนแปลงในอนาคตภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ระบบชุมชนการพัฒนาระบบชุมชนเมืองได้ กำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาภาคในการสร้างความสมดุลในการ พัฒนาระหว่างพื้นที่เมืองชนบทและระบบนิเวศและการส่งเสริมศักยภาพพื้นที่และการบูรณาการ การพัฒนาภาคกลางเชื่อมโยงกับการพัฒนาประเทศและภูมิภาค ระบบชุมชนในภาคกลาง จะเป็น ระบบชุมชนที่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่หลักของพื้นที่ที่ชัดเจนสอดคล้องกับศักยภาพในการ พัฒนาของแต่ละพื้นที่การจัดลำดับความเป็นศูนย์กลางภาคศูนย์กลางรองและศูนย์กลางอำเภอ ตามลำดับและการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความได้เปรียบจากจุดแข็งของแต่ละ พื้นที่(Spatial Advantages) พระนครศรีอยุธยาเป็นชุมชนศูนย์กลางลำดับที่สอง เป็นชุมชนที่มี บทบาทและความสำคัญรองจากชุมชนศูนย์กลางลำดับที่หนึ่งมีความเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญ เช่นเดียวกับชุมชนศูนย์กลางลำดับที่หนึ่งสามารถรองรับการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจด้าน ธุรกิจการค้าและการบริการอุตสาหกรรมภาคบริการและการท่องเที่ยวได้

- กลุ่มเมืองพระนครศรีอยุธยา อ่างทอง และชุมชนโดยรอบเป็นพื้นที่ศูนย์กลาง ความเป็นเลิศทางการเกษตรกรรมเป็นเมืองมรดกโลกทางการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมและแหล่งอุตสาหกรรมสะอาดศูนย์กลางกระจายสินค้า

รูปที่ 2.3 พื้นที่นโยบายการใช้ที่ดินภาคกลางปี พ.ศ. 2600

รูปที่ 2.4 ฟังนโยบายการพัฒนาภาคกลางปี พ.ศ. 2600

2.5 ผังอนุภาคกลุ่มภาคกลางตอนกลาง 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี)

- 1) วิสัยทัศน์พื้นที่กลุ่มภาคกลางตอนกลาง 1 (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง 1 ประกอบด้วยจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี

วิสัยทัศน์ เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาเมืองและชนบทอย่างสมดุล มีการใช้พื้นที่เมืองอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแหล่งศึกษาวิจัยและพัฒนา เพื่อการเป็นผู้นำในด้านอุตสาหกรรมสะอาด รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และวัฒนธรรมระดับโลก

- 2) เป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่อนุภาค

เป้าหมายในภาพรวมของการพัฒนาพื้นที่อนุภาคกลางทั้ง 8 จังหวัด คือ ความสามารถในการรองรับความเจริญที่จะเกิดขึ้นในอนาคต 30 ปีข้างหน้า ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้เป็นพื้นที่ที่มีระบบเศรษฐกิจที่เป็นส่วนประสานและส่งเสริมกับระบบเศรษฐกิจของอนุภาครุงเทพมหานคร และปริมณฑลอย่างแน่นหนา และแต่ละจังหวัดสามารถสร้างฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงตามศักยภาพ มีระบบการคมนาคมขนส่งเป็นโครงข่ายเชื่อมโยงถึงกันทุกพื้นที่ และเชื่อมต่อกับโครงข่ายของภูมิภาคสู่ทุกภาคและประเทศเพื่อนบ้าน มีระบบเมืองและชนบทที่สมดุลกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพสูง ส่งผลให้เป็นชุมชนที่น่าอยู่อาศัย นำไปสู่เป้าหมายหลักของการพัฒนา คือ การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Quality of Life)

- 3) ยุทธศาสตร์ของผังอนุภาค

ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่อนุภาคถือเป็นผลลัพธ์สุดท้ายที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ และบูรณาการข้อมูลรายสาขา เพื่อสนับสนุนต่อการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการวางแผนพัฒนาอนุภาค และได้วางยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาจากผังระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่อนุภาค เช่น ผังภาคกลาง ผังกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผังพัฒนากลุ่มจังหวัด เป็นต้น เพื่อให้การจัดทำยุทธศาสตร์ของผังอนุภาคบรรลุถึงเป้าหมายอย่างสอดคล้อง และนำไปสู่แนวนโยบายการพัฒนาพื้นที่ ผังกลยุทธ์การพัฒนา และผังปฏิบัติการได้อย่างสอดคล้อง และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งยุทธศาสตร์ของผังอนุภาคกลุ่มจังหวัดอ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี และสระบุรี โดยจะนำเสนอเฉพาะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้

- เมืองพระนครศรีอยุธยา – ศูนย์กลางท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ เมืองมรดกโลก ศูนย์กลางธุรกิจการค้าและการบริการ

2.6 การวางผังเมือง

สามารถใช้แนวคิดและทฤษฎีหลายๆ แนวคิดมาใช้ในการดำเนินการให้เกิดประโยชน์ ต่อชุมชน และท้องถิ่น ดังนี้

1. ทำให้เมืองหรือชุมชนมีความสวยงามเจริญเติบโตอย่างมีระเบียบแบบแผนและถูกสุขลักษณะ
2. เพื่อวางแผนทางในการพัฒนาเมืองหรือชุมชนให้มีระเบียบ โดยวางผังโครงการคมนาคมและขนส่งให้สัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต
3. ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในการอยู่อาศัย
4. ส่งเสริมเศรษฐกิจของเมืองหรือชุมชน
5. ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองหรือชุมชนให้มีที่โล่งเว้นว่างมีสวนสาธารณะ มีที่พักผ่อนหย่อนใจ
6. ดำรงรักษาสถานที่ที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และโบราณคดี
7. บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และภูมิทัศน์ทั้งดงามทั้งในเขตเมืองและชนบท

องค์ประกอบการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาศักยภาพและบทบาทของจังหวัดในภูมิภาค

- การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัด (Vision)
- การวิเคราะห์เป้าประสงค์ของกลุ่มจังหวัด (Goals)
- การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด (Strategic Issues)
- การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ของกลุ่มจังหวัด (Strategies)
- การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ด้านการผังเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์กลยุทธ์ในการพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์เป้าหมายของการพัฒนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์แนวคิดของการวางผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา

- การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และมาตรการของระบบชุมชนของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และมาตรการของระบบคมนาคมขนส่งของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์นโยบายและมาตรการและวิธีการนำผังไปสู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนการวางและจัดทำผังเมืองรวมชุมชน มี 18 ขั้นตอน

1. ขออนุมัติคณะกรรมการผังเมืองและการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ เมื่อมีการวางและจัดทำผังเมือง (ระยะเวลา 5 สัปดาห์)

1.1 ขออนุมัติคณะกรรมการผังเมือง

1.2 คณะกรรมการผังเมืองอนุมัติ

1.3 การสำรวจและการกำหนดเขตสำรวจ

1.4 การตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ เพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม

2. การตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมและการสำรวจการวางและจัดทำผังเมืองรวม (ระยะเวลา 12 สัปดาห์)

2.1 การตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม

2.2 การกำหนดเขตผังเมืองรวม

2.3 การประชุมคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม

2.4 การประชุมกรมโยธาธิการและผังเมืองพิจารณาเขตผัง

2.5 การสำรวจและจัดทำแผนที่

2.6 การวิเคราะห์ร่างผังร่างปรึกษาส่วนผังเมืองและส่วนวิศวกรรม

2.7 การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลทางวิศวกรรม

2.8 การประสานราชการ 245 หน่วยงาน

2.9 การวิเคราะห์กายภาพและความต้องการพื้นที่

2.10 การวางผังร่าง

2.11 การวางผังระบบคมนาคมขนส่งและข้อเสนอแนะ ทางด้านระบบ

สาธารณูปโภค สาธารณูปการ

2.12 การตรวจสอบผังการใช้ที่ดิน

2.13 การจัดทำข้อกำหนด

2.14 การตรวจสอบร่างข้อกำหนด

2.15 ประชุมคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม

3. ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมืองและคณะกรรมการผังเมืองประสานงาน
วางผังเมืองรวม (ระยะเวลา 4 สัปดาห์)

4. การโฆษณา การปิดประกาศ และการประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชน (ระยะเวลา
10 สัปดาห์)

4.1 การเตรียมแผนที่แผนผัง เอกสาร

4.2 การโฆษณา หนังสือพิมพ์ วิทยุ

4.3 ปิดประกาศ 15 วัน

4.4 ประชุมคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวม

4.5 ประชุมรับฟังความคิดเห็นประชาชน

4.6 ส่งผังร่างให้กรมโยธาธิการและผังเมืองตรวจสอบ

5. ประชุมคณะกรรมการผังเมือง (ระยะเวลา 7 สัปดาห์)

5.1 ประชุมคณะกรรมการพิจารณาด้านผังเมือง

5.2 ประชุมคณะกรรมการผังเมืองเพื่ออนุมัติ

6. การปิดประกาศ พร้อมข้อกำหนด 90 วัน (ระยะเวลา 19 สัปดาห์)

6.1 เตรียมเอกสารและกำหนดวันปิดประกาศ 90 วัน

6.2 ตรวจสอบเอกสารประกอบการปิดประกาศ

6.3 จัดพิมพ์เอกสารปิดประกาศ

6.4 จัดทำหนังสือถึงจังหวัดและประกาศกรมโยธาธิการและผังเมือง

6.5 ส่งเอกสาร และแผนผังเพื่อให้จังหวัดดำเนินการปิดประกาศ

6.6 แจ้งส่วนราชการในกรมโยธาธิการและผังเมือง

6.7 ปิดประกาศ แผนที่ แผนผัง และข้อกำหนด

6.8 รวบรวมคำร้อง

7. การรวบรวมและพิจารณาคำร้อง (ระยะเวลา 13 สัปดาห์)

7.1 การรวบรวมพิจารณาและตรวจสอบ คำร้อง

8. จัดทำเอกสารเสนอกระทรวงมหาดไทย (ระยะเวลา 4 สัปดาห์)

8.1 การตรวจสอบร่างกฎกระทรวง

9. เสนอคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายกระทรวงมหาดไทย (ระยะเวลา 2 สัปดาห์)

9.1 กระทรวงมหาดไทยพิจารณา

10. เสนอ รมต.มท.นำร่างกฎกระทรวงผังเมืองรวมเข้า คณะรัฐมนตรี (ระยะเวลา 3 สัปดาห์)
 11. การเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบและรับหลักการ (ระยะเวลา 1 สัปดาห์)
 12. ครม.พิจารณาเห็นชอบและส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ระยะเวลา 1 สัปดาห์)
 13. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเห็นชอบ (ระยะเวลา 4 สัปดาห์)
 - 13.1 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกานัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 13.2 กรมโยธาธิการและผังเมือง จัดทำร่างกฎกระทรวงตามที่กฤษฎีกาตรวจสอบ
 14. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่งร่างกระทรวงให้สำนักงานเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีและกระทรวง (ระยะเวลา 1 สัปดาห์)
 15. สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งกระทรวงมหาดไทย ให้ลงนามในกฎหมาย (ระยะเวลา 1 สัปดาห์)
 16. รัฐมนตรีลงนามในกฎกระทรวง (ระยะเวลา 1 สัปดาห์)
 17. กรมโยธาธิการและผังเมือง จัดพิมพ์แผนที่ - แผนผัง (ระยะเวลา 7 สัปดาห์)
 18. ส่งกฎกระทรวงไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ระยะเวลา 1 สัปดาห์)
 - 18.1 จัดสัมมนาชี้แจงการปฏิบัติตามกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวม
 - 18.2 การกำหนดแนวถนนโครงการตามผังเมืองรวมในพื้นที่
- รวมระยะเวลาการวางและจัดผังเมืองรวมชุมชน ที่จะประกาศเป็นกฎกระทรวงให้ใช้บังคับ ผังเมืองรวม 90 สัปดาห์ หรือประมาณ 1 ปี 10 เดือน

2.7 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นจังหวัดที่มีเรื่องราวความเป็นมาที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นเมืองมรดกโลกของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาที่มีภาพลักษณ์ของโบราณสถานที่สวยงาม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมถึง ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ สภาพพื้นที่เหมาะกับการเกษตรกรรม ขณะเดียวกันที่จังหวัดมีการเจริญเติบโตของเมืองและการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ภาพรวมทางเศรษฐกิจของจังหวัด มีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้สภาพสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชนจึงมีความผสมผสานระหว่างการเป็นสังคมเกษตรกรรมกับการก้าวไปสู่สังคมความเป็นเมืองมากขึ้น ซึ่งลักษณะดังกล่าว ทำให้เกิดรูปแบบและลักษณะของกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งของการใช้ประโยชน์ที่ดินเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สามารถสรุปรายละเอียดสภาพทั่วไปของจังหวัดได้ดังต่อไปนี้

สภาพทั่วไป

ที่ตั้งและขนาดพื้นที่

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ในภาคกลางตอนบน บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำน้อย อยู่ระหว่างค่าพิกัด N 1560000 ถึง 1628000 และ E 630000 ถึง 698000 โดยมีความยาวจังหวัดประมาณ 74 กิโลเมตร โดยวัดจากเหนือสุดที่บ้านข่อยใต้ อำเภอบ้านแพรก ถึงใต้สุดที่บ้านเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน ส่วนความกว้างของจังหวัดประมาณ 60 กิโลเมตร วัดจากบ้านหนองโสน อำเภออุทัย ถึงบ้านปอกรวด อำเภอบางซ้าย และมีระยะห่างจากจังหวัดกรุงเทพมหานครโดยประมาณจากทางรถยนต์ สายเอเชีย 75 กิโลเมตร ทางรถไฟ 72 กิโลเมตร และทางเรือ 137 กิโลเมตร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ประมาณ 2,556.640 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,597,900 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.46 ของพื้นที่ภาคกลาง หากเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคกลางพบว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 11

อาณาเขตติดต่อของจังหวัด

ทิศเหนือ	เขตอำเภอบ้านแพรก มหาราช ผักไห่ และอำเภอบางบาลติดต่อกับ จังหวัดอ่างทองและจังหวัดลพบุรี
ทิศตะวันออก	เขตอำเภอท่าเรือ ภาชี อุทัย และอำเภวังน้อย ติดต่อกับจังหวัด สระบุรี
ทิศตะวันตก	เขตอำเภอผักไห่ บางซ้าย ลาดบัวหลวง ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครปฐม
ทิศใต้	เขตอำเภอลาดบัวหลวง บางไทร วังน้อย และอำเภอบางปะอิน ติดต่อกับจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 2.1 ขนาดพื้นที่ของจังหวัดและอำเภอต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอ	ขนาดพื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)
1. พระนครศรีอยุธยา	130.579
2. ท่าเรือ	106.189
3. นครหลวง	198.919
4. วังน้อย	219.191
5. ภาชี	104.508
6. บ้านแพรก	39.087
7. มหาราช	120.159
8. อุทัย	186.802

ตารางที่ 2.1 ขนาดพื้นที่ของจังหวัดและอำเภอต่างๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ต่อ)

อำเภอ	ขนาดพื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)
9. เสนา	205.567
10. ผักไห้	189.008
11. บางปะอิน	229.098
12. บางไทร	219.679
13. บางปะหัน	121.865
14. บางบาล	135.305
15. บางซ้าย	150.756
16. ลาดบัวหลวง	199.928
รวมพื้นที่ทั้งจังหวัด	2,556.640

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานของการจัดทำแผนการลงทุน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เขตการปกครอง

การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ ได้แก่

1) อำเภอพระนครศรีอยุธยา	2) อำเภอบางบาล
3) อำเภอนครหลวง	4) อำเภอผักไห้
5) อำเภอบางปะอิน	6) อำเภอลพบุรี
7) อำเภอบางปะหัน	8) อำเภอเสนา
9) อำเภอภาชี	10) อำเภอผักไห้
11) อำเภอวังน้อย	12) อำเภอลาดบัวหลวง
13) อำเภอบางซ้าย	14) อำเภออุทัย
15) อำเภอมหาราช	16) อำเภอบ้านแพรก

โดยใน 16 อำเภอ แบ่งออกเป็น 209 ตำบล 1,445 หมู่บ้าน 36 เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 121 แห่ง หน่วยงานราชการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีส่วนราชการส่วนภูมิภาค 33 หน่วยงาน ส่วนราชการส่วนกลางที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค 57 หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ 24 แห่ง หน่วยงานอิสระ 9 แห่ง

ตารางที่ 2.2 การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอ	ชั้น อำเภอ	จำนวนหน่วยการปกครอง (แห่ง)				
		ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	สุขาภิบาล	องค์การบริหาร ส่วนตำบล
พระนครศรีอยุธยา	1	21	112	2	-	13
เสนา	1	17	114	5	-	9
ท่าเรือ	2	10	84	2	-	9
ผักไห่	2	16	128	2	-	8
บางปะอิน	1	18	149	9	-	9
วังน้อย	2	10	68	1	-	9
ลาดบัวหลวง	2	7	58	2	-	6
ภาชี	2	8	72	1	-	7
อุทัย	2	11	107	1	-	11
บางบาล	4	16	111	2	-	4
บางปะหัน	3	17	94	1	-	10
บางซ้าย	4	6	53	1	-	4
มหาราช	3	12	58	2	-	5
บางไทร	2	23	136	2	-	9
บ้านแพรก	4	5	27	1	-	2
นครหลวง	2	12	74	2	-	6
รวม		209	1,445	36	-	121

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สภาพภูมิศาสตร์/ภูมิอากาศ

สภาพภูมิศาสตร์

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มและทุ่งนา ไม่มีภูเขา อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยประมาณ 3.5 เมตร มีลักษณะที่ราบลุ่มซึ่งเรียกว่า ที่ราบลุ่มเคลด้า (ที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมแม่น้ำเจ้าพระยา) ซึ่งเป็นที่ราบกว้างใหญ่ตั้งแต่จังหวัดนครสวรรค์ จนถึงอ่าวไทย หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ที่ราบกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่ราบภาคกลางที่เป็นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ตามสภาพธรณีสัณฐาน มีแม่น้ำ 4 สายใหญ่ไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรีและแม่น้ำน้อย

พื้นที่ดินส่วนใหญ่ เป็นดินตะกอนแม่น้ำพัดพาจากเหตุที่มีลำคลองใหญ่น้อยจำนวนมาก ทั้งคลองขุดและคลองธรรมชาติเมื่อถึงฤดูน้ำหลากระดับน้ำจะมีความสูงมากและท่วมปกคลุมทั่วบริเวณที่ราบลุ่มของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงทำให้ดินของจังหวัดมีความอุดมสมบูรณ์มาก เหมาะอย่างยิ่งแก่การทำการเกษตร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีบริเวณศูนย์กลางสำคัญของภูมิประเทศเรียกกันมาแต่เดิมตามลักษณะที่มีสายน้ำล้อมรอบว่า “เกาะเมือง” คู่กับเกาะที่อยู่ตรงข้ามทางด้านเหนือ ซึ่งเรียกว่า “เกาะลอย” ด้วยเหตุที่มีแม่น้ำ 4 สายไหลผ่านดังกล่าวไว้ข้างต้น

สภาพภูมิอากาศ

ตามระบบการจำแนกภูมิอากาศของเคปเป็น (รูปที่ 3.2-1) พบว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน (tropical monsoon climate “Am”) ลักษณะภูมิอากาศอยู่ในเขตร้อน ส่งผลให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีลักษณะร้อนชื้นอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม 2 ชนิด ฤดูหนาวมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และในฤดูฝนมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูฝน ฤดูฝนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เริ่มต้นประมาณเดือนพฤษภาคม หรือต้นเดือนมิถุนายนจนถึงเดือนตุลาคม โดยฝนจะเริ่มตกและจะตกถึงขั้นในเดือนสิงหาคม หรือเดือนกันยายน ซึ่งเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ฝนที่ตกในระยะนี้ได้รับอิทธิพลมาจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นอิทธิพลของพายุดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้ ในช่วงกลางเดือนตุลาคม ฝนจะเริ่มน้อยลง รวมระยะเวลาของฤดูฝนประมาณ 5 เดือน โดยในเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีปริมาณฝนสูงสุด จำนวน 53.7 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว ฤดูหนาวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เริ่มต้นประมาณเดือนพฤศจิกายน จนถึงเดือนมกราคม โดยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนจะเป็นช่วงระยะเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเข้าสู่ฤดูหนาว ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มอ่อนลง ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะเข้ามาแทนที่ จึงนับว่าเข้าสู่ฤดูหนาว ซึ่งอุณหภูมิจะไม่ลดต่ำมากนัก เพราะจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ปลายลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และอยู่ใกล้อ่าวไทยให้อุ่นจากทะเลทำให้หนาวน้อยลง รวมระยะเวลาของฤดูหนาวประมาณ 3 เดือน

ฤดูร้อน ฤดูร้อนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เริ่มต้นประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม โดยตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มอ่อนลง ทำให้อากาศเริ่มร้อนและจะร้อนอบอ้าวที่สุดในเดือนเมษายน สาเหตุเพราะการแผ่รังสีของดวงอาทิตย์และการถูกปกคลุมด้วยความกดอากาศสูงจากทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของกระแสลมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดเข้าสู่อ่าวไทยทำให้อากาศร้อนมากขึ้น

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นจังหวัดที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมสูง เพราะอยู่ใกล้กรุงเทพฯ การคมนาคมสะดวก และมีสาธารณูปโภค รวมทั้งแหล่งน้ำค่อนข้างดี ทั้งยังเป็นแหล่งปลูกข้าวและศูนย์กลางการค้าสินค้าเกษตรสำคัญ และมีอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญ เนื่องจากเคยเป็นเมืองหลวงในประวัติศาสตร์อยู่ 417 ปี

มูลค่าและสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากสภาวะการณ์ด้านเศรษฐกิจภาพรวมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2554 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (แบบปริมาณลูกโซ่) รวมทั้งสิ้น 268,825 ล้านบาท โดยเป็นมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร 5,285 ล้านบาท และนอกภาคเกษตร 263,410 ล้านบาท ซึ่งนอกภาคเกษตรมีผลิตภัณฑ์มวลรวมมากกว่าภาคเกษตรสูงถึง 49.8 เท่า ซึ่งนับได้ว่ามีความแตกต่างของมูลค่าทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงมาก สำหรับสาขาการผลิต ที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่จังหวัดมากที่สุดคือ สาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่า 190,279 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนสูงถึง 70.4 ของมูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งจังหวัด ทั้งจากการที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ที่มีบทบาทด้านอุตสาหกรรมที่สำคัญของภาคกลาง โดยมีเขตประกอบการอุตสาหกรรม 2 แห่ง ได้แก่ เขตประกอบการอุตสาหกรรมแฟคตอรีแลนด์วังน้อย เขตประกอบการอุตสาหกรรมโรจนะ มีสวนอุตสาหกรรม 1 แห่ง ได้แก่ สวนอุตสาหกรรมบ้านแพน และมีนิคมอุตสาหกรรม 3 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมบางหว้า (ไฮเทค) นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน นิคมอุตสาหกรรมสหรัตนนคร สำหรับสาขาการผลิตที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รองลงมาคือ สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ 25,216 ล้านบาท (ร้อยละ 9.3) สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ฯ 18,623 ล้านบาท (ร้อยละ 6.9) ในส่วนสาขาการผลิตอื่นๆ นอกจากนี้อาจจะสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่พื้นที่ได้ไม่ถึง 8,000 ล้านบาท โดยเฉพาะสาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคลที่สร้างมูลค่าได้น้อยที่สุดคือประมาณ 51 ล้านบาทเท่านั้น

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ภาพรวมอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วง ปี พ.ศ.2538-2554 มีภาวะการขึ้นลงตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ โดยในช่วง ปี พ.ศ.2539-2540 และ ปี พ.ศ.2540-2541 เป็นช่วงที่เกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจในพื้นที่ ส่งผลให้อัตราการเติบโตเป็น -0.6 และ -0.9 ตามลำดับ อันเป็นผลมาจากการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะเริ่มเพิ่มสูงขึ้นในปีต่อมาในระดับที่ไม่สูงมากนัก จนกระทั่งในปี พ.ศ.2543-2544 ที่การขยายตัวเริ่มลดลงอีกครั้ง ทั้งนี้เนื่องมาจากการเกิด

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจระดับโลก รวมถึงปัญหาความไม่สงบจากการก่อการร้ายในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ส่งผลกระทบไปทั่วโลก โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมข้ามชาติจึงได้รับผลกระทบตามไปด้วย หลังจากนั้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเริ่มดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจนสูงสุดในช่วง ปี พ.ศ.2550-2551 ที่มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 23.4 แต่จากการเกิดปัญหาอุทกภัยครั้งใหญ่ส่งผลให้ในช่วงปี พ.ศ.2551-2552 เกิดการถดถอยทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงถึง -11.0

2.8 เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ. 2549 เกณฑ์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ตารางที่ 2.3 แสดงหน้าที่ของถนนแต่ละประเภทในพื้นที่เมือง

ประเภทถนน	หน้าที่ของถนน	การเชื่อมต่อถนน	ความเร็วออกแบบ (กม./ชม.)
ถนนสายประธาน	เชื่อมต่อระหว่าง ชุมชน-ชุมชน เมือง-ชุมชน-เมือง เมือง-เมือง	ควบคุม ควบคุมมาก ห้ามเชื่อมต่อ	80
ถนนสายหลัก	ผ่านเข้า-เข้าออกเมืองหรือชุมชนและกระจาย การจราจรไปยังพื้นที่ ต่างๆ โดยเชื่อมต่อระหว่างถนนสาย ประธานและถนนสายรอง	ควบคุมบ้าง	65
ถนนสายรอง	กระจายการจราจร โดยเชื่อมต่อระหว่าง ถนนสายหลัก และถนนสายย่อย	ควบคุมเล็กน้อย	50
ถนนสายย่อย	เป็นถนนภายใน ในแต่ละย่าน โดยรับ การจราจรจากจุดต่างๆ ภายในย่าน โดยตรงแล้วเชื่อมต่อกับถนนสายรอง	ไม่ควบคุม	40

ตารางที่ 2.4 แสดงขนาดเขตทางของถนนในเขตผังเมืองรวม

ความกว้างเขตทาง(เมตร)	หลักเกณฑ์การใช้
8.00	สายย่อยในชุมชนทั่วไปที่ไม่สามารถขยายเขตทางได้ ถนนปลายตัน
10.00,12.00,14.00,16.00	ถนนสายรองในการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละย่าน
18.00,20.00	ถนนสายหลักปริมาณจราจรเฉลี่ย 1,000-2,000 คัน/วัน
30.00	ถนนสายหลักปริมาณจราจรไม่เกิน 8,000 คัน/วัน
40.00	ถนนสายหลักหรือสายประธาน ปริมาณจราจรมากกว่า 8,000 คัน/วัน

ตารางที่ 2.5 แสดงขนาดที่เหมาะสมระหว่างท่อระบายน้ำกับความกว้างของทางเท้า

ขนาดท่อระบายน้ำ (D)	ความกว้างของทางเท้า (W)	
	น้อยที่สุด (เมตร)	เหมาะสม (เมตร)
Ø 1.20 ม.	2.80	3.00
Ø 1.00 ม.	2.60	2.80
Ø 0.80 ม.	2.40	2.60
Ø 0.60 ม.	2.20	2.40
Ø 0.40 ม.	2.00	2.20

ตารางที่ 2.6 แสดงขนาดของส่วนประกอบถนน

ส่วนประกอบถนน	ระยะและความกว้าง (เมตร)		
	ถนนสายหลัก	ถนนสายรอง	ถนนสายย่อย
1. ช่องทางจราจร (L)	3.50	3.00	3.00
2. ช่องทางกักเก็บรถ (TL)	3.50	3.00	3.00
3. ช่องทางจอดรถ (P)	2.50 - 30.00	2.50	2.50
4. ช่องทางจราจรช่องกลาง (M)	3.50 - 5.00	3.00 - 5.00	3.00 - 5.00
5. ระยะปลูกต้นไม้ (V)	2.50 - 3.50	2.50 - 3.50	2.00 - 2.50
6. ช่องทางเท้า (ย่านธุรกิจ) (S)	3.50 - 5.50	3.50 - 5.50	3.50 - 5.50

ตารางที่ 2.6 แสดงขนาดของส่วนประกอบถนน (ต่อ)

ส่วนประกอบถนน	ระยะและความกว้าง (เมตร)		
	ถนนสายหลัก		ถนนสายหลัก
7. ช่องทางเท้า (ย่านพักอาศัย) (S)	1.50 - 1.80	1.20 - 1.50	1.20 - 1.50
8. ระยะ Taper (T)	20.00	15.00	10.00
9. รัศมีขอบทาง (R)	8.00	6.00	4.50 - 6.00

ที่มา : Planning and Urban Design Standards, American Planning Association (P.227)

ตารางที่ 2.7 แสดงเกณฑ์และมาตรฐานสำหรับถนนสายหลัก

คุณลักษณะ	เกณฑ์และมาตรฐาน
ประเภทการจราจร	ใช้สำหรับการเดินทางต่อเนื่องกับถนนสายประธาน
ความเร็ว	50 - 70 กม./ชม. หรือ 65 กม./ชม. โดยเฉลี่ย
ขนาดเขตทาง	40.00 - 60.00 เมตร
ขนาดช่องทางจราจร	3.25 - 3.50 เมตร ต่อช่อง
ทางเท้า	จัดให้มีอย่างจำกัด ใช้สะพานข้ามหรือสัญญาณไฟ
ระยะห่างของทางแยก	กึ่งกลางระหว่างทางแยกถนนสายประธาน
ประเภททางแยก	ทางแยกต่างระดับกับถนนสายประธาน สัญญาณไฟกับถนนอื่นๆ
การเชื่อมโยงระบบ	กับถนนสายประธานและกับถนนสายรองเท่านั้น
ประเภทขบวน	สำหรับรถบรรทุก รถโดยสาร และรถยนต์ทั่วไป
รถโดยสารสาธารณะ	สำหรับรถโดยสารระหว่างเมืองและชุมชน
ทางจักรยาน	แยกห่างจากผิวจราจร
ที่จอดรถ	จัดให้มีแต่ห้ามใช้ในเวลาคับคั่ง
ถนนคู่ขนาน	จัดให้มีห่างจากผิวจราจร 30.00 - 50.00 เมตร
ทางเข้าออก	จัดให้มีช่องแยกที่ทางแยก ไม่มีทางเข้าออกตรงจากแปลงที่ดิน
ด้านข้างทาง	ให้มีไฟฟ้าสาธารณะ ป้ายสัญญาณ และปลูกต้นไม้
ป้องกันเสียงดัง	ให้มีกำแพงกันเสียงบริเวณที่จำเป็น

ตารางที่ 2.8 แสดงเกณฑ์และมาตรฐานสำหรับถนนสายรอง

คุณลักษณะ	เกณฑ์และมาตรฐาน
ประเภทการจราจร	ใช้สำหรับรถวิ่งผ่านตลอดและบริการชุมชน
ความเร็ว	30 - 60 กม./ชม. หรือเฉลี่ย 50 กม./ชม.
ขนาดเขตทาง	20.00 - 30.00 เมตร
ขนาดช่องทางจราจร	ช่องละ 3.00-3.75 เมตร
ทางเท้า	จัดให้มีพร้อมทั้งเพิ่มทางเข้าถนนพิเศษบริเวณย่านพาณิชยกรรมและธุรกิจ
ระยะห่างของทางแยก	ทุกระยะ 1.00 กม. กับถนนสายหลัก
ประเภททางแยก	สัญญาณไฟกับถนนสายหลัก ป้ายสัญญาณกับถนนสายย่อย
การเชื่อมโยงระบบ	กับถนนสายหลัก ถนนสายรอง และถนนสายย่อย
ประเภทพวดยาน	รถยนต์ทั่วไป
รถโดยสารสาธารณะ	ให้บริการทั้งรถและผู้โดยสารอย่างสมบูรณ์
ทางจักรยาน	จัดให้มีบนทางเท้า หรือใช้ร่วมในผิวจราจร
ที่จอดรถ	อนุญาตให้จอดในบริเวณที่กำหนด
ถนนคู่ขนาน	ไม่จำเป็นต้องมีนอกย่านพาณิชยกรรมและธุรกิจ
ทางเข้าออก	ให้มีทางเข้าออกกับถนนสายย่อย ระยะห่างไม่น้อยกว่า 200.00 เมตร
ด้านข้างทาง	อนุญาตให้มีอุปกรณ์ของถนนอย่างสมบูรณ์
ป้องกันเสียงดัง	ไม่จำเป็นต้องมีกำแพงกันเสียง

ตารางที่ 2.9 แสดงเกณฑ์และมาตรฐานสำหรับถนนสายย่อย

คุณลักษณะ	เกณฑ์และมาตรฐาน
ประเภทการจราจร	ให้มีรถวิ่งผ่านตลอด ใช้สำหรับการเข้าถึงอาคารสถานที่
ความเร็ว	กำหนดให้ไม่เกิน 30 กม./ชม.
ขนาดเขตทาง	8.00-12.00 เมตร
ขนาดช่องทางจราจร	2.75-3.00 เมตร
ทางเท้า	จัดให้มีอย่างพอเพียง อย่างน้อย 2.50 เมตร
ระยะห่างของทางแยก	ไม่น้อยกว่า 200.00 เมตร บนถนนสายรอง
ประเภททางแยก	ป้ายสัญญาณ
การเชื่อมโยงระบบ	เชื่อมกับถนนสายรอง และถนนสายย่อยเท่านั้น
ประเภทขบวน	ห้ามรถบรรทุก
รถโดยสารสาธารณะ	มีบริการเชื่อมโยงกับถนนสายรอง
ทางจักรยาน	จัดให้มีบนทางเท้า หรือใช้ร่วมในผิวจราจร
ที่จอดรถ	อนุญาตให้จอดบนผิวจราจรได้
ถนนคู่ขนาน	ไม่จำเป็นต้องมี
ทางเข้าออก	ใช้เป็นทางเข้าออกตรงต่ออาคารและแปลงที่ดิน
ด้านข้างทาง	ปลูกต้นไม้ ไฟฟ้าสาธารณะ อย่างทั่วถึง
ป้องกันเสียงดัง	ไม่จำเป็นต้องมี

ปริมาณน้ำที่ใช้ในบริเวณเขตนิคมอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมคิดอัตราการใช้น้ำดังนี้

- เขตอุตสาหกรรม 7-9 ลบ.ม./ไร่/วัน
- เขตที่อยู่อาศัย 8-50 ลบ.ม./ไร่/วัน
- เขตอาคารสำนักงานและพาณิชยกรรม 20 ลบ.ม./ไร่/วัน

1) เกณฑ์การเลือกวิธีบำบัดน้ำเสีย

พิจารณาจากข้อมูลต่าง ๆ คือ

(1) ปริมาณน้ำเสียที่จะเข้าสู่ระบบ

(2) คุณสมบัติของน้ำเสีย เช่น ค่า BOD ค่า COD ค่า pH เป็นต้น

- (3) ขนาดพื้นที่สำหรับติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย ค่าใช้จ่าย
- (4) จีດความสามารถสูงสุดของระบบแต่ละช่วงเวลา
- (5) ความยุ่งยากในการควบคุมและบำรุงรักษาระบบบำบัด
- (6) ผลกระทบจากระบบบำบัด

2) เกณฑ์การเลือกที่ตั้งระบบบำบัดและจุดทิ้งน้ำ

- (1) เลือกพื้นที่ระดับต่ำสุดของบริเวณโครงการระบบรวมและบำบัดน้ำเสีย
- (2) มีความสะดวกในการระบายน้ำทิ้งหลังการบำบัด และอยู่ท้ายน้ำของแหล่งน้ำดิบที่นำมาใช้ทำน้ำประปา
- (3) ควรอยู่ใกล้แหล่งกำเนิดน้ำเสีย เพื่อประหยัดการลงทุน
- (4) สามารถควบคุมดูแลไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนได้
- (5) ไม่เป็นพื้นที่ลุ่ม ที่น้ำไหลผ่าน ที่รองรับการไหลของน้ำ
- (6) มีความสะดวกในการเข้าถึง

1) ข้อมูลที่ต้องใช้ในการวางผังระบบระบายน้ำ

- (1) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินอนาคต จำแนกตามประเภท
- (2) แผนผังที่แสดงภูมิประเทศ ระดับชั้นความสูง
- (3) แผนที่แสดงจุดค่าระดับ แต่ละจุดมีระยะห่างประมาณ 50.00 เมตร
- (4) แผนผังระบบท่อระบายน้ำปัจจุบัน แนวท่อ ขนาดเส้นท่อ ทิศทางการไหลของน้ำค่าระดับความสูงกันท่อด้านใน

2) ข้อมูลสำหรับการพิจารณา

- (1) ปริมาณน้ำที่ปล่อยระบาย มีปริมาณเป็นสัดส่วนโดยตรงกับขนาดของพื้นที่ระบบระบายน้ำฝน และเป็นสัดส่วนต่อจำนวนประชากรผู้ที่ทำน้ำเสีย
- (2) ระบบเส้นท่อ ได้จากการคำนวณหาขนาดจากทิศทางการไหลของน้ำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความลาดชันของพื้นที่และปริมาณน้ำที่ไหลระบาย

(3) แหล่งบำบัดน้ำเสียและจุดทิ้งน้ำ น้ำที่ผ่านการบำบัดของเสียแล้วจะปล่อยลงสู่จุดทิ้งน้ำโดยทั่วไปคือแม่น้ำลำคลองสาธารณะ ซึ่งจะต้องไม่กระทบกับแหล่งน้ำดิบในการทำประปา

3) ข้อมูลสำหรับการออกแบบระบบระบายน้ำ

(1) ท่อระบายน้ำที่นิยมใช้ในปัจจุบัน คือ ท่อกลมคอนกรีตเสริมเหล็กสำเร็จรูป ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.40 เมตร 0.50 เมตร 0.60 เมตร 0.80 เมตร 1.00 เมตร 1.20 เมตร 1.50 เมตร และท่อสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่หล่อในพื้นที่ ขนาด 2.00 x 2.00 เมตร และ 3.00 x 3.00 เมตร

(2) ระยะห่างของบ่อตรวจการระบาย ซึ่งเชื่อมต่อระหว่างแนวท่อหรือขนาดท่อ และความเอียงลาดถ้าท่อกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.50 – 1.00 เมตร ระยะห่างไม่เกิน 60.00 เมตร ถ้าเส้นผ่าศูนย์กลางมากกว่า 1.00 เมตร ระยะห่างควรเป็น 100.00 เมตร

(3) ความลึกสูงสุดของการขุดฝังท่อ ประมาณ 3.00 เมตร หากลึกมากกว่านี้ ควรมีสถานีสูบน้ำเพื่อลดความลึกของท่อ

(4) ภายในพื้นที่เมือง ควรแบ่งโซนการระบายน้ำ เพื่อไม่ให้ท่อระบายน้ำหลักมีความยาวเกินไปและทำให้ง่ายต่อการบำรุงรักษา

(5) การเลือกระบบท่อ ต้องคำนึงถึงราคาก่อสร้าง ค่าดำเนินการและการบำรุงรักษาระบบ

1) การป้องกันน้ำท่วมโดยใช้โครงสร้าง ได้แก่

- (1) ก่อสร้างคันพนังกั้นน้ำล้อมรอบพื้นที่ชุมชน
- (2) กำหนดช่องทางน้ำไหลผ่านหรือช่องทางผันน้ำ
- (3) ก่อสร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ ฝาย สระ บ่อควบคุมน้ำท่วม
- (4) การผันน้ำเข้าสู่ทุ่งนา เพื่อชะลอการไหลของน้ำ
- (5) ขุดลอก ขยาย ปรับปรุง เส้นทางน้ำไหล
- (6) ขุดคลองสายใหม่ ลำรางใหม่ เพื่อผันการไหลของน้ำ
- (7) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ประดูระบายน้ำ

2) การป้องกันน้ำท่วมโดยไม่ใช้โครงสร้าง ได้แก่

- (1) การจัดพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเข้มงวด
- (2) จัดตั้งองค์กรบริหารจัดการลุ่มน้ำ พร้อมกฎระเบียบ เพื่อบริหารจัดการ
- (3) ติดตั้งกระบวนการณ์เตือนและแก้ไข เช่น การพยากรณ์ การเตือนภัย การฟื้นฟูความเสียหายหลังน้ำท่วม เป็นต้น

การป้องกันโดยไม่ใช้โครงสร้างเป็นวิธีการในระดับภาค ซึ่งต้องใช้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่ ลักษณะภูมิประเทศ สถิติปริมาณฝน สถิติทางชลศาสตร์ ข้อมูลแหล่งน้ำ การวางแผนจัดการป้องกันน้ำท่วมต้องศึกษาควบคู่กับการออกแบบระบายน้ำ

3) การป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่เมือง

เกณฑ์การพิจารณาความจำเป็นที่มีต่อการป้องกันน้ำท่วมในการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท มีดังนี้

- (1) บริเวณที่ต้องป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วม ได้แก่
 - ก) บริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
 - ข) บริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
 - ค) บริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก
 - ง) บริเวณศูนย์กลางธุรกิจ
 - จ) บริเวณเขตอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
 - ฉ) บริเวณเขตสถาบันการศึกษา
 - ช) บริเวณสถาบันราชการ
- (2) บริเวณที่มีน้ำท่วมได้บ้าง ได้แก่ บริเวณเขตชนบทและเกษตรกรรม
- (3) บริเวณที่ยอมให้มีน้ำท่วม ได้แก่ พื้นที่โล่งว่าง พื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ

1) ข้อมูลสำหรับการจัดการขยะมูลฝอย

การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เมือง มีข้อมูลเพื่อพิจารณาดังนี้

(1) ชนิดของขยะมูลฝอย โดยทั่วไป มี 3 ชนิด คือ ขยะมูลฝอยจากชุมชน ขยะมูลฝอยจากอุตสาหกรรม และขยะมูลฝอยที่มีอันตรายสูง ขยะมูลฝอยทั้งหมดจำแนกเป็น ขยะเปียกสด ขยะแห้ง ขี้เถ้า เศษสิ่งก่อสร้าง ซากสัตว์ เศษพลาสติก ใปไม้ ขยะทุกประเภทจากโรงงาน อุตสาหกรรม ขยะมูลฝอยจากการกิจกรรมและขยะพิเศษ เช่น ขยะจากโรงพยาบาล เป็นต้น

(2) ปริมาณของของขยะมูลฝอยแต่ละชนิด ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ฤดูกาล การใช้ประโยชน์ที่ดิน ประชากร ฤดูระเบียบ เป็นต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมาณขยะเฉลี่ย 0.85 กิโลกรัม/คน/วัน เมืองพัทยา 1.27 กิโลกรัม/คน/วัน เชียงใหม่ 0.92 กิโลกรัม/คน/วัน หาดใหญ่ 0.66 กิโลกรัม/คน/วัน เป็นต้น

(3) ความหนาแน่นของขยะมูลฝอย ใช้ในการคำนวณหาจำนวนน้ำหนักและปริมาตรที่ต้องจัดการความหนาแน่นมีทั้งแบบบดอัด และแบบไม่บดอัด ขยะมูลฝอยที่ถ่ายจากรถบดอัดมีความหนาแน่นเฉลี่ย 180 – 240 กิโลกรัม/ลูกบาศก์เมตร

2) วิธีกำจัดขยะมูลฝอย

วิธีที่นิยมใช้มี 3 วิธี คือ

(1) วิธีฝังกลบตามหลักการสุขาภิบาล เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุด เหมาะกับขยะทุกประเภทยกเว้นขยะติดเชื้อหรือสารพิษซึ่งต้องแยกไปกำจัดต่างหาก การใช้วิธีฝังกลบต้องใช้พื้นที่กว้างมากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่ำ สิ่งที่ได้จากการฝังกลบทำให้ได้พื้นที่เพิ่มขึ้น สามารถนำไปทำสวนสาธารณะ พื้นที่เกษตรกรรมได้

(2) วิธีหมักทำปุ๋ย เหมาะกับมูลฝอยที่ย่อยสลายง่าย เช่น เศษอาหาร กิ่งไม้ ใบไม้ เป็นต้น ดังนั้น ก่อนนำขยะไปทำปุ๋ยต้องทำการคัดแยกพวกโลหะออกจากการหมัก ส่วนที่เหลือต้องนำไปกำจัดโดยการฝังกลบ หรือกำจัดด้วยวิธีอื่น

(3) วิธีเผาในเตาเผาเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะเป็นการเผาไหม้อย่างสมบูรณ์ เหมาะกับขยะติดเชื้อ ขยะที่มีความชื้นต่ำ แต่เป็นวิธีที่เสียค่าใช้จ่ายสูง ต้องใช้ความรู้ความชำนาญ ของเหลือคือเถ้าจากการเผาดังนั้นนำไปกำจัดต่อ

จากวิธีการทั้ง 3 แบบจะเห็นได้ว่า การหมักทำปุ๋ยและการเผา มีของเหลือที่ต้องนำไปกำจัดต่อขณะที่การฝังกลบตามหลักการสุขาภิบาลสามารถกำจัดได้หลายชนิดนอกจากสารพิษ การกำจัดขยะด้วยวิธีฝังกลบจึงเป็นที่นิยมทั่วไป

3) หลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่สำหรับกำจัดขยะด้วยวิธีฝังกลบ

การพิจารณาเลือกสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีฝังกลบตามหลักการสุขาภิบาล มีดังนี้

- (1) เป็นพื้นที่ที่มีขนาดเพียงพอในการให้บริการระยะ 5-20 ปี มีความสะดวกในการเข้าถึง
- (2) ระยะทางจากจุดรวบรวมน้ำเสียมายังสถานที่กำจัดไม่น้อยกว่า 15 กิโลเมตร
- (3) ห่างจากแหล่งน้ำ ล้ำคลอง อย่างน้อย 30.00 เมตร
- (4) ห่างจากบ่อน้ำบาดาล อย่างน้อย 160.00 เมตร
- (5) ห่างจากบ้านพักอาศัย และชุมชน อย่างน้อย 65.00 เมตร
- (6) ห่างจากสนามบิน ประมาณ 3 กิโลเมตร
- (7) ไม่มีแหล่งน้ำใต้ดิน ซึ่งจะทำให้สารพิษละลายปนเปื้อนได้
- (8) ไม่มีปัญหาน้ำท่วมขัง น้ำไหลผ่าน รองรับน้ำ
- (9) ไม่อยู่ในทิศทางที่กระแสลมพัดกลืน และแมลงรบกวนชุมชน
- (10) ต้องมีการออกแบบพื้นที่จนรอบสถานที่ฝังกลบ ห่างจากแนวที่ดินไม่น้อยกว่า 25.00 เมตรเพื่อลดมลภาวะ

ขนาดพื้นที่สำหรับการกำจัดด้วยวิธีฝังกลบตามหลักการสุขภาพิบาล กรณีการฝังกลบ 4 ชั้น อายุการใช้งานประมาณ 20 ปี มีดังนี้

ตารางที่ 2.10 แสดงขนาดพื้นที่สำหรับกำจัดขยะแบบฝังกลบ

ปริมาณขยะ (ตัน/วัน)	ขนาดพื้นที่ (ไร่)
10 – 50	15 - 70
50 – 100	70 - 130
100 -300	100 - 380
300 – 500	380 - 620

ตารางที่ 2.11 แสดงขนาดพื้นที่สำหรับสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย

ปริมาณขยะ (ตัน/วัน)	ขนาดพื้นที่ (ไร่)
น้อยกว่า 100	5
100 – 500	10
501 - 1,000	20
1,001 - 1,500	30

1) ระบบการไฟฟ้า

ระบบของการไฟฟ้าทั่วไปประกอบด้วย

(1) โรงผลิตกระแสไฟฟ้า มีกระบวนการผลิตจากหลายแหล่งพลังงาน เช่น พลังงานความร้อน โรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังความร้อนควรตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรม และควรอยู่ห่างจากเขตที่อยู่อาศัยเขตพาณิชยกรรม เขตโรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ ก่อนจัดตั้งควรศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

(2) สายส่งไฟฟ้าแรงสูง เป็นระบบส่งผ่านกระแสไฟฟ้าแรงสูงจากแหล่งผลิตไปยังสถานไฟฟ้าย่อย ดังนั้น เส้นทางของสายส่งควรอยู่ห่างจากเขตที่อยู่อาศัย เขตพาณิชยกรรม สถานศึกษา สถานพยาบาล ฯลฯ ตามเงื่อนไขของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เช่น จะต้องเว้นระยะพื้นที่ไว้ข้างละ 20.00 เมตร จากแนวสายส่งไฟฟ้าแรงสูง ขนาด 230 KV เป็นต้น

(3) สถานีไฟฟ้าย่อย เป็นสถานียลดแรงดันไฟฟ้าลงให้เหมาะกับการใช้งาน ก่อนแจกจ่ายส่งผู้ให้บริการ ตำแหน่งที่ตั้งสถานีไฟฟ้าควรคำนึงถึงความปลอดภัยและประสิทธิภาพในการจ่ายไฟฟ้าเป็นหลัก

(4) สายส่งกระแสไฟฟ้า เป็นการส่งจ่ายกระแสไฟฟ้าจากสถานีไฟฟ้าย่อย เพื่อให้บริการแก่ประชาชนตามอาคารบ้านเรือนต่างๆ

2) การจัดทำโครงการพัฒนาและปรับปรุงกิจการไฟฟ้า

(1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน จากข้อมูลดังต่อไปนี้

- หน่วยการไฟฟ้าที่รับผิดชอบ
- พื้นที่บริการและประชาชนที่รับบริการ
- แหล่งให้บริการกระแสไฟฟ้า
 - ที่ตั้ง
 - ปริมาณ
- โครงข่ายระบบไฟฟ้าที่มีอยู่เดิม
- ปริมาณความต้องการกระแสไฟฟ้า แยกตามประเภทผู้ใช้ไฟฟ้า
- สถานีย่อย
 - ขนาด (พื้นที่แห่งละประมาณ 5 ไร่)
 - ที่ตั้ง
 - ปริมาณ

(2) วิเคราะห์ปัญหาความต้องการ

- วิเคราะห์ความเพียงพอและทั่วถึงปัจจุบัน
- วิเคราะห์ความต้องการพลังงานของผู้ใช้ไฟฟ้าแต่ละประเภทที่เพิ่มขึ้นในอนาคตวิธีวิเคราะห์คาดประมาณความต้องการใช้ไฟฟ้าที่นิยมมี 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 Unit / Capita X Service Population

- พื้นที่จ่ายกระแสไฟฟ้านครหลวง (กฟน.)

ปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ใช้ ปริมาณ	0.40-0.44 Kw / capita
	4.1-7.0 Kwh / capita / Day
- พื้นที่จ่ายกระแสไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.)

ปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ใช้ ปริมาณ	0.09-1.00 Kw / capita
	1.20-1.40 Kwh / capita / Day

วิธีที่ 2 คำนวณโดยแยกตามประเภทผู้ใช้ไฟฟ้าสำหรับ

- ที่อยู่อาศัย

- ธุรกิจขนาดเล็ก
- ธุรกิจขนาดใหญ่
- อุตสาหกรรมขนาดเล็ก
- อุตสาหกรรมขนาดใหญ่
- ไฟฟ้าสำหรับถนน

(3) จัดทำข้อเสนอแนะ

นำเสนอวิธีการจัดเตรียมพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอ มีประสิทธิภาพ (แรงดันไฟไม่ตกจนไฟดับบ่อยๆ) และทั่วถึงในเขตวางผังเมือง

การจัดทำโครงการเสนอแนะด้านการสื่อสารและคมนาคมมีแนวทางดังนี้

1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน จากข้อมูล

- (1) ระบบโทรคมนาคมที่มีอยู่ในปัจจุบัน
- (2) จำนวนเซิร์ฟเวอร์ จำนวนโทรศัพท์
- (3) พื้นที่บริการ ประชาชน คร่าวๆ
- (4) หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- (5) โครงการ แผนงาน

2) วิเคราะห์ปัญหาความต้องการ

(1) ทำการคาดประมาณความต้องการใช้โทรศัพท์ในอนาคตโดยใช้มาตรฐานของบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) จำนวน 0.2 เครื่อง/คน

(2) พิจารณาระบบโทรศัพท์ ประกอบด้วย

(2.1) ระบบชุมสาย

(2.2) ระบบสื่อสาร

- Radio Link
- Optical cable
- Satellite
- ระบบข่ายสายตอนนอก
- หอสื่อสาร

(3) ระบบสื่อสารนอกเหนือจากบริการโทรศัพท์ปกติ เช่น

- (3.1) โทรศัพท์เรียกตามตัว (Phone Link)
- (3.2) โทรศัพท์เฉพาะกลุ่ม (Phone Trunk)
- (3.3) โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cellular Mobile Phone)
- (3.4) การสื่อสารข้อมูล (Data Communication)

3) จัดทำข้อเสนอแนะ

นำเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการสื่อสารและโทรคมนาคมให้เพียงพอและทั่วถึง

การศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาและปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ มีดังนี้

1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน

จากการสำรวจจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ

- (1) สถานที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ สถานที่พักสัตว์ ความเหมาะสมด้านสุขอนามัย
- (2) ปริมาณ ชนิดของสัตว์ที่ทำการฆ่าในแต่ละวันหรือเดือน
- (3) ปริมาณน้ำและแหล่งน้ำที่นำมาใช้ชำระล้างทำความสะอาด
- (4) วิธีการกำจัดของเสียและการบำบัดน้ำเสีย
- (5) เส้นทางขนส่ง ตลอดจนเขตพื้นที่บริการ
- (6) การใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณโดยรอบโรงฆ่าสัตว์

ทำการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการด้านการบริการ สุขอนามัยของสถานที่ ผลกระทบที่มีต่อชุมชนในพื้นที่โดยรอบ ทั้งในด้านเสียง ภาพ และกลิ่น

2) วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ

โดยคาดประมาณขนาดพื้นที่โรงฆ่าสัตว์รวมถึงปริมาณและชนิดของสัตว์ที่นำมาเป็นอาหารจากจำนวนประชากรที่รับบริการในปีเป้าหมาย และแนวโน้มความต้องการเนื้อสัตว์แต่ละชนิดภายในเขตพื้นที่บริการ เช่น การท่องเที่ยว ความนิยมทางการบริโภค เป็นต้น

เกณฑ์การเลือกที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ มีดังนี้

- (1) ควรอยู่ในพื้นที่ย่านชนบทและเกษตรกรรม ห่างจากชุมชน
- (2) การขนส่งไม่ควรผ่านเขตที่อยู่อาศัย หรือพาณิชยกรรม
- (3) ควรมีระบบบำบัดน้ำเสียและของเสียแยกต่างหากจากระบบของชุมชน
- (4) ควรมีมาตรการป้องกันเสียง กลิ่น ภาพ จากการฆ่าสัตว์และเก็บกักสัตว์

(5) ที่ตั้งควรสะดวกรวดเร็วต่อการขนส่งเนื้อสัตว์สู่ผู้บริโภค

3) จัดทำข้อเสนอแนะ

นำเสนอแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับ ขนาด ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม กรรมวิธีที่ถูกหลักอนามัย การบำบัดของเสีย การป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยคำนึง สภาพปัจจุบันและการคาดการณ์ความต้องการในอนาคต

การจัดทำโครงการเสนอแนะด้านการดับเพลิง มีดังนี้

1) ศึกษาสภาพปัจจุบันด้านการดับเพลิงของชุมชน

จากการสำรวจจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ

- (1) จำนวนและที่ตั้งสถานีดับเพลิง ขนาดพื้นที่บริเวณและอาคารบริการแต่ละแห่ง
- (2) จำนวน ขนาด และชนิดของรถดับเพลิง
- (3) จำนวนเจ้าหน้าที่หรือบุคลากร
- (4) ระบบท่อน้ำดับเพลิง
- (5) พื้นที่ที่เสี่ยงต่อเพลิงไหม้ เช่น บริเวณบ้านไม้หนาแน่น คลังเก็บวัสดุไวไฟ เป็นต้น

2) วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ

วิเคราะห์ขีดความสามารถและความสะดวกเร็วในการให้บริการปัจจุบันและอนาคต

- (1) ความต้องการใช้น้ำในการดับเพลิง ซึ่งมีการคำนวณไว้ในระบบประปา
- (2) เส้นทางและสภาพการจราจร ความสะดวกในการเข้าถึงและเวลาที่ใช้เดินทาง

จากสถานีดับเพลิงไปยังจุดที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดเพลิงไหม้

- (3) ความเพียงพอของสถานีดับเพลิงและเครื่องมือดับเพลิง
- (4) ความเพียงพอของจำนวนหัวดับเพลิงในชุมชน

ตารางที่ 2.12 แสดงขนาดประชากร และความต้องการระดับเพลิง

จำนวนประชากรในชุมชน (คน)	จำนวนระดับเพลิง (คัน)	จำนวนรถบันได (คัน)
10,000	2	1
30,000	4	1
70,000	8	4
200,000	16	8

หรือคำนวณจากสูตร

ก) กรณีจำนวนประชากร น้อยกว่า 50,000 คน

$$\text{จำนวนรถดับเพลิง} = 0.85 + 0.12 \frac{P}{1,000}$$

ข) กรณีจำนวนประชากรอยู่ในช่วงระหว่าง 50,000 ถึง 100,000 คน

$$\text{จำนวนรถดับเพลิง} = 3.4 + 0.07 \frac{P}{1,000}$$

เกณฑ์การเลือกที่ตั้งสถานีดับเพลิงและหัวดับเพลิง

- (1) อยู่ในบริเวณพื้นที่บริเวณกลางเมืองซึ่งหากเกิดเพลิงไหม้จะมีความเสียหายสูง
- (2) ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงต่ออัคคีภัย
- (3) อยู่บนเส้นทางที่เคลื่อนที่ได้เร็ว เช่น ไม่เป็นเส้นทางรถเดินรถทางเดียว เป็น

คัน

3) จัดทำข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านการดับเพลิงเพื่อความปลอดภัยของชุมชนควรมีดังนี้

(1) เตรียมจัดหาสถานที่เพื่อก่อสร้างสถานีดับเพลิงย่อยตามจุดต่างๆ ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย หรือบริเวณสำคัญที่เกิดอัคคีภัยแล้วจะทำให้มีความเสียหายสูง หากพื้นที่เมืองมีการขยายตัวจากการเพิ่มขึ้นของประชากรในอนาคต

(2) อุปกรณ์ดับเพลิง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน จัดให้มีตามมาตรฐานการดับเพลิง คือ ชุมชนขนาดเล็กที่สุดควรมีสถานีดับเพลิง 1 แห่ง ที่มีความสามารถดับเพลิงได้ 2 จุดพร้อมกัน

(3) หัวดับเพลิงเพื่อใช้ในการดับเพลิง ควรติดตั้งทุกระยะไม่เกิน 200 เมตร และในจุดที่จำเป็นมีความเสี่ยงสูงต่อความเสียหายจากอัคคีภัยหรือตามความเหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ที่ไม่ได้ดำเนินการ ตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ของการวางผังเมือง ทำให้การพัฒนาเมืองไม่สอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลการประเมินการดำเนินงานพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไปเป็นบทเรียนในเรื่องรูปแบบ วิธีการ การจัดทำแผน การประสานแผนงาน การจัดทำโครงการ การใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองรวม และหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ไปใช้ในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของผังเมืองรวมชุมชนอื่นๆ ต่อไป โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีลำดับขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินการตามผังเมืองรวม : กรณีศึกษาผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลและประวัติการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เกณฑ์และมาตรฐานผังเมือง พ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย หนังสือ ตำรา บทความในการศึกษา และลงพื้นที่สำรวจตามที่ปรากฏในเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทุกมิติที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ เปรียบเทียบกับข้อมูลทุกมิติและสภาพปัจจุบันที่ปรากฏในพื้นที่จริงและเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานผังเมือง พ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย โดยจะศึกษาและรวบรวมข้อมูลหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับสภาพกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมของเมืองพระนครศรีอยุธยา รายละเอียด ดังนี้

1) ศึกษากฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองพระนครศรีอยุธยาที่มีการประกาศให้ใช้บังคับมาแล้วทุกฉบับ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ข้อกำหนดกฎกระทรวง แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนผังการคมนาคมขนส่ง และอื่นๆ

2) ศึกษารูปแบบ วิธีการประสานแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ในการดำเนินการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

3) ศึกษาการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา และหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ต่อการควบคุมและการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

4) ประเมินผลการดำเนินการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ว่าเป็นไปตามเป้าหมายและแผนที่วางไว้หรือไม่

ตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม Participatory Action Research (PAR) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆ ที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา โดยวิธีการเข้าร่วมประชุม พูดคุย สอบถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐที่อยู่หรือมีหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยากับการประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่เปรียบเทียบเกณฑ์และมาตรฐานของผังเมือง ที่ได้วางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาไว้ โดยใช้เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองพ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทยเป็นหลัก

การศึกษาและวิธีการสำรวจข้อมูล

การดำเนินการสำรวจข้อมูล เพื่อใช้ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่าง ปี 2527 ถึง ปี 2547 ในพื้นที่เขตสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านใหม่ ตำบลวัดตูม ตำบลหันตรา ตำบลบ้านเกาะ ตำบลสวนพริก ตำบลลุมพลี ตำบลคลองสระบัว ตำบลภูเขาทอง ตำบลหัวรอ ตำบลบ้านป้อม ตำบลหอรบตันไชย ตำบลไผ่ลิง ตำบลท่าवासกุรี ตำบลประตูลี้ ตำบลกะมัง ตำบลคลองสวนพลู ตำบลสำเภาล่ม ตำบลปากกราน และตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา ตำบลข้าวเม่า ตำบลธนู และตำบลคานหาม อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีการสำรวจข้อมูล

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดเก็บและรายงานข้อมูล โดยใช้แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางผังเมืองรวม โดยส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง และสำรวจอาคารพาณิชย์ ในเขตวางผังเมืองรวม และรวบรวมจากแบบสำรวจ และรวบรวมจากเอกสารของทางราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อแสดง

ให้เห็นภาพรวมทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และกายภาพในพื้นที่สำรวจ เพื่อการวางแผนเมืองรวมและกายภาพการเติบโตของประชากรในอนาคต ตลอดจนคาดการณ์สถานะทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในพื้นที่วางแผน

การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล

1. จัดทำแผนที่เพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม

- สำรวจข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่
- การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลทางวิศวกรรม
- สำรวจข้อมูลอาคาร

2. ระบบเมืองและการตั้งถิ่นฐาน

- พัฒนาการ รูปแบบ และลักษณะการตั้งถิ่นฐาน
- ขนาดและการกระจายตัวของเมือง
- การเปลี่ยนแปลงและปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของเมือง
- บทบาทและลำดับความสำคัญของเมืองและชนบท
- เขตอิทธิพลและความเชื่อมโยงของเมืองและชุมชน
- ศักยภาพ ปัญหาและแนวโน้มการพัฒนาเมือง

3. พื้นที่เสี่ยงภัย

- พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม

4. ประชากร

- จำนวนประชากรและขนาดครัวเรือน
- การกระจายตัวของประชากร
- ความหนาแน่นประชากร
- ประชากรเมืองและชนบท
- โครงสร้างประชากร
- การเปลี่ยนแปลงประชากร
- ประชากรแฝง
- การวิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพ และโอกาสในการพัฒนาประชากร

5. เศรษฐกิจ

- เศรษฐกิจภาพรวม
 - ขนาดเศรษฐกิจ
 - โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

- การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ
- รายได้เฉลี่ยของประชากร
- สรุปรูปแบบทางด้านเศรษฐกิจ
- ศักยภาพ ปัญหา ข้อจำกัด และแนวโน้ม
- **อุตสาหกรรม**
 - พัฒนาการของลงทุนอุตสาหกรรม
 - ขนาดของอุตสาหกรรม
 - สถานภาพของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท
 - การกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในระดับตำบล
 - สรุปรูปการพัฒนาศถานการณ์ของอุตสาหกรรม
 - ศักยภาพ ปัญหา และแนวโน้ม
- **เกษตรกรรม**
 - การเกษตร
 - การปศุสัตว์
 - การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - การเปลี่ยนแปลงของการทำเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และประมงน้ำจืด
 - ศักยภาพและปัญหาของการพัฒนาเกษตรกรรม
- **การค้าและการบริการ**
 - การค้าและการบริการ
 - การจ้างงาน
- **การท่องเที่ยว**
 - ทรัพยากรการท่องเที่ยว
 - การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว
 - สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการท่องเที่ยว
 - แนวโน้มการท่องเที่ยว
 - ตลาดการท่องเที่ยว
 - นโยบายและแผนงาน โครงการด้านการท่องเที่ยว

6. สาธารณูปโภค

- ไฟฟ้าและพลังงาน
- ระบบประปา
- การกำจัดของเสียและกากของเสีย
- เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การให้บริการด้าน
ไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุไปรษณีย์และบริการพิเศษ
- ศักยภาพ ปัญหา และโอกาสในการพัฒนาการให้บริการระบบ
สาธารณูปโภค

7. สาธารณูปการ

- การศึกษา
- การสาธารณสุข
- แหล่งนันทนาการและพักผ่อนหย่อนใจ
- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ปัญหา ศักยภาพด้านสาธารณูปการ

8. สังคม วัฒนธรรม เอกลักษณ์ และประเพณีท้องถิ่น

- ลักษณะทางสังคม
- ลักษณะทางประเพณีและวัฒนธรรม
- ศาสนาและศาสนสถาน
- ปัญหา ศักยภาพด้านสังคมวัฒนธรรม

9. สรุปอำนาจหน้าที่และบทบาท วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์

แผนงาน/โครงการ ในระดับประเทศ ภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด อำเภอ และพื้นที่ผังเมืองรวม
องค์ประกอบการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ศักยภาพและบทบาท
ของจังหวัดในภูมิภาค

- การวิเคราะห์วิสัยทัศน์(Vision) ในระดับประเทศ ภาค กลุ่มจังหวัด
จังหวัด อำเภอ และพื้นที่ผังเมืองรวม
- การวิเคราะห์เป้าประสงค์ (Goals)ในระดับประเทศ ภาค กลุ่มจังหวัด
จังหวัด อำเภอ และพื้นที่ผังเมืองรวม
- การวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)ใน
ระดับประเทศ ภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด อำเภอ และพื้นที่ผังเมืองรวม
- การวิเคราะห์กลยุทธ์(Strategies) ในระดับประเทศ ภาค กลุ่มจังหวัด
จังหวัด อำเภอ และพื้นที่ผังเมืองรวม

- การวิเคราะห์เป้าหมายของการพัฒนาในระดับประเทศ ภาค กลุ่ม จังหวัด จังหวัด อำเภอ และพื้นที่ผังเมืองรวม
- การวิเคราะห์แนวคิดของการวางผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และมาตรการของระบบชุมชนของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และมาตรการของระบบคมนาคมขนส่งของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
- การวิเคราะห์นโยบายและมาตรการและวิธีการนำผังไปสู่การปฏิบัติ

10. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง

- แนวคิดและทฤษฎีในการตั้งถิ่นฐาน
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวิวัฒนาการของเมืองและการขยายตัวของเมือง
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบเมืองกระบวนการวางผังเมือง
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบคมนาคมขนส่ง
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาเมือง
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการฟื้นฟูเมือง
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านเศรษฐศาสตร์ชุมชนเมือง
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสังคม การบริหาร การเมือง การปกครอง
- แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

11. วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล

12. นำผลการวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล ไปดำเนินการจัดทำผังทางเลือก โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีหลายๆ แนวคิดมาใช้ในการดำเนินการวางผังเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อชุมชน และท้องถิ่น ดังนี้

- ทำให้เมืองหรือชุมชนมีความสวยงามเจริญเติบโตอย่างมีระเบียบแบบแผนและถูกสุขลักษณะ
- เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาเมืองหรือชุมชนให้มีระเบียบ โดยวางผังโครงการคมนาคมและขนส่งให้สัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต
- ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในการอยู่อาศัย
- ส่งเสริมเศรษฐกิจของเมืองหรือชุมชน
- ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองหรือชุมชนให้มีที่โล่งเว้นว่างมีส่วนสาธารณะมีที่พักผ่อนหย่อนใจ
- ดำรงรักษาสถานที่ที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และโบราณคดี
- บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และภูมิทัศน์ที่งดงามทั้งในเขตเมืองและชนบท

13. นำผังทางเลือกไปประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเขตวางผังเมืองรวม

14. ดำเนินการตามขั้นตอนการวางและจัดทำผังเมืองรวม ของกรมโยธาธิการและผังเมือง

15. ประกาศเป็นกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจ

ส่วนราชการ

ผู้บริหารส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผน และเจ้าหน้าที่ที่นำแผนไปปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

การโทรศัพท์ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ศูนย์บริการลูกค้าสาขาพระนครศรีอยุธยา

การประปา การประปาเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และการประปาส่วนภูมิภาคสาขา

พระนครศรีอยุธยา

การไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โรงฆ่าสัตว์ ข้อมูลเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของเทศบาลนครนครศรีอยุธยา สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย ข้อมูลเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา, เทศบาลเมืองอโยธยา

ปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ ข้อมูลเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา, เทศบาลเมืองอโยธยา สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การคมนาคมขนส่ง

ระบบล้อยาง

แขวงทางหลวงอยุธยา

สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระบบราง

สถานีรถไฟอยุธยา

ขนส่งทางน้ำ

สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค 2

สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค สาขาอยุธยา

สำนักงานการขนส่งทางน้ำ สาขาอยุธยา

หน่วยงานในส่วนภูมิภาค

1. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
6. โครงการชลประทานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
7. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
8. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
10. สำนักงานแรงงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
11. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
12. สำนักงานศิลปกรรมที่ 3 พระนครศรีอยุธยา

13. อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
14. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
15. สำนักงานสถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
16. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
17. สำนักงานการท่องเที่ยวและการกีฬาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
18. สำนักงานพลังงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
19. ตำรวจภูธรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
20. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพระนครศรีอยุธยา
21. สำนักงานเคหะชุมชนอยุธยา(การเคหะแห่งชาติ)
22. สภาอุตสาหกรรม
23. สภาหอการค้า
24. อำเภอพระนครศรีอยุธยา
25. อำเภออุทัย

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. 2552

1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
2 เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
3 เทศบาลเมืองอยุธยา	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
4 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
5 องค์การบริหารส่วนตำบลวัดตูม	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
6 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
7 องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
8 องค์การบริหารส่วนตำบลสวนพริก	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
9 องค์การบริหารส่วนตำบลลุมพลี	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
10 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสระบัว	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
11 องค์การบริหารส่วนตำบลภูเขาทอง	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
12 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
13 องค์การบริหารส่วนตำบลสำเภาล่ม	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
14 องค์การบริหารส่วนตำบลปากกราน	อำเภอพระนครศรีอยุธยา
15 องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเรียน	อำเภอพระนครศรีอยุธยา

16 องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวเม่า	อำเภออุทัย
17 องค์การบริหารส่วนตำบลธนู	อำเภออุทัย
18 องค์การบริหารส่วนตำบลคานหาม	อำเภออุทัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
2. เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง ที่ใช้ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552
3. แผนงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
4. ผลการดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม Participatory Action Research (PAR) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา โดยวิธีการเข้าร่วมประชุม พูดคุย สอบถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐที่อยู่หรือมีหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยากับการประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่เปรียบเทียบกับเกณฑ์และมาตรฐานของผังเมือง ที่ได้วางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาไว้ โดยใช้เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองพ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เป็นหลัก

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การสำรวจข้อมูล ทั้งด้านเอกสารและการสำรวจในพื้นที่จริง ผู้ศึกษาเป็นผู้เก็บ

ข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลและประวัติการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองพ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย หนังสือ ตำรา บทความในการศึกษา และลงพื้นที่สำรวจตามที่ปรากฏในเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทุกมิติที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ เปรียบเทียบกับข้อมูลทุกมิติและสภาพ

ปัจจุบันที่ปรากฏในพื้นที่จริงและเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานผังเมืองพ.ศ. 2549 สำนักพัฒนา มาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย โดยจะศึกษาและรวบรวมข้อมูล หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับ สภาพกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมของเมืองพระนครศรีอยุธยา

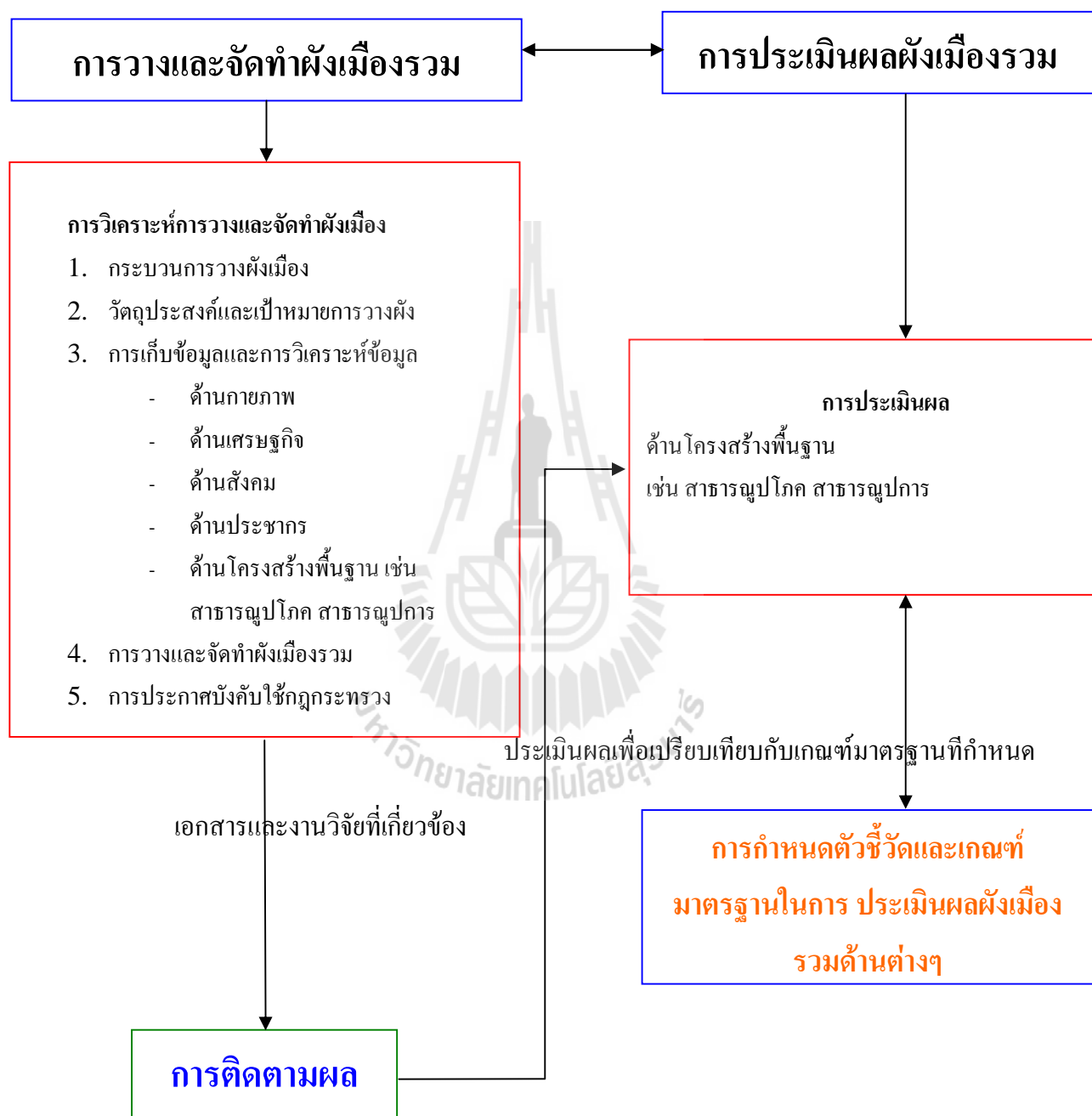
3.4.2 การเข้าร่วมประชุม พุดคุย สอบถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ ศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านแผนงาน และเจ้าหน้าที่ที่นำไปปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และเข้าร่วมประชุม พุดคุย สอบถาม และ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของ ภาครัฐที่อยู่หรือมีหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา กับการประเมินผลการ ดำเนินการด้าน โครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ที่เปรียบเทียบกับเกณฑ์และมาตรฐานของผังเมือง ที่ได้วางและ จัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาไว้

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลพร้อมทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ของข้อมูล ที่ได้จากการสำรวจข้อมูลและประวัติการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน หนังสือ ตำรา บทความในการศึกษา และลงพื้นที่สำรวจตามที่ปรากฏใน เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทุกมิติที่ ได้จากเอกสารต่าง ๆ และจากเข้าร่วมประชุม พุดคุย สอบถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐที่อยู่หรือมีหน้าที่ ที่ เกี่ยวข้องในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา กับการประเมินผลการดำเนินการด้าน โครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่ที่เปรียบเทียบกับเกณฑ์และมาตรฐานของผังเมือง พ.ศ. 2549 สำนักพัฒนา มาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ที่ได้วางและจัดทำผังเมืองรวมเมือง พระนครศรีอยุธยาไว้ เพื่อนำมาวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

3.6 การจัดทำกรอบการวิจัย

กรอบการวิจัย

3.7 แผนการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์

แผนการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์

(เริ่มทำวิทยานิพนธ์ เดือน กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2558)

กิจกรรม / ขั้นตอนการดำเนินการ	เดือนที่											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. บทนำ	■											
2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		■	■									
3. วิธีดำเนินการศึกษา		■	■									
4. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ผล			■	■								
5. สรุปผลการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ			■	■	■							
6. จัดทำวิทยานิพนธ์			■	■	■							
7. สอบวิทยานิพนธ์			■	■	■							
ปริมาณงานที่วางแผนไว้ (%)	25	25	35	15								
ปริมาณงานที่ทำได้จริง (%)	25	25	35	15								
งานสะสมที่วางแผนไว้ (%)	25	50	85	100								
งานสะสมที่ทำได้จริง (%)	25	50	85	100								

บทที่ 4

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ผล

บทนี้กล่าวถึงการประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา โดยใช้เกณฑ์และมาตรฐานของผังเมืองที่ได้วางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาไว้ โดยใช้เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองพ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย และใช้ข้อมูลด้านประชากร ในปีที่มีการติดตาม การประเมินผลผัง และการปรับปรุงเมืองรวม ปี พ.ศ. 2546 มีประชากรในพื้นที่วางผังทั้งสิ้น 138,164 คน ซึ่งการคาดการณ์ประชากรในอนาคตในปี พ.ศ. 2557 จะสามารถรองรับการขยายตัวของประชากรได้ประมาณ 209,169 คน โดยใช้อัตราการขยายตัวของประชากร ร้อยละ 3.77 ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวของประชากรในเขตวางผังในรอบ 10 ปี (พ.ศ. 2536 – 2546) มาคิดคำนวณ ในการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับประชากรในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา

4.1 วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินการตามผังเมืองรวม : กรณีศึกษาผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลและประวัติการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองพ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย หนังสือ ตำรา บทความ การศึกษา และลงพื้นที่สำรวจตามที่ปรากฏในเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทุกมิติที่ได้จากเอกสารต่าง ๆ เปรียบเทียบกับข้อมูลทุกมิติและสภาพปัจจุบันที่ปรากฏในพื้นที่จริงและเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานผังเมืองพ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

ตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม Participatory Action Research (PAR) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐในระดับต่างๆที่อยู่ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา โดยวิธีการเข้าร่วมประชุม พูดคุย สอบถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของภาครัฐที่อยู่หรือมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยากับการประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐานของพื้นที่เปรียบเทียบเกณฑ์และมาตรฐานของผังเมือง ที่ได้วางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยาไว้ โดยใช้เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองพ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เป็นหลัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2 การศึกษาข้อมูลด้านประชากร ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.1 การขยายตัวของประชากร ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเขตการปกครอง พ.ศ. 2536 - 2546

ชุมชน	พื้นที่		พ.ศ.		อัตรา การเพิ่ม	ความหนาแน่น(พ.ศ.2546)	
	(ตร.กม.)	(ไร่)	2536	2546		(คน/ตร.กม)	(คน/ไร่)
อำเภอ พระนครศรีอยุธยา							
เทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา	14.84	9,275.00	57,327	63,783	1.07	4,298	6.88
เทศบาลเมือง อยุธยา	8.40	5,250.00	11,705	19,765	5.24	2,353	3.76
ตำบลบ้านใหม่	6.33	3,956.25	1,989	4,572	8.32	722	1.16
ตำบลวัดคูม	2.98	1,862.50	1,809	2,405	2.85	807	1.29
ตำบลหันตรา	7.95	4,968.75	1,989	4,968	9.15	625	1.00
ตำบลบ้านเกาะ	3.37	2,106.25	1,728	2,198	2.41	652	1.04
ตำบลสวนพริก	1.09	681.25	1,997	2,394	1.81	2,196	3.51
ตำบลลุมพลี	3.30	2,062.50	1,789	4,980	10.24	1,509	2.41
ตำบลคลองสระ บัว	1.51	943.75	1,889	3,126	5.04	2,070	3.31
ตำบลภูเขาทอง	2.67	1,668.75	1,991	2,846	3.57	1,066	1.71
ตำบลบ้านป้อม	5.27	3,293.75	1,875	5,734	11.18	1,088	1.74
ตำบลคลองสวน พูล	3.41	2,131.25	1,824	2,740	4.07	804	1.29
ตำบลลำเกตุ	3.41	2,131.25	1,622	6,430	13.77	1,886	3.02
ตำบลปากกราน	1.90	1,187.50	1,594	2,356	3.91	1,240	1.98
ตำบลเกาะเรียน	0.51	318.75	189	436	8.36	855	1.37
อำเภออุทัย							
ตำบลข้าวเม่า	1.22	762.50	987	1,456	3.89	1,193	1.91

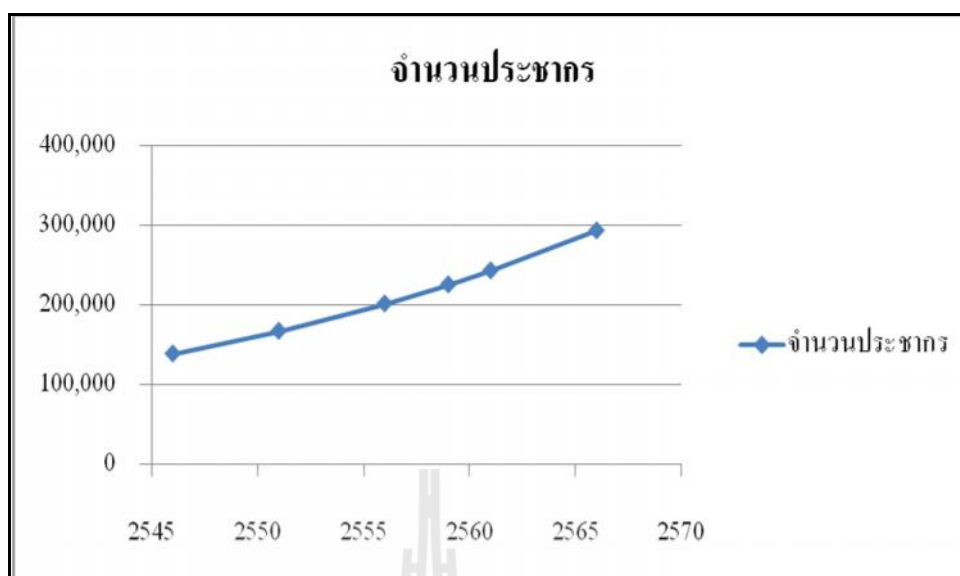
ตารางที่ 4.1 การขยายตัวของประชากร ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเขต
การปกครอง พ.ศ. 2536 – 2546 (ต่อ)

ชุมชน	พื้นที่		พ.ศ.		อัตรา การเพิ่ม	ความหนาแน่น(พ.ศ.2546)	
	(ตร.กม.)	(ไร่)	2536	2546		(คน/ตร.กม.)	(คน/ไร่)
อำเภอ พระนครศรีอยุธยา							
ตำบลนู	2.91	1,818.75	2,079	6,743	11.77	2,317	3.71
ตำบลคานหาม	0.40	250.00	345	1,232	12.73	3,080	4.93
รวม	71.44	44,650.00	94,728	138,164	3.77	1,934	3.09
ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง,สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,2547							

ตารางที่ 4.2 การคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา

ปี	จำนวนประชากร	อัตราการเพิ่ม
2546	138,164	3.77
2551	166,825	
2556	201,430	
2559	225,551	
2561	243,215	
2566	293,667	

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง,สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,2547

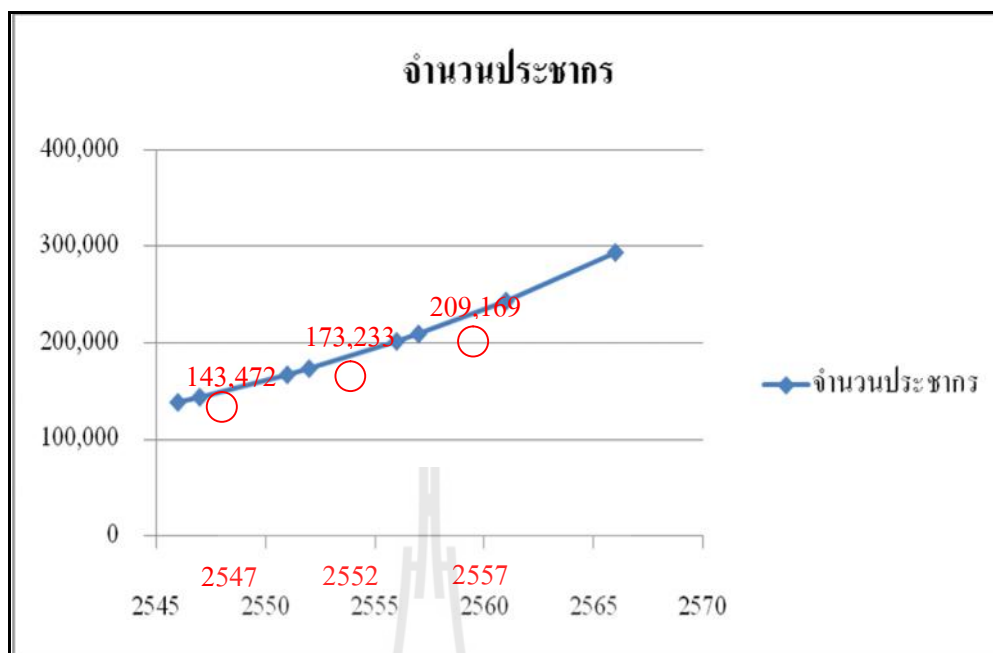

รูปที่ 4.1 การคาดการณ์จำนวนประชากร

ตารางที่ 4.3 การคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ของผังเมืองรวมเมือง พระนครศรีอยุธยา

ปี	จำนวนประชากร	อัตราการเพิ่ม
2546	138,164	3.77
2547	143,472	
2551	166,825	
2552	173,233	
2556	201,430	
2557	209,169	
2561	243,215	
2566	293,667	

ที่มา : ผู้วิจัยคำนวณ เพิ่ม ในปี 2547, 2552, 2557

รูปที่ 4.2 การคาดการณ์จำนวนประชากร ปี 2547,2552,2557

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของประชากรที่อยู่จริงของฝั่งเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ปี 2547
จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

กลุ่มอายุ	จำนวนประชากร			อัตราส่วนระหว่างกลุ่มอายุ			อัตราส่วนเพศ
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
0 - 4 ปี	4,743	4,442	9,185	3.42	3 20	6.62	106.8
5 - 9 ปี	5,520	5,142	10,662	3.98	3.71	7.68	107.4
10 - 14 ปี	5,470	5,219	10,689	3.94	3.76	7.70	104.8
15 - 19 ปี	5,023	4,751	9,774	3.62	3.42	7.04	105.7
20 - 24 ปี	5,368	5,311	10,679	.87	3.83	7.69	101.1
25 - 29 ปี	5,548	5,758	11,306	4.00	4 15	8.15	96.4
30 - 34 ปี	5,508	5,960	11,468	3.97	4.29	8.26	92.4
35 - 39 ปี	5,922	6,693	12,615	4.27	4.82	9.09	88.5
40 - 44 ปี	5,536	6,367	11,903	3.99	4.59	8.58	86.9
45 - 49 ปี	4,794	5,511	10,305	3.45	3.97	7.43	87.0
50 - 54 ปี	3,675	4,316	7,991	2.65	3.11	5.76	85.1
55 - 59 ปี	2,525	2,943	5,468	1.82	2.12	3.94	85.8
60 - 64 ปี	2,013	2,549	4,562	1.45	1.84	3.29	79.0
65 - 69 ปี	1,947	2,272	4,219	1.40	1.64	3.04	85.7
70 - 74 ปี	1,387	1,819	3,206	1.00	1.31	2.31	76.3
75 - 79 ปี	948	1,219	2,167	0.68	0.88	1.56	77.8
80 - 84 ปี	498	706	1,204	0.36	0.51	0.87	70.5
85 ปีขึ้นไป	625	753	1,378	0.45	0.54	0.99	83.0
รวม	67,050	71,731	138,781	48.31	51.69	100.00	93.5
0 - 14 ปี (วัยเด็ก)	15,733	14,803	30,536	11.34	10.67	22.00	
15 - 64 ปี (วัยทำงาน)	45,912	50,159	96,071	33	36	69.22	
65 ปีขึ้นไป (วัยสูงอายุ)	5,405	6,769	12,174	4	5	8.77	
60 ปีขึ้นไป (วัยสูงอายุ)	7,418	9,318	16,736	5	7	12.06	
สตรีวัยเจริญพันธุ์ 15 - 49 ปี	40,351	78,050		29	29.08		
อัตราส่วนพึ่งพิง			49.21				
อัตราส่วนศักยภาพการเกื้อหนุน		7.89					
ดัชนีการสูงอายุ				54.81			

ที่มา : กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, สำนักบริหารการทะเบียน, ข้อมูลประชากร

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของประชากรที่อยู่จริงของผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ปี 2552
จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

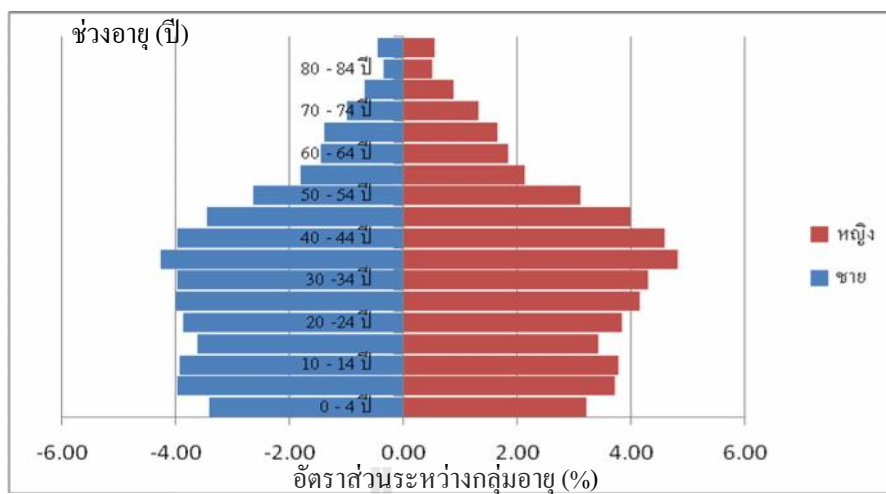
กลุ่มอายุ	จำนวนประชากร			อัตราส่วนระหว่างกลุ่มอายุ			อัตราส่วน
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	เพศ
0 - 4 ปี	4,601	4,476	9,077	3.20	3.12	6.32	102.8
5 - 9 ปี	4,814	4,632	9,446	3.35	3.22	6.58	103.9
10 - 14 ปี	5,691	5,421	11,112	3.96	3.77	7.73	105.0
15 - 19 ปี	5,285	5,086	10,371	3.68	3.54	7.22	103.9
20 - 24 ปี	4,878	4,817	9,695	3.40	3.35	6.75	101.3
25 - 29 ปี	5,343	5,565	10,908	3.72	3.87	7.59	96.0
30 - 34 ปี	5,574	6,005	11,579	3.88	4.18	8.06	92.8
35 - 39 ปี	5,478	6,122	11,600	3.81	4.26	8.07	89.5
40 - 44 ปี	5,745	6,696	12,441	4.00	4.66	8.66	85.8
45 - 49 ปี	5,313	6,267	11,580	3.70	4.36	8.06	84.8
50 - 54 ปี	4,537	5,362	9,899	3.16	3.73	6.89	84.6
55 - 59 ปี	3,387	4,211	7,598	2.36	2.93	5.29	80.4
60 - 64 ปี	2,330	2,845	5,175	1.62	1.98	3.60	81.9
65 - 69 ปี	1,771	2,387	4,158	1.23	1.66	2.89	74.2
70 - 74 ปี	1,531	2,043	3,574	1.07	1.42	2.49	74.9
75 - 79 ปี	1,012	1,547	2,559	0.70	1.08	1.78	65.4
80 - 84 ปี	572	926	1,498	0.40	0.64	1.04	61.8
85 ปีขึ้นไป	552	840	1,392	0.38	0.58	0.97	65.7
รวม	68,414	75,248	143,662	47.62	52.38	100.00	90.9
0 - 14 ปี (วัยเด็ก)	15,106	14,529	29,635	10.51	10.11	20.63	
15 - 64 ปี (วัยทำงาน)	47,870	52,976	100,846	33	37	70.20	
65 ปีขึ้นไป (วัยสูงอายุ)	5,438	7,743	13,181	4	5	9.18	
60 ปีขึ้นไป (วัยสูงอายุ)	7,768	10,588	18,356	5	7	12.78	
สตรีวัยเจริญพันธุ์ 15 - 49 ปี	40,558	78,174		28	28.23		
อัตราส่วนพึ่งพิง			47.59				
อัตราส่วนศักยภาพการเกื้อหนุน ดัชนีการสูงอายุ		7.65		61.94			

ที่มา : กระทรวงมหาดไทย,กรมการปกครอง,สำนักบริหารการทะเบียน,ข้อมูลประชากร

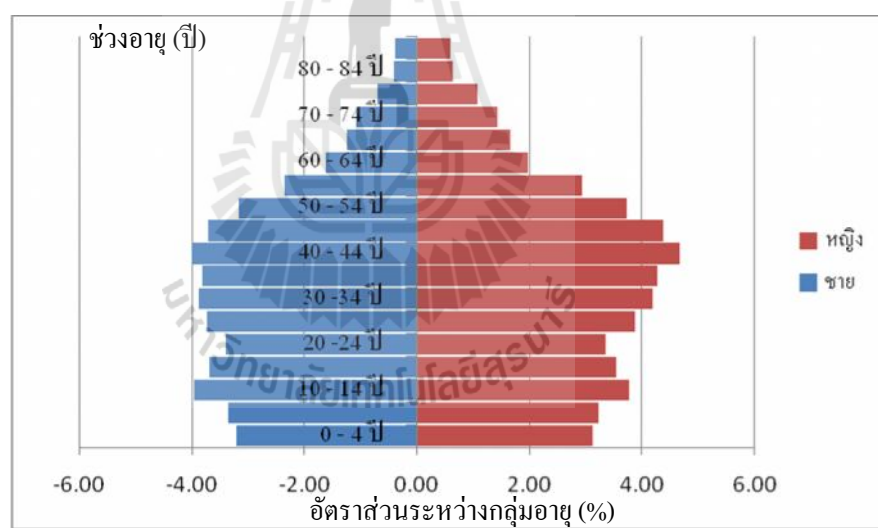
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของประชากรที่อยู่จริงของฝั่งเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ปี ค
2557 จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

กลุ่มอายุ	จำนวนประชากร			อัตราส่วนระหว่างกลุ่มอายุ			อัตราส่วน เพศ
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
0 - 4 ปี	4,222	3,831	8,053	2.92	2.65	5.57	110.2
5 - 9 ปี	4,555	4,486	9,041	3.15	3.10	6.26	101.5
10 - 14 ปี	4,750	4,543	9,293	3.29	3.14	6.43	104.6
15 - 19 ปี	5,358	5,132	10,490	3.71	3.55	7.26	104.4
20 - 24 ปี	5,077	4,947	10,024	3.51	3.42	6.94	102.6
25 - 29 ปี	4,778	4,763	9,541	3.31	3.30	6.60	100.3
30 - 34 ปี	5,232	5,614	10,846	3.62	3.88	7.50	93.2
35 - 39 ปี	5,458	5,974	11,432	3.78	4.13	7.91	91.4
40 - 44 ปี	5,271	5,899	11,170	3.65	4.08	7.73	89.4
45 - 49 ปี	5,507	6,439	11,946	3.81	4.46	8.27	85.5
50 - 54 ปี	5,003	6,105	11,108	3.46	4.22	7.69	81.9
55 - 59 ปี	4,002	4,834	8,836	2.77	3.34	6.11	82.8
60 - 64 ปี	3,141	4,025	7,166	2.17	2.78	4.96	78.0
65 - 69 ปี	2,138	2,776	4,914	1.48	1.92	3.40	77.0
70 - 74 ปี	1,553	2,173	3,726	1.07	1.50	2.58	71.5
75 - 79 ปี	1,267	1,798	3,065	0.88	1.24	2.12	70.5
80 - 84 ปี	782	1,247	2,029	0.54	0.86	1.40	62.7
85 ปีขึ้นไป	745	1,108	1,853	0.52	0.77	1.28	67.2
รวม	68,839	75,694	144,533	47.63	52.37	100.00	90.9
0 - 14 ปี (วัยเด็ก)	13,527	12,860	26,387	9.36	8.90	18.26	
15 - 64 ปี (วัย ทำงาน)	48,827	53,732	102,559	34	37	70.96	
65 ปีขึ้นไป (วัย สูงอายุ)	6,485	9,102	15,587	4	6	10.78	
60 ปีขึ้นไป (วัย สูงอายุ)	9,626	13,127	22,753	7	9	15.74	
สตรีวัยเจริญพันธุ์ 15 - 49 ปี		38,768	75,449		27	26.82	
อัตราส่วนพึ่งพิง			47.91				
อัตราส่วนศักยภาพการเกื้อหนุน			6.58				
ดัชนีการสูงอายุ			86.23				

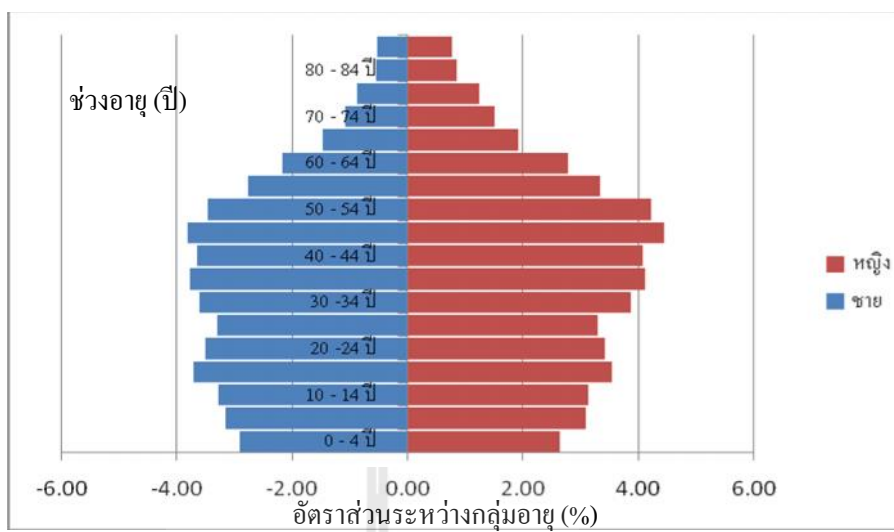
ที่มา: กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, สำนักบริหารการทะเบียน, ข้อมูลประชากร

รูปที่ 4.3 จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี 2547

รูปที่ 4.4 จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี 2552

รูปที่ 4.5 จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี 2557

4.3 การศึกษาข้อมูลด้านการออกแบบด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.7 ปริมาณสาธารณูปโภคที่ออกแบบไว้สำหรับเมืองขนาดใหญ่ ที่มีประชากร 200,001 - 1,500,000 คน (ปีที่คาดการณ์ประชากรไว้ใน ปี 2557 ประมาณ 209,169 คน)

ที่	สาธารณูปโภค	ประชากร (คน)	มาตรฐาน		ปริมาณสาธารณูปโภคที่ออกแบบไว้		
			จำนวน	หน่วย	จำนวน	หน่วย	พื้นที่(ไร่)
1	น้ำประปา	209,169	300	ลิตร/คน/วัน	62,751	ลบ.ม./วัน	
2	น้ำทิ้ง (น้ำเสีย)	209,169	200	ลิตร/คน/วัน	41,834	ลบ.ม./วัน	
3	ขยะมูลฝอย	209,169	1	กิโลกรัม/คน/วัน	209	ตัน/วัน	
4	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	209,169	2	KW/คน/วัน	418,338	KW/วัน	
5	โทรศัพท์	209,169	5	คน/เครื่อง	41,834	เครื่อง	
6	โรงฆ่าสัตว์	209,169	10	ไร่	10	ไร่	10
7	ตลาดสด	209,169	10	ไร่	10	ไร่	10

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักพัฒนามาตรฐาน, 2549

ตารางที่ 4.7 ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้สำหรับเมืองขนาดใหญ่ ที่มีประชากร 200,001 - 1,500,000 คน (ปีที่คาดการณ์ประชากรไว้ในปี 2557 ประมาณ 209,169 คน) (ต่อ)

ที่	สาธารณูปการ	ประชากร (คน)	มาตรฐาน		ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้				หมายเหตุ
			จำนวน	หน่วย	จำนวน	หน่วย	พื้นที่(ไร่)	รัศมีการ ให้บริการ (ก.ม.)	
1	การศึกษา								ใช้ฐานการคำนวณจากจำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี2547 เทียบกับประชากรที่คาดการณ์ไว้ ปี 2557
	อนุบาล	40	0.5	ไร่/แห่ง/นักเรียน	339	ห้อง	84-3-20	0.5	
	ประถม	200	5	ไร่/แห่ง/นักเรียน	572	ห้อง	571-3-00	0.5	
	มัธยม	600	5	ไร่/แห่ง/นักเรียน	464	ห้อง	154-2-04	1.5	
	อาชีวศึกษา	1,000 ขึ้นไป	8	ไร่/แห่ง/นักเรียน	217	ห้อง	52-0-60	1.5	
2	การแพทย์สาธารณสุข								
	โรงพยาบาลขนาดเตียง 60 เตียง	209,169	60	เตียง/100,000 คน	126	เตียง	53	15	
3	สวนสาธารณะ	209,169	5	ไร่/1,000 คน	1,046	ไร่	1,046		
4	สนามกีฬา								
	สนามเด็กเล่น	209,169	1	ไร่/1,000 คน	210	ไร่	210		
	สนามกีฬากลางแจ้ง	209,169	3	ไร่/1,000 คน	628	ไร่	628		
	สนามกีฬาในร่ม	209,169	2	ไร่/5,000 คน	84	ไร่	84		

ที่	สาธารณูปการ	ประชากร (คน)	มาตรฐาน		ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้				หมายเหตุ
			จำนวน	หน่วย	จำนวน	หน่วย	พื้นที่(ไร่)	รัศมีการ ให้บริการ(ก.ม.)	
5	สถานที่ราชการ	209,169	40	ไร่	40	ไร่	40		
6	สถานีตำรวจ	209,169	1	แห่ง/10,000ไร่	5	แห่ง			44,650 ไร่
7	สถานีขนส่ง	209,169	10	ไร่	10	ไร่	10		
8	สถานีดับเพลิง								
	รถดับเพลิง	209,169	16	คัน/200,000 คน	17	คัน			
	รถบันได	209,169	8	คัน/200,000 คน	9	คัน			

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักพัฒนามาตรฐาน, 2549

หมายเหตุ ด้านการศึกษาใช้ฐานการคำนวณจากอัตราส่วนระหว่างกลุ่มอายุ (%) จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ ปี 2547 เทียบกับประชากรที่คาดการณ์ไว้ ปี 2557 โดยในปี 2547 ประชากรในวัยเรียนอนุบาล อายุช่วง 3-5 ปี ประมาณ 4.87 % วัยเรียนประถมศึกษา อายุช่วง 6-12 ปี ประมาณ 10.93 % วัยเรียนมัธยมศึกษา อายุช่วง 13-18 ปี ประมาณ 8.86 % วัยเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) อายุช่วง 19-20 ปี ประมาณ 3.12 % ในปี 2557 คาดการณ์ว่าจะมีประชากรด้านการศึกษา ประมาณ 10,176 คน , 22,870 คน , 18,541 คน และ 6,518 คน ตามลำดับ โดยการจัดการศึกษา ในระดับอนุบาล 30 คน/ห้อง ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 40 คน/ห้อง ระดับ ปวช. และ ปวส.30 คน/ห้อง

4.4 การสำรวจข้อมูลด้านการบริการสาธารณสุขปภคในเขตผังเมืองรวมเมือง พระนครศรีอยุธยา

4.4.1 การประปา (การประปาเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และการประปาส่วน ภูมิภาคสาขาพระนครศรีอยุธยา)

การประปาเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ.2481 ได้รับสัมปทานประกอบกิจการประปาครั้งแรก เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2489 และได้รับสัมปทานใหม่ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2540 การประปาเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่เลขที่ ก 2/39 ถนนอุทอง หมู่ที่ 1 ตำบลหอรัตนไชย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในระยะแรกอยู่ในการควบคุมของกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย การประปาเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ใช้ระบบผลิตน้ำประปา 2 ระบบ คือ

(1) ระบบน้ำประปาผิวดิน มีกำลังผลิต รวม 1,700 ลบ.ม./ชม.

(2) ระบบน้ำประปาใต้ดิน (น้ำบาดาล) มีจำนวน 2 บ่อ มีกำลังผลิตบ่อละ 120 ลบ.ม./ชม. กำลังผลิตมีกำลังการผลิตรวม 240 ลบ.ม./ชม. ปัจจุบันมีผู้ใช้น้ำประปา จำนวน 13,136 ราย โดยมีกำลังผลิตน้ำประปา 14,963 ลบ.ม./วัน

การประปาส่วนภูมิภาคสาขาพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่เลขที่ 118 หมู่ 3 ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีข้าราชการ 65 คน

แหล่งผลิตน้ำประปาจากแม่น้ำป่าสักซึ่งเป็นน้ำดิบที่มีคุณภาพอยู่ห่างจากโรงกรองประปา 6 กม. มีปริมาณเพียงพอทุกฤดูกาลน้ำดิบสามารถแก้ไขได้โดยใช้น้ำประปา

มีเครื่องสูบน้ำขนาดต่างๆ ดังนี้

- เครื่องสูบน้ำแรงต่ำ ขนาด 500-1,000 ลูกบาศก์เมตร / ชั่วโมงจำนวน 3 เครื่อง สูบได้วันละ 24 ชั่วโมง
- เครื่องสูบน้ำแรงต่ำ ขนาด 500-752 ลูกบาศก์เมตร / ชั่วโมงจำนวน 5 เครื่อง สูบได้วันละ 24 ชั่วโมง

โรงกรองน้ำประปา ตั้งอยู่ที่ 118 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ประมาณ 1,000 ตร.ม.

สามารถผลิตน้ำประปาได้ 1,000 ลูกบาศก์เมตร / ชั่วโมง จำหน่ายน้ำ 112,000 ลูกบาศก์เมตร / วัน มีปริมาณน้ำใช้ 112,000 ลูกบาศก์เมตร / วัน พื้นที่การให้บริการ

สรุป รวมการผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคกับการประปาเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา สามารถผลิตน้ำประปาได้ 126,963 ลูกบาศก์เมตร / วัน

รูปที่ 4.6 การประปาสาขาพระนครศรีอยุธยา

4.4.2 ปัญหาน้ำเสีย น้ำท่วมและการระบายน้ำ (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา, เทศบาลเมือง อโยธยา)

ปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำภายในเขตผังเมืองรวมเมืองนครพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ราบลุ่ม และมีแม่น้ำไหลผ่านล้อมรอบพื้นที่ ในฤดูน้ำหลาก และฝนตก ทำให้น้ำท่วมขังบางพื้นที่ ทางเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาจึงร่วมกับกรมโยธาธิการ ดำเนินการศึกษาและวางแผนแม่บทในการจัดการทำระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2535 โดยแบ่งโครงการออกเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 ก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียในเขตเทศบาล (บางส่วน) และก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียบริเวณพะเนียดคลองช้าง ตำบลสวนพริก อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระยะที่ 2 ก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียในเขตเทศบาล (ส่วนที่เหลือ)

ระยะที่ 3 ก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียในเขตเทศบาล ฟังตะวันออกแม่น้ำป่าสักและในเขตเทศบาลตำบลอโยธยา และก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียบริเวณวัดประดู่เก่า ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การจัดการน้ำเสียภายในพื้นที่ โดยเป็นน้ำเสียที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล 16,166.7 ลบ.ม./วัน และน้ำเสียที่เกิดขึ้นในพื้นที่นอกเขตเทศบาล ประมาณ 9,285.5 ลบ.ม./วัน ปัจจุบันเทศบาลนคร

นครศรีอยุธยา มีปริมาณน้ำเสีย 25,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และทางเทศบาลสามารถบำบัดน้ำเสียได้ 10,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน เครื่องอุปกรณ์ที่บำบัดน้ำเสียในรูปคลองวนเวียน (Oxidation Ditch)

ตารางที่ 4.8 แสดงรายชื่อ ประเภท ขนาดของถนน และท่อระบายน้ำในเขตเทศบาล

ลำดับ	ชื่อถนน	ระยะทาง (กม.)	ประเภทถนนและขนาด ถนน	ท่อระบายน้ำ	
				จำนวนแนวท่อ ระบายน้ำ	ขนาดเส้นผ่าน ศูนย์กลางท่อ ระบายน้ำ (ม.)
1	ถนนปามะพร้าว	1.475	แอสฟัลติกคอนกรีต	1	1.00
2	ถนนนเรศวร	2.000	แอสฟัลติกคอนกรีต	2	1.00 , 0.80
3	ถนนบางเอียน	1.225	แอสฟัลติกคอนกรีต	2	1.00 , 0.80
4	ถนนป่าไธน์	2.600	แอสฟัลติกคอนกรีต	2	1.00 , 0.80
5	ถนนซอยป่าไธน์ 1	0.085	คอนกรีตเสริมเหล็ก	1	0.40
6	ถนนซอยป่าไธน์ 2	0.260	คอนกรีตเสริมเหล็ก	1	0.60
7	ถนนซอยป่าไธน์ 3	0.117	คอนกรีตเสริมเหล็ก	1	0.40
8	ถนนซอยป่าไธน์ 4	0.200	คอนกรีตเสริมเหล็ก	-	-
9	ถนนซอยป่าไธน์ 11	0.250	คอนกรีตเสริมเหล็ก	-	-
10	ถนนอุ้มทอง	11.440	แอสฟัลติกคอนกรีต	2	0.60 , 1.00
11	ถนนซอยอุ้มทอง 1	0.109	คอนกรีตเสริมเหล็ก	-	-
12	ถนนซอยอุ้มทอง 4	0.250	คอนกรีตเสริมเหล็ก	-	-
13	ถนนซอยอุ้มทอง 6	0.200	คอนกรีตเสริมเหล็ก	1	0.40
14	ถนนซอยอุ้มทอง 10	0.250	คอนกรีตเสริมเหล็ก	1	0.40
15	ถนนซอยอุ้มทอง 15	0.079	คอนกรีตเสริมเหล็ก	-	-
16	ถนนซอยอุ้มทอง 25	0.092	คอนกรีตเสริมเหล็ก	1	0.40
17	ถนนซอยอุ้มทอง 27	0.112	คอนกรีตเสริมเหล็ก	1	0.40
18	ถนนซอยอุ้มทอง 25 เชื่อมกับถนนซอยอุ้ม ทอง 27	0.77	คอนกรีตเสริมเหล็ก	1	0.40
19	ถนนซอยอุ้มทอง 28 โรงเรียนพณิชยวิทยุทยา	0.98	แอสฟัลติกคอนกรีต	-	-

4.4.3 การจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา, เทศบาลเมืองอโยธยา)

เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ 14.84 ตารางกิโลเมตร มีประชากรอาศัยอยู่ 54,876 คน จำนวนครัวเรือน 18,165 ครัวเรือน และยังมีประชากรแฝงและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมโบราณสถานในเขตอุทยานประวัติศาสตร์ อีกเป็นจำนวนมากในแต่ละปีทำให้ในแต่ละวันมีปริมาณขยะเกิดขึ้นจำนวนมากถึงวันละ 70 ตัน ทำให้พื้นที่ในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาและพื้นที่โดยรอบมีการขยายตัวของกิจการด้านต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยว การอุตสาหกรรม และการอยู่อาศัยของประชากรแฝงเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียงขอใช้พื้นที่ฝังกลบของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีพื้นที่อยู่เพียง 30 ไร่เศษ ทำให้ปัญหาในการกำจัดขยะของเทศบาลมีมากขึ้นจนในปัจจุบันพื้นที่กำจัดขยะของเทศบาลอยู่ในขั้นวิกฤตเป็นอย่างมาก

แนวทางการแก้ไข ปัจจุบันเทศบาลได้จัดทำแผนแก้ไขปัญหาและเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณจากส่วนกลางเพื่อจัดหาที่ดินทิ้งขยะเพิ่มเติมและได้จัดตั้งงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหามูลฝอยในบางส่วน อาทิ เช่น จ้างบริษัทเพื่อขนถ่ายขยะมูลฝอยและฝังกลบ

เทศบาลเมืองอโยธยา มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น จำนวนประชากรจริงตามทะเบียนราษฎร และจำนวนประชากรแฝงซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงได้เข้ามาจับจ่ายใช้สอย และพักอาศัยภายในเขตเทศบาลมากขึ้นทำให้ขยะมูลฝอยต่างๆ เพิ่มขึ้นมากด้วย รถขยะของเทศบาลต้องจัดเก็บขยะกันละ 2 เที่ยวต่อวัน เทศบาลตำบลอโยธยามีรถเก็บขยะมูลฝอย จำนวน 6 คัน รถบรรทุกขยะชนิดเปิดข้างท้ายขนาดความจุเฉลี่ย 10 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 4 คัน รถอัดขยะ ความจุ 10 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 คัน มีพนักงานประจำรถขยะ คันละ 5 คน ประกอบด้วย พนักงานขับรถ 1 คน พนักงานเก็บขยะ 4 คน

เทศบาลเมืองอโยธยา ยังไม่มีบ่อทิ้งขยะเป็นของตนเอง ขยะมูลฝอยทั้งหมดต้องนำไปทิ้งที่ทิ้งขยะของบริษัท นครหลวงรีไซเคิล ตั้งอยู่ที่ตำบลบ่อโพง อำเภอนครหลวง กำจัดขยะโดยวิธีฝังกลบซึ่งเสียค่าธรรมเนียมเดือนละ 50,000 บาท

ปริมาณขยะมูลฝอย ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา 211 ตันต่อวัน

ปัจจุบันเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีที่กำจัดขยะมูลฝอย ตั้งอยู่บนที่ราชพัสดุแปลงหมายเลข อย. 921 พื้นที่ทั้งหมด 372 ไร่ 2 งาน 29 ตารางวา ในเขตเทศบาลตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จัดสร้างโดยกระทรวงมหาดไทย งบประมาณ 368,333,000 บาท สามารถรองรับปริมาณ ขยะมูลฝอย ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้

4.4.4 การไฟฟ้า (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพระนครศรีอยุธยา)

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่เลขที่ 60 หมู่ 5 ถนนโรจนะ ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพนักงานทั้งหมด 99 คน

มีการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ประชาชน จำนวน 245,425 ราย จ่ายกระแสไฟฟ้าทั้งหมดจำนวน 4,424.350 ล้านกิโลวัตต์ / ชั่วโมง โดยแยกประเภทจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้างานนี้

- ที่อยู่อาศัย	จำนวน	417.780	ล้าน กิโลวัตต์ / ชั่วโมง
- ภาครัฐกิจและอุตสาหกรรม	จำนวน	3,739.883	ล้าน กิโลวัตต์ / ชั่วโมง
- สถานที่ราชการและสาธารณะ	จำนวน	64.109	ล้าน กิโลวัตต์ / ชั่วโมง
- อื่นๆ	จำนวน	20.578	ล้าน กิโลวัตต์ / ชั่วโมง

รูปที่ 4.7 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

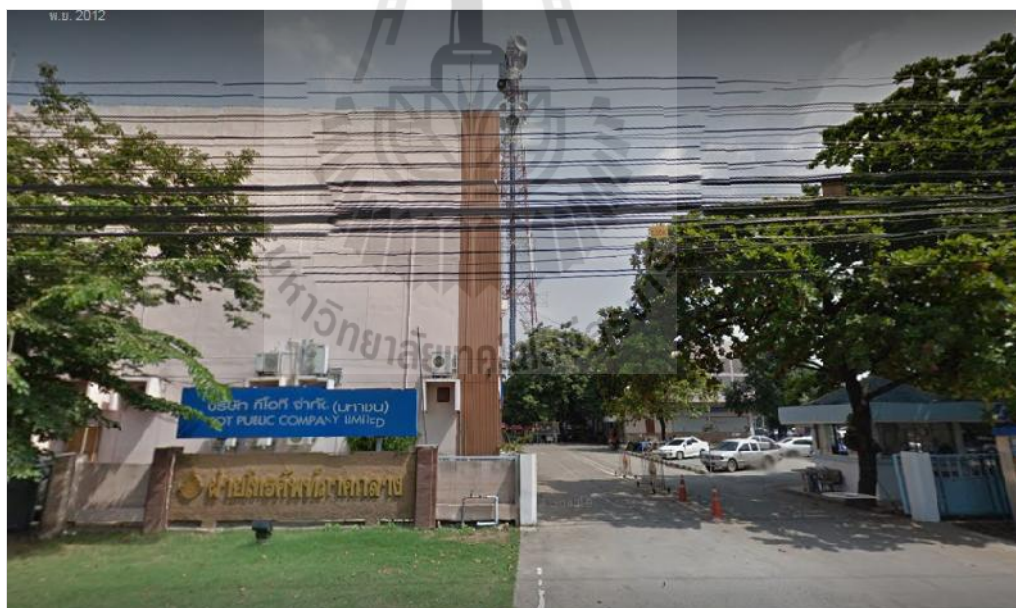
4.4.5 การโทรศัพท์ (บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ศูนย์บริการลูกค้าสาขาพระนครศรีอยุธยา)

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ศูนย์บริการลูกค้าสาขาพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ที่ 22/2 ราเมศวร ตำบลประตูชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันมีเลขหมายจำนวน 94,867 เลขหมาย มีผู้โทรศัพท์สาธารณะจำนวน 1,283 แห่ง

ตารางที่ 4.9 สถิติบริการโทรศัพท์ ส่วนบริการลูกค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ปีงบประมาณ 2556

			จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า จำแนกตามประเภทผู้เช่า				อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง			
จำนวน ชุมสาย	จำนวน หมายเลขที่มี	ธุรกิจ	บ้าน	สาธารณะ	ราชการ	ทีโอที	รวม		Fiber 2 U	WiNet
252	94,867	10,856	43,056	1,283	3,466	549	59,210	19,005	1,107	4,955

ที่มา : ส่วนบริการลูกค้าสัมพันธ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

รูปที่ 4.8 บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

4.4.6 โรงฆ่าสัตว์ (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา)

- โรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ที่ ตำบลหัวรอ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ 3 งาน

มีจำนวนสัตว์ที่เข้าโรงฆ่าสัตว์เฉลี่ยต่อวัน คือ สุกร 47 ตัว โค 3 ตัว กระบือ 1 ตัว ปริมาณน้ำที่ใช้ในโรงฆ่าสัตว์ จำนวน 60 ลูกบาศก์เมตร วัน แหล่งน้ำที่ใช้ในโรงฆ่าสัตว์ คือ น้ำประปา มีการกำจัดน้ำเสียของโรงฆ่าสัตว์โดยการปล่อยลงสู่บ่อบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

- โรงฆ่าสัตว์ฟาริด ของนายมนัส เพียรรักษตั้งอยู่ที่ ตำบลลุมพลี อำเภอพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ 6 ไร่ 92 ตารางวา มีพื้นที่โรงฆ่าสัตว์รวม 6 ไร่ 3 งาน 92 ตารางวา

รูปที่ 4.9 โรงฆ่าสัตว์เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

4.4.7 ตลาดสด

ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา มีตลาดสดที่สำคัญ คือ ตลาดหัวรอเป็นพื้นที่ของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีเนื้อที่ทั้งหมด 21 ไร่ 1 งาน 92 ตารางวา ส่วนที่เป็นตลาดสด 1 ไร่ 1 งาน 72 ตารางวา ตลาดเจ้าพรหม มีเนื้อที่ทั้งหมด 9 ไร่ 1 งาน 9 ตารางวา ส่วนที่เป็นตลาดสด 3 ไร่ 73 ตารางวา อยู่ในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ตลาดสดแกรนด์ มีเนื้อที่ 2 งาน อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนุ อำเภอกุทัย รวมมีพื้นที่ตลาดสด 5 ไร่ 45 ตารางวา

4.4.8 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา)

งานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของเทศบาลนครศรีอยุธยา มีบุคลากรเจ้าหน้าที่ดับเพลิง จำนวน 67 คน และมีอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 1,014 คน โดยในรอบปีที่ผ่านมาได้มีการฝึกซ้อมบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 2 ครั้ง อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย รถยนต์ดับเพลิง จำนวน 4 คัน เรือยนต์ดับเพลิง จำนวน 3 ลำ รถยนต์บรรทุกเครื่องยนต์ดับเพลิงชนิดหาลาม จำนวน 3 คัน รถยนต์บรรทุกน้ำ จำนวน 4 คัน แยกเป็น ขนาดบรรทุกน้ำ 6,000 ลิตร จำนวน 1 คัน ขนาดบรรทุกน้ำ 10,000 ลิตร จำนวน 3 คัน ขนาดบรรทุกน้ำ 12,000 ลิตร จำนวน 1 คัน เครื่องดับเพลิงหาลาม จำนวน 5 เครื่อง รถกระเช้า จำนวน 1 คัน รถยนต์กู้ภัยพร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต จำนวน 1 คัน เรือท้องแบนสำหรับติดตั้งเครื่องดับเพลิง จำนวน 1 ลำ

รูปที่ 4.10 อาคารจอดรถงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

4.4.9 การสาธารณสุข

การสาธารณสุขได้นั้นเป็นกรณีพิเศษ คือ ส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรคการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนทุกคนมีสุขภาพ

ค 2. สถานบริการ

1.การสาธารณสุขภาครัฐ

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลจำนวนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน และสถานบริการสาธารณสุขชุมชนรายอำเภอ มีดังนี้

อำเภอ	โรงพยาบาล				รพ.สต.	สสช.	รพ.สต.	
	รพ.ส.	รพ.ท.	รพ.ช.	สัดส่วนเตียงต่อประชากร			เตียง	เครือข่าย
พระนครศรีอยุธยา	1 (522)	-	-	268	18	-	6	7
ท่าเรือ	-	-	1 (30)	1587	12	-	-	3
นครหลวง	-	-	1 (60)	610	12	-	-	4
บางไทร	-	-	1 (30)	1592	23	-	-	5
บางบาล	-	-	1 (30)	1151	15	-	-	5
บางปะอิน	-	-	1 (60)	1665	20	-	-	5
บางปะหัน	-	-	1 (30)	1390	16	-	-	4
ผักไห่	-	-	1 (30)	1398	15	-	-	3
ภาชี	-	-	1 (30)	1032	7	-	-	2
ลาดบัวหลวง	-	-	1 (60)	644	8	-	-	3
วังน้อย	-	-	1 (60)	1169	10	-	2	3
เสนา	-	1 (180)	-	371	15	-	-	5
บางซ้าย	-	-	1 (10)	1950	6	-	-	2
อุทัย	-	-	1 (30)	1641	12	-	-	4
มหาราช	-	-	1 (10)	2366	12	-	-	3
บ้านแพรก	-	-	1 (10)	908	4	-	-	1
	1 (522)	1 (180)	14 (480)	675		-	8	59

2. สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน

2.1 โรงพยาบาลเอกชน 5 แห่ง (รพ.ราชธานี 250 เตียง รพ.ศุภมิตรเสนา รพ.นวนคร

2 รพ.พีระเวช และรพ.โรจนะเวช)

2.2 คลินิกการพยาบาลและผดุงครรภ์ 45 แห่ง

2.3 คลินิกเวชกรรม 84 แห่ง

2.4 คลินิกเวชกรรมเฉพาะทาง 32 แห่ง

2.5 คลินิกทันตกรรม 47 แห่ง

3. ร้านขายยา

3.1 ร้านขายยาปัจจุบัน (ขย.1) 243 แห่ง

3.2 ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ (ขย.2) 56 แห่ง

4. ข้อมูลอัตราส่วนเตียงต่อประชากรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.1 โรงพยาบาลศูนย์ 1 แห่ง 522 เตียง อัตราส่วนเตียง : ประชากรจังหวัด 1,529

4.2 โรงพยาบาลทั่วไป 1 แห่ง 180 เตียง อัตราส่วนเตียง : ประชากรจังหวัด 1,192

4.3 โรงพยาบาลชุมชน 1 แห่ง 480 เตียง อัตราส่วนเตียง : ประชากรจังหวัด 1,232

5. ข้อมูลอัตราบุคลากรต่อประชากรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ประชากรปี 2556 = 797,970 คน)

5.1 แพทย์จำนวน 171 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 4,666

5.2 ทันตแพทย์จำนวน 62 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 12,870

5.3 เภสัชกรจำนวน 96 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 8,312

5.4 เจ้าพนักงานเภสัชกรรมจำนวน 64 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 12,468

5.5 พยาบาลวิชาชีพจำนวน 1,276 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 625

5.6 นักเทคนิคและนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวน 29 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 27,516

5.7 เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวน 31 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 25,740

5.8 นักกายภาพบำบัดจำนวน 25 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 31,918

- 5.9 นักรังสีการแพทย์จำนวน 10 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 79,797
- 5.10 เจ้าพนักงานรังสีการแพทย์จำนวน 20 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 39,898
- 5.11 นักกิจกรรมบำบัดจำนวน 2 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 398,984
- 5.12 นักจิตวิทยาคลินิกจำนวน 0 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด -
- 5.13 นักเวชศาสตร์การสื่อความหมายจำนวน 0 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด
- 5.14 นักกายอุปกรณ์จำนวน 0 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด -
- 5.15 นักสังคมสงเคราะห์จำนวน 3 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 265,989
- 5.16 แพทย์แผนไทยจำนวน 7 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 113,995
- 5.17 นักโภชนาการ/กำหนดอาหารจำนวน 5 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 159,593
- 5.18 นักวิชาการสาธารณสุข/เจ้าพนักงานสาธารณสุขจำนวน 222 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 1,383
- 5.19 เจ้าพนักงานสาธารณสุขจำนวน 5 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 31,919
- 5.20 เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขจำนวน 75 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 10,640
- 5.21 เจ้าพนักงานเวชสถิติจำนวน 19 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 41,998
- 5.22 เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาจำนวน 2 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด 398,984
- 5.23 นักเทคโนโลยีหัวใจและทรวงอกจำนวน 0 คน อัตราส่วนบุคลากร : ประชากรจังหวัด

6. สาเหตุของการเสียชีวิตของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี 2557

- (1) มะเร็ง จำนวน 770 ราย (อัตราการตาย : แส่นประชากร 96.63)
- (2) การติดเชื้อในกระแสเลือด จำนวน 694 ราย (อัตราการตาย : แส่นประชากร

87.09)

(3) ปอดบวม จำนวน 492 ราย (อัตราการตาย : แส่นประชากร 61.74)

(4) หัวใจขาดเลือด จำนวน 404 ราย (อัตราการตาย : แส่นประชากร 50.70)

(5) หลอดเลือดสมอง จำนวน 380 ราย (อัตราการตาย : แส่นประชากร 47.69)

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ณ วันที่ 21 มกราคม 2558

4.4.10 สถาบันการศึกษา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา 3 แห่ง ได้แก่
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.11 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีข้อมูลจำนวนนักศึกษา ห้องเรียน และ
อาจารย์ ดังนี้

คณะ	จำนวนนักศึกษา (คน)				จำนวนครู/ อาจารย์ (คน)	จำนวน อาจารย์ พิเศษ (คน)	จำนวน ห้องเรียน (ห้อง)
	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก	รวม			
ครุศาสตร์	2,121	215	8	2,344	54		18
มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	2,158	207		2,365	102	8	58
วิทยาการจัดการ	2,350	37		2,387	50	1	21
วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	1,694			1,694	90		56
ส่วนกลาง							39
รวม	8,323	459	8	8,790	296	9	192

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ณ 31 พฤษภาคม 2557

2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ตารางที่ 4.12 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ มีข้อมูลจำนวนนักศึกษา ห้องเรียน และอาจารย์ ดังนี้

คณะ	จำนวนนักศึกษา (คน)				จำนวนครู/ อาจารย์ (คน)	จำนวนอาจารย์ พิเศษ (คน)	จำนวน ห้องเรียน (ห้อง)
	อนุปริญา ญา	ป.ตรี	ป.โท	รวม			
ครุศาสตร์ อุตสาหกรรม	193	1,043		1,236	8		5
เทคโนโลยีการเกษตร และอุตสาหกรรม การเกษตร	92	700		792	69		73
บริหารธุรกิจและ เทคโนโลยี สารสนเทศ	1,083	4,372		5,455	113		182
วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี		685		685	43		18
วิศวกรรมศาสตร์ และสถาปัตยกรรม ศาสตร์					1		
ศิลปศาสตร์		585		585	28		15
วิทยาการจัดการ			104		12	29	4
รวม	1,368	7,385	104	8,857	274	29	297

ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์หันตรา และศูนย์वासูกรี ณ 14 มกราคม 2558

3. สถาบันเทคโนโลยีแห่งอยุธยา

ระดับอาชีวศึกษา 8 แห่ง ได้แก่

1. วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา จัดการเรียนการสอน 9 สาขาวิชา มีนักเรียนในระดับ ปวช./ปวส.

รวม 989 คน มีจำนวนห้องเรียนรวม 39 ห้องเรียน ข้าราชการครู 109 คน อาจารย์พิเศษ 40 คน
(ข้อมูล ณ วันที่ 5 มกราคม 2558)

2. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา จัดการเรียนการสอน
15 สาขาวิชา

มีนักเรียน/นักศึกษาในระดับ ปวช./ปวส. รวม 531 คน มีจำนวนห้องเรียนรวม 43 ห้องเรียน
ข้าราชการครู 60 คน อาจารย์พิเศษ 7 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 20 มกราคม 2558)

3. วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ จัดการเรียนการสอน 3 สาขาวิชา มีนักศึกษาใน
ระดับ อนุปริญญา/ป.ตรี รวม 770 คน มีจำนวนห้องเรียนรวม 33 ห้องเรียน ข้าราชการครู 23 คน
อาจารย์พิเศษ 3 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 7 มกราคม 2558)

4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา

5. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

6. วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครศรีอยุธยา จัดการเรียนการสอน 10 สาขาวิชา มีนักศึกษาใน
ระดับ

อนุปริญญา รวม 638 คน มีจำนวนห้องเรียนรวม 26 ห้องเรียน ข้าราชการครู 20 คน อาจารย์พิเศษ 4
คน (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มกราคม 2558)

7. วิทยาลัยการอาชีพเสนา จัดการเรียนการสอน 7 สาขาวิชา มีนักศึกษาในระดับ
อนุปริญญา รวม 142 คน มีจำนวนห้องเรียนรวม 10 ห้องเรียน ข้าราชการครู 15 คน อาจารย์พิเศษ 12
คน (ข้อมูล ณ วันที่ 5 มกราคม 2558)

8. วิทยาลัยการอาชีพมหาราช

4. การศึกษาระดับอนุบาล ประถม และมัธยม

แบ่งเขตการศึกษาออกเป็น 3 เขตพื้นที่การศึกษา คือ

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

ครอบคลุม 9 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางบาล อำเภอบางปะหัน อำเภอบ้านแพรก อำเภอภาชี อำเภอมหาราช อำเภอวังน้อย และ อำเภออุทัย ในปี พ.ศ.
2557 มีสถานศึกษา รวม 211 แห่ง โดยมีนักเรียนรวม 56,719 คน จำแนกเป็น โรงเรียนรัฐบาล

36,815 คน โรงเรียนเอกชน 19,904 คน มี 2573 ห้องเรียน ข้าราชการครูผู้บริหารในสถานศึกษา
รัฐบาล 2,032 คน ข้าราชการครูผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชน 835 คน

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ณ ธันวาคม 2557

ตารางที่ 4.13 ตารางนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา มีข้อมูล
จำนวนนักเรียน ห้องเรียน และเนื้อที่ ดังนี้

บริเวณ	ชื่อโรงเรียน	ระดับการศึกษา		เนื้อที่			หมายเหตุ
		อนุบาล		ไร่	งาน	ตรว.	
		นักเรียน	ห้อง				
8.1	วัดกุฎีลาช	4	2	10	1	2	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.2	ปฐมวิทยาคาร	38	2	0	3	4	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.3	วัดตูม	28	2	48	3	2	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.4	วัดไผ่	19	2	28	2	4	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.6	ลุมพลีชนูปถัมภ์	122	4	4	2	90	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.9	คำหนักเพนียด	10	2	0	3	6	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.10	วัดป่าโค	54	3	7	0	33	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.11	วัดตอปปูโบราณ คณิสสร	38	3	6	0	0	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.13	วัดกลางคลองสระบัว	39	2	10	2	3	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.14	เทศบาลวัดแม่นางปลื้ม	128	6	4	0	50	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.16	สุคินสหราษฎร์	25	2	5	2	32	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.17	วัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ประหารรัฐ)	26	2	6	0	24	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.18	เทศบาลวัดเขยีน	218	6	2	2	20	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.20	วัดหันตรา	120	4	0	3	2	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.21	วัดประดู่ทรงธรรม	64	3	56	2	12	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.22	อนุบาล พระนครศรีอยุธยา	405	12	48	2	9	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.25	วัดศาลาปูน	66	3	8	0	3	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.26	ประตูลี้	241	8	15	1	60	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.27	วัดพระญาติการาม	76	4	10	0	12	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.28	วัดกะสังข์ (พิศิษฐ์นัว)	14	2	0	3	4	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1

บริเวณ	ชื่อโรงเรียน	ระดับการศึกษา		เนื้อที่			หมายเหตุ
		อนุบาล		ไร่	งาน	ตรว.	
		นักเรียน	ห้อง				
	การอุปถัมภ์)						
8.31	วัดกษัตราธิราช	13	2	56	2	4	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.34	วัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)	91	4	8	2	6	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.38	ชุมชนป้อมเพชร	129	3	12	2	77	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.39	วัดรัตนชัย	63	3	2	0	20	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.40	พรพินิตพิทยาคาร	34	2	56	2	3	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.41	วัดพัญญูเชิง	49	2	8	0	24	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.42	วัดพุทไธสวรรย์	48	2	24	1	12	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.43	วัดกลาง (ปากกระแ สามัคคี)	27	2	6	2	24	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
	เทศบาลสรรพสามิต บำรุง	151	6	4	3	12	ทน.พระนครศรีอยุธยา
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนคร	170	4	0	3	0	ทน.พระนครศรีอยุธยา
	รวม	2,510	104	456	1	54	

ที่มา : 1 .สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558)

2 . สำนักการศึกษา เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.14 ตารางนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา มี
ข้อมูลจำนวนนักเรียน ห้องเรียน และเนื้อที่ ดังนี้

บริเวณ	ชื่อโรงเรียน	ระดับ การศึกษา		เนื้อที่			หมายเหตุ
		ประถม		ไร่	งาน	ตรว.	
		นักเรียน	ห้อง				
8.1	วัดกุฎีลาช	37	6	10	1	2	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.2	ปทุมวิทยาคาร	87	6	0	3	4	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.3	วัดตูม	71	6	48	3	2	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.4	วัดไผ่	56	6	28	2	4	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.6	ลุมพลีชนูปถัมภ์	308	12	4	2	90	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.9	ตำหนักเพ็ญชด	44	6	0	3	6	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.10	วัดป่าโค	108	6	7	0	33	ทท.พระนครศรีอยุธยา
8.11	วัดดองโปโบราณคณิศสร	63	6	6	0	0	ทท.พระนครศรีอยุธยา
8.13	วัดกลางคลองสระบัว	138	6	10	2	3	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.14	เทศบาลวัดแม่นางปลื้ม	230	6	4	0	50	ทท.พระนครศรีอยุธยา
8.16	สุคินสหราษฎร์	110	6	5	2	32	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.17	วัดพระงาม (อรรถกฤษณ์ ประชารัฐ)	78	6	6	0	24	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.18	เทศบาลวัดเขิน	493	12	2	2	20	ทท.พระนครศรีอยุธยา
8.20	วัดหันตรา	302	9	0	3	2	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.21	วัดประดู่ทรงธรรม	266	7	56	2	12	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.22	อนุบาลพระนครศรีอยุธยา	1,454	36	48	2	9	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.25	วัดศาลาปูน	112	6	8	0	3	ทท.พระนครศรีอยุธยา
8.26	ประดู่ชัย	1,851	45	15	1	60	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.27	วัดพระญาติการาม	265	8	10	0	12	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.28	วัดกะสังข์ (พิศิษฐ์นวกการ อุปถัมภ์)	32	6	0	3	4	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.31	วัดกษัตราธิราช	43	6	56	2	4	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.34	วัดใหญ่ชัยมงคล (ถาวนารังสี)	404	12	8	2	6	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.38	ชุมชนป้อมเพชร	465	12	12	2	77	ทท.พระนครศรีอยุธยา
8.39	วัดรัตนชัย	97	6	2	0	20	ทท.พระนครศรีอยุธยา
8.40	พรพินิตพิทยาคาร	69	6	56	2	3	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1

บริเวณ	ชื่อ โรงเรียน	ระดับ การศึกษา		เนื้อที่			หมายเหตุ
		ประถม		ไร่	งาน	ตรว.	
		นักเรียน	ห้อง				
8.41	วัดพนัญเชิง	164	6	8	0	24	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.42	วัดพุทธไสยาสน์	137	6	24	1	12	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.43	วัดกลาง (ปากกรานสามัคคี)	104	6	6	2	24	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
	เทศบาลสรรพสามิตบำรุง	350	12	4	3	12	ทน.พระนครศรีอยุธยา
	รวม	7,938	279	455	2	54	

ที่มา : 1 .สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558)

2 . สำนักการศึกษา เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.15 ตารางนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา
มีข้อมูลจำนวนนักเรียน ห้องเรียน และเนื้อที่ ดังนี้

บริเวณ	ชื่อ โรงเรียน	ระดับ การศึกษา		เนื้อที่			หมายเหตุ
		มัธยม		ไร่	งาน	ตรว.	
		นักเรียน	ห้อง				
8.2	ปทุมวิทยาคาร	49	3	0	3	4	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.6	ลุมพลีชนูปถัมภ์	203	6	4	2	90	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.14	เทศบาลวัดแม่น้ำนางปลื้ม	118	3	4	0	50	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.16	สุจินสหราษฎร์	58	3	5	2	32	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.18	เทศบาลวัดเขียน	271	7	2	2	20	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.19	จอมสุรางค์อุปถัมภ์	2,917	69	18	1	38	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
8.22	อนุบาล	130	4	48	2	9	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1

บริเวณ	ชื่อโรงเรียน	ระดับการศึกษา		เนื้อที่			หมายเหตุ
		มัธยม		ไร่	งาน	ตรว.	
		นักเรียน	ห้อง				
	พระนครศรีอยุธยา						
8.26	ประตูลุย	382	9	15	1	60	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.27	วัดพระญาติการาม	188	6	10	0	12	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.32	อยุธยาวิทยาลัย	4,786	104	84	0	0	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
8.34	วัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)	222	6	8	2	6	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.38	ชุมชนป้อมเพชร	590	13	12	2	77	ทน.พระนครศรีอยุธยา
8.41	วัดพนัญเชิง	66	3	8	0	24	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.43	วัดกลาง (ปากกรณสามัคคี)	66	3	6	2	24	เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1
8.44	อยุธยาอนุสรณ์	2,019	50	11	1	56	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
8.45	เทศบาลสรรพสามิตบำรุง	174	5	4	3	12	ทน.พระนครศรีอยุธยา
	รวม	12,239	294	246	0	14	

ที่มา : 1 .สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558)

2 . สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

3 . สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3(สพม.3)

ตารางที่ 4.16 ตารางนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง (ปวส.) ในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา มีข้อมูลจำนวนนักเรียน
ห้องเรียน และเนื้อที่ ดังนี้

บริเวณ	ชื่อโรงเรียน	ระดับ การศึกษา		เนื้อที่			หมายเหตุ
		ปวช./ปวส.		ไร่	งาน	ตรว.	
		นักเรียน	ห้อง				
8.15	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม การต่อเรือพระนครศรีอยุธยา	675	17	19	2	0	สำนักงาน คณะกรรมการการ อาชีวศึกษา
8.23	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ วิทยาเขต พระนครศรีอยุธยา วาสกรี	1,368	260	31	0	0	สำนักงาน คณะกรรมการการ อุดมศึกษา
8.24	วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา	3,715	93	18	2	30	สำนักงาน คณะกรรมการการ อาชีวศึกษา
8.29	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจอยุธยา	520	20	2	2	8	สำนักงาน บริหารงาน คณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษา เอกชน
8.30	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา	1,995	50	11	2	64	สำนักงาน คณะกรรมการการ อาชีวศึกษา
8.37	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	8,790	192	164	3	24	สำนักงาน คณะกรรมการการ อุดมศึกษา
	รวม	17,063	632	257	0	26	

ที่มา : 1.สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558)

2.สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2

รับผิดชอบการจัดการศึกษาครอบคลุม 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางซ้าย อำเภอบางไทร อำเภอบางบาล อำเภอบางปะ
อิน อำเภอผักไห่ อำเภอลาดบัวหลวง และอำเภอเสนา ในปี พ.ศ. 2557 มีสถานศึกษารวม 181 แห่ง โรงเรียนรัฐบาล 164
โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 17 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนรัฐบาล 25,664 คน โรงเรียนเอกชน 12,897 คน ข้าราชการครูผู้บริหาร

ในสถานศึกษารัฐบาล 1,694 คน ข้าราชการครูผู้บริหารในสถานศึกษาเอกชน 530 คน

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ณ 10 มิถุนายน 2557

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 47 แห่ง จำแนกเป็นโรงเรียนในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 29 แห่ง มีห้องเรียนจำนวน 725 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 26,362 คน แยกเป็น นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 14,588 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 11,774 คน ข้าราชการครูจำนวน 1,285 คน

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ณ 10 มิถุนายน 2557

4.4.11 การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเส้นทางรถโดยสารภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และระหว่าง จังหวัดต่างๆ รวมทั้งสิ้นจำนวน 70 เส้นทาง ดังนี้

1. เส้นทางรถโดยสารประจำทางภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวน 45 เส้นทาง แบ่งเป็น
 - 1.1 เส้นทางรถโดยสารประจำทางหมวด 1 (รอบเมือง) จำนวน 7 เส้นทาง
 - 1.2 เส้นทางรถโดยสารประจำทางหมวด 4 (ตัวเมือง – อำเภอ) จำนวน 38 เส้นทาง
2. เส้นทางรถโดยสารประจำทางระหว่างจังหวัดต่าง ๆ มีจำนวน 25 เส้นทาง แบ่งเป็น
 - 2.1 เส้นทางรถโดยสารประจำทางหมวด 2 (กทม. – อำเภอ) จำนวน 4 เส้นทาง
 - 2.2 เส้นทางรถโดยสารประจำทางหมวด 3 (จว.อื่นๆ – อำเภอ) จำนวน 21 เส้นทาง

ระยะทางควบคุมแขวงทางอยุธยา มี 35 เส้นทาง รวมระยะทาง 434.742 กม.

ระยะทางควบคุมของแขวงทางกาญจนบุรี – สุพรรณบุรี ตามพื้นที่ตำบล อำเภอ ในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี 2 เส้นทาง

ระยะทางควบคุม แขวงทางปทุมธานี มี 5 เส้นทาง

ระยะทางควบคุม สำนักงานบำรุงทางอ่างทอง – อยุธยา มี 10 เส้นทาง

เส้นทางการเดินเรือ 2557

แม่น้ำป่าสัก 2 เส้นทาง ได้แก่ อำเภอท่าเรือถึงเกาะสีชัง และอำเภอนครหลวงถึงเกาะสีชัง
แม่น้ำเจ้าพระยา 3 เส้นทาง ได้แก่ อำเภอบางบาลถึงเกาะสีชัง , อำเภอบางปะอินถึงเกาะสีชัง
และอำเภอ

บางไทรถึงเกาะสีชัง

ทำเทียบเรือขนาดไม่เกิน 500 ตันกรอส ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของ สำนักงานเจ้าท่า
ภูมิภาคสาขาอยุธยา 83 ท่า

- ที่มา : 1. แขวงทางหลวงอยุธยา
2. แขวงทางหลวงปทุมธานี
3. สำนักงานบำรุงทางอ่างทอง – อยุธยา
4. สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาอยุธยา

การคมนาคมขนส่งระหว่างชุมชน

การคมนาคมในการติดต่อกับจังหวัดและอำเภอใกล้เคียงมีดังนี้

ทางบก

การเดินทางโดยรถยนต์ติดต่อระหว่างชุมชนกับอำเภออื่นอาศัยทางหลวงแผ่นดิน และทาง
หลวงชนบทเป็นหลักดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ที่
อำเภอบางปะอิน ผ่านพื้นที่อำเภอบางปะอิน อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอนครหลวง อำเภอบาง
ปะหัน และอำเภอมหาราช ผ่านจังหวัดต่างๆ ของภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี
จังหวัดสิงห์บุรี บรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ที่จังหวัดชัยนาททาง
หลวงแผ่นดินสายนี้เป็นเส้นทางสายหลักในแนวเหนือ-ใต้ ที่สำคัญที่สุดของจังหวัด

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 (ถนนโรจนะ) เป็นทางหลวงแผ่นดินในแนวเหนือ - ใต้ อีก
เส้นหนึ่ง เริ่มจากสี่แยกวังน้อยผ่าน อำเภอวังน้อย อำเภออุทัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา และอำเภอ
บางบาล จังหวัดอ่างทอง จนสุดเส้นทางที่จังหวัดสิงห์บุรี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 347 (ปทุมธานี-บางปะหัน) ขนาด 2-10 ช่องจราจร ดันทาง
แยกจากทางหลวงหมายเลข 346 (ปทุมธานี-บางพูน) บริเวณแยกเทคโนโลยีปทุมธานี ตัดกับถนนคลอง
หลวงที่แยกเชิงรากใหญ่ ตัดกับถนนกาญจนาภิเษกที่ทางแยกต่างระดับเชิงรากน้อย ตัดกับทาง
หลวงแผ่นดินหมายเลข 32 ที่ทางแยกต่างระดับบางปะหัน และตัดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข
329 ในเขตเทศบาลตำบลบางปะหัน สิ้นสุดทางหลวงบริเวณแยกเจ้าปลุก ตัดกับทางหลวงแผ่นดิน
หมายเลข 3267 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3196 อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 356 ผ่านพื้นที่ ตำบลปากกราม ตำบลบ้านรุน ตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา และผ่านพื้นที่ตำบลบ้านกรด อำเภอบางปะอิน
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3053 ผ่านพื้นที่ตำบลหันตรา ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3058 ผ่านพื้นที่ ตำบลหันตรา และตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3059 ผ่านพื้นที่ ตำบลไผ่ลิง ตำบลคลองสวนพลู อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3060 ผ่านพื้นที่ ตำบลลุมพลี ตำบลคลองสระบัว และตำบลสวนพริก อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3061 ผ่านพื้นที่ ตำบลบ้านเกาะ ตำบลหันตรา ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา ผ่านพื้นที่ตำบลข้าวเม่า และตำบลธนู อำเภออุทัย
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3263 ผ่านพื้นที่ ตำบลบ้านป้อม ตำบลประตูลี้ อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3412 ผ่านพื้นที่ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3469 ผ่านพื้นที่ตำบลบ้านป้อม ตำบลปากกราม ตำบลคลองตะเคียน ตำบลสำเภาล่ม ตำบลบ้านรุน อำเภอพระนครศรีอยุธยา และผ่านพื้นที่ตำบลบางประแดง อำเภอบางปะอิน
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3477 ผ่านพื้นที่ตำบลหันตรา ตำบลหัวรอ ตำบลไผ่ลิง ตำบลกะมัง ตำบลคลองสวนพลู ตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา และผ่านพื้นที่ตำบลขนอนหลวง อำเภอบางปะอิน
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3056 ผ่านพื้นที่ตำบลคานหาม อำเภออุทัย และผ่านพื้นที่ตำบลคู้งลาน อำเภอบางปะอิน

รูปที่ 4.11 จุดรับส่งผู้โดยสารริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 (ถนนสายเอเชีย)

รูปที่ 4.12 จุดจอดรถประจำทางจาก อูฐยา – กรุงเทพฯ

รูปที่ 4.13 จุดรับส่งผู้โดยสารริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 ขาออก

รูปที่ 4.14 จุดรับส่งผู้โดยสารริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 ขาเข้า

รูปที่ 4.15 จุดจอดรถประจำทางของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระบบราง

นอกจากทางถนนแล้ว ยังสามารถใช้เส้นทางรถไฟซึ่งผ่านพื้นที่ตอนกลางของจังหวัดตั้งแต่ อำเภอบางปะอิน อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอภาชี แยกเป็น 2 เส้นทาง คือ เส้นทางสายเหนือ ผ่านอำเภอท่าเรือ เข้าสู่สระบุรีและจังหวัดต่างๆ สิ้นสุดที่ จังหวัดเชียงใหม่ อีกเส้นทาง คือ ทางรถไฟสายตะวันออกถึงเชิงเหนือ จากอำเภอภาชีเข้าสู่จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครราชสีมา สิ้นสุดเส้นทางที่จังหวัดหนองคายและจังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 4.16 สถานีรถไฟอมงยา

ทางน้ำ

การคมนาคมขนส่งทางน้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการขนส่งทางลำน้ำ ซึ่งมีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านพื้นที่จังหวัด 4 สาย ได้แก่

- แม่น้ำป่าสัก เกิดจากทิวเขาในจังหวัดเพชรบูรณ์ ไหลผ่านลงมาทางใต้เข้าเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมความยาวของแม่น้ำป่าสักช่วงไหลผ่านจังหวัดประมาณ 52 กม.
- แม่น้ำเจ้าพระยา เริ่มต้นจากจังหวัดนครสวรรค์ลงมาทางใต้เข้าเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความยาวในช่วงนี้ประมาณ 55 กม.
- แม่น้ำลพบุรี แยกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งซ้ายที่อำเภอเมืองสิงห์บุรี ไหลผ่านมาทางใต้แล้วมารวมกับแม่น้ำป่าสักที่วัดตองปุในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา รวมความยาวของแม่น้ำที่ไหลผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประมาณ 62.5 กม.
- แม่น้ำน้อย เป็นแม่น้ำที่แยกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งขวาของจังหวัดชัยนาทเข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไหลผ่านอำเภอฟักไห้ อำเภอสนา อำเภอบางบาล แล้วไหลไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งขวาทางตะวันออกของที่ตั้งอำเภอบางไทร ความยาวของแม่น้ำที่ไหลผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประมาณ 30 กม.

การคมนาคมขนส่งภายในชุมชน

ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 (ถนนสายเอเชีย) เป็นถนนสายประธาน มีถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 (ถนนโรจนะ) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 347 (ปทุมธานี-บางปะหัน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 356 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3053 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3058 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3059 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3060 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3061 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3263 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3412 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3469 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3477 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3056 เป็นถนนสายรอง และยังใช้เป็นเส้นทางสัญจรผ่านไปยังชุมชนอื่น และนอกจากนี้ยังมีถนนสายสำรองสำคัญต่างๆ ของเทศบาล ได้แก่ ถนนอุทอง ทำหน้าที่เชื่อมต่อกระจ่ายการจราจรเชื่อมต่อย่านธุรกิจ สถานที่ราชการและบริเวณชุมชนหนาแน่น ตลอดจนชุมชนบท

ตารางที่ 4.17 แสดงชื่อถนนภายในเขตเทศบาล

ลำดับ	ชื่อถนน, ซอย	ขนาดความกว้างของผิวจราจร (เมตร)	เขตทาง, ทางเท้า (เมตร)
1	ถนนอุทอง 1	12.50	2.00
2	ถนนสายคลองสระบัว	6.00	2.00
3	ถนนอุทอง 2	9.50	4.00
4	ถนนอุทอง 3	13.50	1.80
5	ถนนปามะพร้าว (สาย 1)	7.50	3.00
6	ถนนคลองมะขามเรียง (ฝั่งขาเข้า)	7.60	1.30
7	ถนนคลองมะขามเรียง (ฝั่งขาออก)	8.50	3.00
8	ถนนนเรศวร (สาย 2) ฝั่งขาเข้า	14.00	3.00
9	ถนนนเรศวร (สาย 2) ฝั่งขาออก	14.80	2.00
10	ถนนคลองท่อ	7.00	2.40
11	ถนนศรีสรรเพชญ์ 1	7.80	3.00
12	ถนนป่าไธวัน (สาย 4) 1 ฝั่งขาเข้า	13.40	2.30
13	ถนนป่าไธวัน (สาย 4) 1 ฝั่งขาออก	13.30	3.00
14	ถนนป่าไธวัน (สาย 4) 2 ฝั่งขาเข้า	15.00	8.00
15	ถนนป่าไธวัน (สาย 4) 2 ฝั่งขาออก	15.00	5.50
16	ถนนชีกุน 1 (ฝั่งขาเข้า)	10.00	3.00

ตารางที่ 4.17 แสดงชื่อถนนภายในเขตเทศบาล (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อถนน, ซอย	ขนาดความกว้างของผิวจราจร (เมตร)	เขตทาง, ทางเท้า (เมตร)
17	ถนนชีกุน 1 (ฝั่งขาออก)	9.80	5.00
18	ถนนป่าไทน (สาย 4) 3	12.40	4.80
19	ถนนป่าไทน (สาย 4) 4	10.20	2.50
20	ถนนอุทอง 4 (ฝั่งขาเข้า)	6.50	2.50
21	ถนนอุทอง 4 (ฝั่งขาออก)	6.50	2.50
22	ถนนคลองมะขามเรียง (1) (ฝั่งขาเข้า)	11.20	2.00
23	ถนนคลองมะขามเรียง (1) (ฝั่งขาออก)	8.00	1.50
24	ถนนชีกุน 2 (ฝั่งขาเข้า)	10.00	2.00
25	ถนนชีกุน 2 (ฝั่งขาออก)	10.00	3.00
26	ถนนชีกุน 3	18.00	3.00
27	ถนนโรจนะ (ฝั่งขาเข้า)	11.00	4.00
28	ถนนโรจนะ (ฝั่งขาออก)	11.00	4.00
29	ถนนอุทอง 5 (ฝั่งขาเข้า)	6.50	2.50
30	ถนนอุทอง 5 (ฝั่งขาออก)	6.50	2.50
31	ถนนศรีสรรเพชญ์ 2 (ฝั่งขาเข้า)	10.00	2.50
32	ถนนศรีสรรเพชญ์ 2 (ฝั่งขาออก)	10.00	2.00
33	ถนนอุทอง 6	13.20	2.00
34	ถนนอุทอง 7	7.00	0.80
35	ถนนศูนย์ราชการ (ฝั่งขาเข้า)	4.00	1.00
36	ถนนศูนย์ราชการ (ฝั่งขาออก)	4.00	1.00
37	ถนนสาธารณะ	5.00	1.50

การจราจร : สภาพปัจจุบัน

สภาพการจราจรภายในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ในปัจจุบันโดยเฉพาะบนถนนสายหลักที่เข้าสู่เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นศูนย์กลางของชุมชน กล่าวโดยภาพรวมมีสถานะคล่องตัว และมีความสะดวกสบายพอสมควร ปริมาณการจราจรในช่วงปกติไม่หนาแน่นมาก แต่ในช่วงเย็น หรือเวลาเร่งด่วน ปริมาณการจราจรค่อนข้างหนาแน่นมาก ประกอบกับในสภาพปัจจุบันถนนสายหลักที่เข้าสู่ตัวเมืองไม่ว่าจะเป็นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 309 (ถนนโรจนะ) อยู่ในการขยายและปรับปรุงผังการจราจรทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดในช่วงเช้า 5.00-9.00 น. และช่วงเย็นและค่ำ 15.30-21.00 น. นอกจากนี้ในช่วงวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุด

นักชัตกฤษ์ต่างๆ มักจะมีประชาชนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชมโบราณสถานในเขตเกาะเมือง
พระนครศรีอยุธยา ทำให้ปริมาณจราจรในช่วงวันหยุดคับคั่งมากด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงมีความ
จำเป็นที่จะต้องพัฒนาเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดระบบการจราจรให้ได้มาตรฐานเพื่อ
เป็นการอำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่ประชาชน

ตารางที่ 4.18 ถนนตามแผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา

ถนน/สายทาง	ถนนที่วางแผนพัฒนาตามผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา				การพัฒนาตามผังเมือง ปี 2552 - 2557			
	ประเภทถนน	กว้าง	ยาว	พื้นที่	ปีที่ดำเนินการ		งบประมาณ	หน่วยงาน
		(เมตร)	(เมตร)	(ตารางเมตร)	มีแผนงาน	ดำเนินการ	(บาท)	ดำเนินการ
ถนนสาย ก								
ถนนสาย ก 1	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	3,660	58,560	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ก 2	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	1,400	22,400	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ก 3	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	1,520	24,320	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	16	1,870	29,920	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ก 4	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	450	7,200	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	16	450	7,200	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ก 5	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	1,180	18,880	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	16	880	14,080	ไม่มี	ไม่มี		
	รวม		11,410	182,560				

ถนน/สายทาง	ถนนที่วางแผนพัฒนาตามผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา				การพัฒนาตามผังเมือง ปี 2552 - 2557			
	ประเภทถนน	กว้าง	ยาว	พื้นที่	ปีที่ดำเนินการ		งบประมาณ	หน่วยงานดำเนินการ
		(เมตร)	(เมตร)	(ตารางเมตร)	มีแผนงาน	ดำเนินการ	(บาท)	
ถนนสาย ข								
ถนนสาย ข 1	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	20	170	3,400	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	20	1,050	21,000	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ข 2	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	20	8,650	173,000	ไม่มี	ไม่มี		
	รวม		9,870	197,400				
ถนนสาย ค								
ถนนสาย ค 1	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	30	1,290	38,700	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	30	7,640	229,200	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ค 2	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	30	1,140	34,200	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ค 3	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	30	400	12,000	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	30	940	28,200	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ค 4	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	30	2,000	60,000	มี	1 ก.ย. 54 ถึง 20 มิ.ย. 58	907,862,000	แขวงทางหลวงชนบท พระนครศรีอยุธยา
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	30	1,950	58,500	มี			
	รวม		15,360	460,800				

ที่มา : กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552

ตารางที่ 4.19 ปริมาณสาธารณูปโภคที่ออกแบบไว้สำหรับเมืองขนาดใหญ่ ที่มีประชากร 200,001 - 1,500,000 คน (ปีที่คาดการณ์ประชากรไว้ในปี 2557 ประมาณ 209,169 คน)

ที่	สาธารณูปโภค	ปริมาณสาธารณูปโภคที่ออกแบบไว้		ปริมาณสาธารณูปโภคที่จากการสำรวจในพื้นที่		หมายเหตุ
		จำนวน	หน่วย	จำนวน	หน่วย	
1	น้ำประปา	62,751	ลบ.ม./วัน	126,963	ลบ.ม./วัน	
2	น้ำทิ้ง (น้ำเสีย)	41,834	ลบ.ม./วัน	10,000	ลบ.ม./วัน	ต่ำกว่าเกณฑ์
3	ขยะมูลฝอย	209	ตัน/วัน	1,500	ตัน/วัน	
4	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	418,338	KW/วัน	4,424,350,000	KW/วัน	
5	โทรศัพท์	41,834	เครื่อง	94,867	เครื่อง	
6	โรงฆ่าสัตว์	10	ไร่	6 - 3 - 92	ไร่	ต่ำกว่าเกณฑ์
7	ตลาดสด	10	ไร่	5 - 0 - 45	ไร่	ต่ำกว่าเกณฑ์

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักพัฒนามาตรฐาน, 2549

ตารางที่ 4.19 ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้สำหรับเมืองขนาดใหญ่ ที่มีประชากร 200,001 - 1,500,000 คน(ปีที่คาดการณ์ประชากรไว้ในปี 2557
ประมาณ 209,169 คน) (ต่อ)

ที่	สาธารณูปการ	ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้				ปริมาณสาธารณูปการที่ได้จากการสำรวจในพื้นที่				หมายเหตุ
		จำนวน	หน่วย	พื้นที่(ไร่)	รัศมีการให้บริการ(ก.ม.)	จำนวน	หน่วย	พื้นที่(ไร่)	รัศมีการให้บริการ(ก.ม.)	
1	การศึกษา									
	อนุบาล	339	ห้อง	84-3-20	0.5	104	ห้อง	456-1-54		ต่ำกว่าเกณฑ์
	ประถม	572	ห้อง	571-3-00	0.5	279	ห้อง	455-2-54		ต่ำกว่าเกณฑ์
	มัธยม	464	ห้อง	154-2-04	1.5	294	ห้อง	246-0-14		ต่ำกว่าเกณฑ์
	อาชีวศึกษา	217	ห้อง	52-0-60	1.5	632	ห้อง	257-0-26		
2	การแพทย์สาธารณสุข									
	โรงพยาบาลขนาดเตียง 60 เตียง	126	เตียง	53	15	522	เตียง			
3	สวนสาธารณะ	1,046	ไร่			522	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
4	สนามกีฬา									
	สนามเด็กเล่น	210	ไร่			58	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
	สนามกีฬากลางแจ้ง	628	ไร่			125	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
	สนามกีฬาในร่ม	84	ไร่			55	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
5	สถานที่ราชการ	40	ไร่			871	ไร่			

ที่	สาธารณูปการ	ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้				ปริมาณสาธารณูปการที่ได้จากการสำรวจในพื้นที่				หมายเหตุ
		จำนวน	หน่วย	พื้นที่ (ไร่)	รัศมีการให้บริการ (ก.ม.)	จำนวน	หน่วย	พื้นที่ (ไร่)	รัศมีการให้บริการ (ก.ม.)	
6	สถานีตำรวจ	5	แห่ง			1	แห่ง			ต่ำกว่าเกณฑ์
7	สถานีขนส่ง	10	ไร่			-	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
8	สถานีดับเพลิง									
	รถดับเพลิง	17	คัน			21	คัน			
	รถบันได	9	คัน			2	คัน			ต่ำกว่าเกณฑ์

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักพัฒนามาตรฐาน, 2549

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทนี้กล่าวถึงการประเมินผลการดำเนินการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐในระดับต่างๆ เปรียบเทียบกับแผนพัฒนา ที่ออกแบบไว้ตามกฎหมายกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552 โดยใช้เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย โดยใช้ข้อมูลด้านประชากร ซึ่งในปีที่วางผัง ปี พ.ศ. 2546 มีประชากรในพื้นที่วางผังทั้งสิ้น 138,164 คน คาดว่าในปี พ.ศ. 2557 จะสามารถรองรับการขยายตัวของประชากรได้ประมาณ 209,169 คน โดยใช้อัตราการขยายตัวของประชากร ร้อยละ 3.77 ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวของประชากรในเขตวางผังในรอบ 10 ปี (พ.ศ. 2536 – 2546) มาคิดคำนวณ

เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทยได้แบ่งขนาด ของเมือง ดังนี้

1. เมืองขนาดใหญ่ที่สุด ประชากรมากกว่า 1,500,000 คนขึ้นไป
2. เมืองขนาดใหญ่ ประชากร 200,001 - 1,500,000 คน
3. เมืองขนาดกลาง ประชากร 60,001 - 200,000 คน
4. เมืองขนาดเล็ก ประชากรน้อยกว่า 60,000 คน

ประชากรในเขตผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552 ประมาณ 209,169 คน จัดเป็นเมืองขนาดใหญ่ จึงได้ออกแบบโครงสร้าง โดยใช้เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ. 2549 สำนักพัฒนามาตรฐาน กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ตามตารางที่ได้นำเสนอ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 ปริมาณสาธารณูปโภคที่ออกแบบไว้สำหรับเมืองขนาดใหญ่ ที่มีประชากร 200,001 - 1,500,000 คน (ปีที่คาดการณ์ประชากรไว้ในปี 2557
ประมาณ 209,169 คน)

ที่	สาธารณูปโภค	ปริมาณสาธารณูปโภคที่ออกแบบไว้		ปริมาณสาธารณูปโภคที่จากการสำรวจในพื้นที่		หมายเหตุ
		จำนวน	หน่วย	จำนวน	หน่วย	
1	น้ำประปา	62,751	ลบ.ม./วัน	126,963	ลบ.ม./วัน	
2	น้ำทิ้ง (น้ำเสีย)	41,834	ลบ.ม./วัน	10,000	ลบ.ม./วัน	ต่ำกว่าเกณฑ์
3	ขยะมูลฝอย	209	ตัน/วัน	1,500	ตัน/วัน	
4	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	418,338	KW/วัน	4,424,350,000	KW/วัน	
5	โทรศัพท์	41,834	เครื่อง	94,867	เครื่อง	
6	โรงฆ่าสัตว์	10	ไร่	6 - 3 - 92	ไร่	ต่ำกว่า เกณฑ์
7	ตลาดสด	10	ไร่	5 - 0 - 45	ไร่	ต่ำกว่า เกณฑ์

ตารางที่ 5.1 ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้สำหรับเมืองขนาดใหญ่ ที่มีประชากร 200,001 - 1,500,000 คน(ปีที่คาดการณ์ประชากรไว้ในปี 2557 ประมาณ 209,169 คน) (ต่อ)

ที่	สาธารณูปการ	ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้				ปริมาณสาธารณูปการที่ได้จากการสำรวจในพื้นที่				หมายเหตุ
		จำนวน	หน่วย	พื้นที่(ไร่)	รัศมีการให้บริการ (ก.ม.)	จำนวน	หน่วย	พื้นที่(ไร่)	รัศมีการให้บริการ (ก.ม.)	
1	การศึกษา									
	อนุบาล	339	ห้อง	84-3-20	0.5	104	ห้อง	456-1-54		ต่ำกว่าเกณฑ์
	ประถม	572	ห้อง	571-3-00	0.5	279	ห้อง	455-2-54		ต่ำกว่าเกณฑ์
	มัธยม	464	ห้อง	154-2-04	1.5	294	ห้อง	246-0-14		ต่ำกว่าเกณฑ์
	อาชีวศึกษา	217	ห้อง	52-0-60	1.5	632	ห้อง	257-0-26		
2	การแพทย์สาธารณสุข									
	โรงพยาบาลขนาดเตียง 60 เตียง	126	เตียง	53	15	522	เตียง			
3	สวนสาธารณะ	1,046	ไร่			522	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
4	สนามกีฬา									
	สนามเด็กเล่น	210	ไร่			58	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
	สนามกีฬากลางแจ้ง	628	ไร่			125	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
	สนามกีฬาในร่ม	84	ไร่			55	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
5	สถานที่ราชการ	40	ไร่			871	ไร่			
ที่	สาธารณูปการ	ปริมาณสาธารณูปการที่ออกแบบไว้				ปริมาณสาธารณูปการที่ได้จากการสำรวจใน				หมายเหตุ

						พื้นที่				
		จำนวน	หน่วย	พื้นที่(ไร่)	รัศมีการให้บริการ(ก.ม.)	จำนวน	หน่วย	พื้นที่(ไร่)	รัศมีการให้บริการ(ก.ม.)	
6	สถานีตำรวจ	5	แห่ง			1	แห่ง			ต่ำกว่าเกณฑ์
7	สถานีขนส่ง	10	ไร่			-	ไร่			ต่ำกว่าเกณฑ์
8	สถานีดับเพลิง									
	รถดับเพลิง	17	คัน			21	คัน			
	รถบันได	9	คัน			2	คัน			ต่ำกว่าเกณฑ์

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง, สำนักพัฒนามาตรฐาน, 2549

ตาราง ที่ 5.2 ถนนตามแผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง ผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา

ถนน/สายทาง	ถนนที่วางแผนพัฒนาตามผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา				การพัฒนาตามผังเมือง ปี 2552 - 2557			
	ประเภทถนน	กว้าง	ยาว	พื้นที่	ปีที่ดำเนินการ		งบประมาณ	หน่วยงานดำเนินการ
		(เมตร)	(เมตร)	(ตารางเมตร)	มีแผนงาน	ดำเนินการ	(บาท)	
ถนนสาย ก								
ถนนสาย ก 1	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	3,660	58,560	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ก 2	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	1,400	22,400	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ก 3	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	1,520	24,320	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	16	1,870	29,920	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ก 4	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	450	7,200	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	16	450	7,200	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ก 5	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	16	1,180	18,880	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	16	880	14,080	ไม่มี	ไม่มี		
	รวม		11,410	182,560				

ถนน/สายทาง	ถนนที่วางแผนพัฒนาตามผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา				การพัฒนาตามผังเมือง ปี 2552 - 2557			
	ประเภทถนน	กว้าง	ยาว	พื้นที่	ปีที่ดำเนินการ		งบประมาณ	หน่วยงานดำเนินการ
		(เมตร)	(เมตร)	(ตารางเมตร)	มีแผนงาน	ดำเนินการ	(บาท)	
ถนนสาย ข								
ถนนสาย ข 1	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	20	170	3,400	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	20	1,050	21,000	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ข 2	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	20	8,650	173,000	ไม่มี	ไม่มี		
	รวม		9,870	197,400				
ถนนสาย ค								
ถนนสาย ค 1	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	30	1,290	38,700	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ค 2	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	30	7,640	229,200	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	30	1,140	34,200	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ค 3	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	30	400	12,000	ไม่มี	ไม่มี		
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	30	940	28,200	ไม่มี	ไม่มี		
ถนนสาย ค 4	ถนนเดิมกำหนดให้ขยายเขตทาง	30	2,000	60,000	มี	1 ก.ย. 54 ถึง 20 มี.ย. 58	907,862,000	แขวงทางหลวง ชนบท พระนครศรีอยุธยา
	ถนนโครงการกำหนดให้ก่อสร้างใหม่	30	1,950	58,500	มี			
	รวม		15,360	460,800				

ที่มา : กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าผังเมืองรวมเมืองพระนครศรีอยุธยา ยังขาดแคลนด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่สำคัญ คือ การจัดการน้ำเสีย โรงฆ่าสัตว์ ตลาดสด การศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา สวนสาธารณะ สนามกีฬา ทั้งสนามกลางแจ้ง สนามในร่ม สนามเด็กเล่น สถานีขนส่ง และเส้นทางคมนาคมในผังเมือง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้พัฒนาตามแผนงานและโครงการที่วางแผนไว้

5.2 ปัญหาและอุปสรรค

งานวิจัยนี้ค้นพบปัญหา ดังต่อไปนี้

ปัญหาด้านบุคลากร

1. จำนวนบุคลากรมีไม่เพียงพอ เนื่องจากหน่วยงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ดูแลงานด้านผังเมือง อยู่ภายในกองช่าง ทำให้บุคลากรที่ดูแลงานทางด้านผังเมือง มีอยู่จำกัด โดยเฉพาะในระดับเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล จะไม่มีบุคลากรที่ดูแลงานผังเมือง
2. การเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อยครั้ง โดยการโอนย้าย ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ความรับผิดชอบงาน โดยเฉพาะบุคลากรที่เคยได้รับการอบรมจากกรมโยธาธิการและผังเมืองมาก่อน
3. การขาดแคลนความรู้ทางด้านผังเมือง ซึ่งถือเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด แม้ว่าในบางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีบุคลากรทำหน้าที่โดยตรงก็ตาม แต่บุคลากรส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่ไม่มีความรู้ทางผังเมือง เนื่องจากส่วนใหญ่จะเป็นช่าง หรือมีพื้นฐานความรู้มาทางวิศวกรรมศาสตร์ ส่งผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านผังเมือง

ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่มีโครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวข้องกับงานด้านผังเมือง
ส่งผลให้งานด้านผังเมืองเป็นอย่างมาก
2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งมีโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับงานผังเมือง แต่ไม่ได้ดำเนินงานด้านผังเมืองโดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่กำหนดให้มีโครงสร้างผังเมืองอยู่ภายในกองช่าง
3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่ทราบบทบาทหน้าที่และความสำคัญของงาน

ด้านผังเมือง ส่งผลให้ไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานภายในที่ดูแลงานผังเมืองโดยตรง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมองเห็นความสำคัญเพียงการประเมินผลผัง การจัดทำหรือการปรับปรุงผัง ซึ่งสามารถใช้วิธีว่าจ้างที่ปรึกษาหรือกรมโยธาธิการและผังเมือง ทำแทนได้

ปัญหาด้านผู้บริหาร

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานผังเมือง เข้าใจ ว่าเป็น

เรื่องของการรอนสิทธิประชาชน และไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบกับประชาชน ซึ่งจะมีผลต่อฐานเสียงของตนในอนาคต

2. ผังเมืองมีพื้นที่ครอบคลุมมากกว่าหนึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มักจะประสบ ปัญหาผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่เข้ามามีส่วนร่วมหรือหรือวางแผนพัฒนาร่วมกัน และไม่สนับสนุนงบประมาณตามที่ผังเมืองได้กำหนดไว้

3. ผู้บริหารให้ความสำคัญงานด้านผังเมืองน้อยกว่าภารกิจอื่นๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

รัฐบาล โดยสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ ควรสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีแผนงาน และโครงการที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวมก่อน

รายการอ้างอิง

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)

กรมโยธาธิการและผังเมือง, ผังประเทศไทย พ.ศ.260

กรมโยธาธิการและผังเมือง, ผังภาคกลาง พ.ศ.2600, ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง
พระนครศรีอยุธยา ชัยนาท สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี
ประจวบคีรีขันธ์, 2550

กรมโยธาธิการและผังเมือง, ผังอนุภาค กลุ่มจังหวัดอ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี
ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี และสระบุรี กลุ่มจังหวัดอ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี
นนทบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี และสระบุรี, 2550

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ผังเมืองรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
, 2547

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย, กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมือง
พระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2552, ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 126 ตอนที่ 42ก วันที่
29 มิถุนายน 2552

กรมโยธาธิการและผังเมือง, เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ.2549, มยผ. 3 - 0004

สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2547, ผังเมืองรวมเมือง
พระนครศรีอยุธยา(ปรับปรุง ครั้งที่ 1,2,3)

ภาคผนวก ก

สรุปมาตรฐานเกี่ยวกับการวางผังเมืองรวมสำหรับเมืองทั่วไป

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สรุปมาตรฐานเกี่ยวกับการวางผังเมืองรวมสำหรับเมืองทั่วไป

มาตรฐานที่มีการใช้ในกระบวนการวางแผนจัดทำผังเมืองรวม สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. มาตรฐานเกี่ยวกับการคาดประมาณการใช้ที่ดิน เพื่อกำหนดขนาดและสัดส่วนการใช้ที่ดินแต่ละบริเวณของผังเมืองรวมในอนาคต
2. มาตรฐานเกี่ยวกับสาขารูปโภค สาธารณูปการ เป็นค่าเฉลี่ยที่ใช้ในการคิดคำนวณกำหนดตำแหน่งที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ และการกระจายตัวเพื่อการให้บริการในแต่ละบริเวณสำหรับผังเมืองรวมในอนาคต
3. มาตรฐานเกี่ยวกับการจราจร เป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวสัญจรในเมือง
4. มาตรฐานเกี่ยวกับข้อกำหนด เป็นหลักเกณฑ์กว้างๆ ที่ใช้กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละบริเวณ ตลอดจนการปลูกสร้างอาคารบนดินที่เป็นมาตรการในการควบคุมการเติบโตของเมืองให้เป็นไปตามผังเมืองรวมที่วางไว้

มาตรฐานดังกล่าว กรมโยธาธิการและผังเมือง เคยใช้ในการวางผังและจัดทำผังเมืองรวมในเมืองทั่วไป สามารถปรับให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นได้ ดังนี้

1. มาตรฐานเกี่ยวกับการคาดประมาณการใช้ที่ดิน (Land Requirement)

ประเภท	มาตรฐาน	หมายเหตุ
- ที่พักอาศัย หนาแน่นน้อย หนาแน่นปานกลาง หนาแน่นมาก - พาณิชยกรรม	20 คน / ไร่ 40 คน / ไร่ 80 คน / ไร่ 80 คน / ไร่	- มีสัดส่วนร้อยละ 40-60 ของการใช้ที่ดินในเมืองสำหรับเมืองอาศัยขนาดเล็กอาจมีได้ถึงร้อยละ 80 - มีสัดส่วนร้อยละ 10-15 ของการใช้ที่ดินในเมือง
- อุตสาหกรรม	12 คน / ไร่	- สำหรับประเทศไทย โดยเฉลี่ยมีประมาณร้อยละ 10-15 ของการใช้ที่ดินในเมืองแต่อาจมีได้ถึงร้อยละ 50 ขึ้นอยู่กับบทบาทของอุตสาหกรรม ในเมืองนั้น
- พื้นที่โล่งและสวนสาธารณะ	2-4 ไร่ / 1,000 คน หรือ 8 ตรม./ คน	- สัดส่วนพื้นที่โล่งและสวนสาธารณะรวมกันประมาณร้อยละ 15-25 ของการใช้ที่ดินในเมืองในจำนวนนี้เป็นสวนสาธารณะประมาณร้อยละ 8

ประเภท	มาตรฐาน	หมายเหตุ
- พื้นที่สำหรับถนนและการสัญจร	0.6 เมตร / คน	- สัดส่วนพื้นที่อย่างน้อยร้อยละ 15-258 ของการใช้ที่ดินในเมือง ถ้าต่ำกว่านี้ต้องจัดระบบการจราจรให้ดี
- พื้นที่สำหรับสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	80 ไร่ / 1,000 คน	- สัดส่วนพื้นที่ประมาณร้อยละ 5-10 ของการใช้ที่ดินในเมือง
- พื้นที่สำรองเพื่อการเติบโตของประชากร	20 คน / ไร่	- สัดส่วนพื้นที่ประมาณ 10- 15 ของการใช้ที่ดินในเมือง
- พื้นที่โล่งล้อมรอบตัวเมือง		- สัดส่วนประมาณร้อยละ 50-80 ของตัวเมืองทั้งหมด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันการขยายตัวของเมือง และคุ้มครองพื้นที่เกษตรรอบนอก

2. มาตรฐานเกี่ยวกับสาธารณูปโภค สาธารณูปการ (Urban Utilities & Facilities)

ประเภท	มาตรฐาน	หมายเหตุ
สาธารณูปโภค		
- น้ำประปา		- รวมการใช้สำหรับพักอาศัย, พาณิชยกรรมอุตสาหกรรม การดับเพลิง และการล้างถนน
เมืองขนาดใหญ่	300 ลิตร/คน/วัน	
เมืองขนาดกลาง	150-200 ลิตร/คน/วัน	
เมืองขนาดเล็ก	80-120 ลิตร/คน/วัน	
- พื้นที่โรงงานประปา	2-5 ไร่/แห่ง	
- น้ำทิ้ง (น้ำเสีย)		- ปกติน้ำเสียจะเท่ากับปริมาณน้ำใช้แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของปริมาณน้ำใช้
เมืองขนาดใหญ่	200 ลิตร/คน/วัน	
เมืองขนาดกลาง	150 ลิตร/คน/วัน	
เมืองขนาดเล็ก	85 ลิตร/คน/วัน	
- พื้นที่สถานีบำบัดน้ำเสีย	2 ไร่/1,000 คน	
- ขยะมูลฝอย	1 กก./คน/วัน	
- พื้นที่กำจัดขยะมูลฝอย	2.5 ไร่/1,000 คน	
- การไฟฟ้า		
นครหลวง	6.00-7.00 KW/คน/วัน	

ภูมิภาค	1.00-2.00 KW/คน/วัน	
- พื้นที่โรงไฟฟ้า		
- โทรศัพท์	5 คน/เครื่อง	
- โรงฆ่าสัตว์	2-10 ไร่	- ขึ้นอยู่กับขนาดของชุมชน
- ตลาดสด	2-10 ไร่	- ขึ้นอยู่กับปริมาณสินค้า

ประเภท	มาตรฐาน	หมายเหตุ
สาธารณูปการ		
- การศึกษา		- องค์ประกอบภายในรวมพื้นที่อาคารเรียน
อนุบาล	0.5 ไร่/แห่ง/นักเรียน 40-60 คน ระยะ	สำหรับอนุบาลประมาณ 200 ตร.วา นักเรียน
	เดินทาง 500 เมตร หรือ 10 นาที	ประถม มัธยม และอาชีววะ พื้นที่อาคารเรียนไม่
ประถม	5-7 ไร่/แห่ง/นักเรียน 200-400 คน ระยะ	ต่ำกว่า 1 ไร่ นอกนั้นเป็นสนามกีฬา อาคาร
	เดินทาง 500 เมตร หรือ 10 นาที	กิจกรรมต่างๆ การคิดคำนวณ ความต้องการ
มัธยม	5-7 ไร่/แห่ง/นักเรียน 600-1,000 คน ระยะ	โรงเรียนประถม-มัธยม 1 แห่ง 6 ห้องเรียน
	เดินทาง 1,500 เมตร หรือ 30-45 นาที	อาชีววะ 3-4 แห่ง ห้องเรียนไม่เกิน 30 คน
อาชีวศึกษา	8-10 5-7 ไร่/แห่ง/นักเรียน 1,000 คน ขึ้น	- ควรเตรียมพื้นที่สำหรับขยาย เมื่อมี
	ไป ระยะเดินทาง 1,500 เมตร หรือ 30-45	ประชากรในระยะรัศมีบริการเพิ่มขึ้นโดย
	นาที	คำนวณความต้องการจำนวน เตียง 1 เตียง ต่อ
		ประชากร 1,000 คน
- การแพทย์		
สาธารณสุข		
โรงพยาบาล		
ขนาดเตียง 10 เตียง	1-2 ไร่/ประชากร 5,000-10,000 คน ใน	
	รัศมี 15 กม.	
ขนาดเตียง 30 เตียง	15 ไร่/ประชากร 10,000-50,000 คน ใน	
	รัศมี 15 กม.	
ขนาดเตียง 60 เตียง	25 ไร่/ประชากร 50,000-100,000 คน ใน	
	รัศมี 15 กม.	
สถานีนอนมัยชั้น 2	1-2 ไร่/ประชากร 4,000 คน	
	ในรัศมี 7 กม.	

สถานีอนามัยชั้น 1	1-2 ไร่/ประชากร 10,000 คน	
	ในรัศมีไม่เกิน 15 กม.	
สวนสาธารณะ		- ขนาดแปลงที่ดินที่เหมาะสม
อุทยานแห่งชาติ	375 ไร่/1,000 คน	1,200-2,500 ไร่
สวนสาธารณะระดับ จังหวัด	5-8 ไร่/1,000 คน	250-500 ไร่
สวนสาธารณะระดับ เมือง	5-8 ไร่/1,000 คน	100-250 ไร่
สวนสาธารณะละแวก บ้าน	2-5 ไร่/1,000 คน	6-12 ไร่
สถานที่พักผ่อน	10 ไร่/1,000 คน	4 ไร่
สวนสัตว์ สวน พฤกษชาติ	2-5 ไร่/1,000 คน	250 ไร่

ประเภท	มาตรฐาน	หมายเหตุ
สนามกีฬา		
สนามเด็กเล่น	1-6 ไร่/1,000คน	5 ไร่
สนามกีฬาเด็ก	3-5 ไร่/1,000คน	7 ไร่
สนามกีฬากลางแจ้ง	3-5 ไร่/1,000คน	25-35 ไร่
สนามกีฬาในร่ม	2-5 ไร่/5,000คน	5 ไร่
สนามกอล์ฟ 1 แห่ง	28 ไร่/3,000คน	500 ไร่
สระว่ายน้ำ 1 สระ	0.6 ไร่/25,000คน	5 ไร่
เล่นเรือ, ตกปลา	0.6 ไร่/25,000คน	50 (พื้นที่สระ)
สถานที่ราชการ		
ศูนย์ราชการหลัก	40 ไร่ขึ้นไป/แห่ง	
ศูนย์ราชการรอง	20-25 ไร่/แห่ง	
ศูนย์ราชการระดับชุมชน	15-20 ไร่/แห่ง	
สถานีตำรวจ		
- ความหนาแน่นประชากร ในชุมชนมากกว่า 10 คน/ไร่	- 1 แห่ง/พื้นที่รับผิดชอบ 5,000-10,000 ไร่	- เตรียมพื้นที่สำหรับการเพิ่มขึ้น ของประชากร

- ความหนาแน่นประชากร ในชุมชนต่ำกว่า 10 คน/ไร่	- 1 แห่ง/พื้นที่รับผิดชอบ 10,000-25,000 ไร่	
สถานีขนส่ง		
ชั้น 1	10 ไร่	
ชั้น 2	7 ไร่	
ชั้น 3	5 ไร่	
สถานีดับเพลิง		- ทุกชุมชนต้องมีสถานีดับเพลิง อย่างน้อยที่สุด
ประชากร 10,000 คน	รถดับเพลิง 2 คัน รถบันได 1 คัน	1 แห่ง สามารถดับเพลิงได้
ประชากร 30,000 คน	รถดับเพลิง 4 คัน รถบันได 1 คัน	2 แห่ง ในเวลาเดียวกัน
ประชากร 70,000 คน	รถดับเพลิง 8 คัน รถบันได 4 คัน	
ประชากร 200,000 คน	รถดับเพลิง 16 คัน รถบันได 8 คัน	
ที่จอดรถ		- ลานจอดรถควรมีรูปร่าง สี่เหลี่ยม ขนาด 2.5-7.5 ไร่ อยู่ในรัศมี 120-300 เมตร จากกิจกรรมที่ต้องการ ที่จอดรถ
บริเวณพักอาศัย	1 คัน/ 1 หน่วย	
ที่ทำงาน	1 คัน/พื้นที่ใช้สอย 350 ตร.ฟุต	
ศูนย์การค้า	5-10 คัน/พื้นที่ใช้สอย 1,000 ตร.ฟุต	
โรงแรมในเมือง	1 คัน/ 10 ห้อง	
โรงพยาบาล	1 คัน/12 ห้อง	
ภัตตาคาร	1 คัน/10 ที่นั่ง	
โรงงานอุตสาหกรรม	1 คัน/พื้นที่ใช้สอย 500 ตร.ฟุต	

ประเภท	มาตรฐาน	หมายเหตุ
การรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม		
แม่น้ำ ลำคลอง	ที่เว้นว่างข้างละ 15 เมตร	
บริเวณอุตสาหกรรม	ที่เว้นว่างจากถนนใหญ่ 200 เมตร	

หมายเหตุ บริเวณสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ผันแปรตามจำนวนประชากรและความหนาแน่น ดังนั้น จึงต้องสำรองพื้นที่เพื่อการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ด้วยการสงวนพื้นที่กรรมสิทธิ์ของรัฐไว้ใช้ประโยชน์ สำหรับการเพิ่มในอนาคต โดยเฉพาะบริเวณกลางเมือง ที่ราคาที่ดินแพง รัฐไม่อาจจัดซื้อหรือเวนคืนได้

3. มาตรฐานเกี่ยวกับถนนและการจราจรในเมือง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบการสัญจร ต้องพิจารณาถึงการเคลื่อนไหวเชื่อมโยงที่คล่องตัว และมุมมองยังจุดต่างๆ ที่เป็นภาพลักษณ์ของเมือง

ประเภท	มาตรฐาน	หมายเหตุ
ถนนสายประธาน (Arterial Road)	ผิวจราจร 12.00-16.00 เมตร	- ความลาดเอียงของถนน 7-10% รัศมีความโค้งต่ำกว่า 50 เมตร ความเร็วรถไม่ควรเกิน 60 กม./ ชม.
ถนนสายเอก (Collector Street)	ผิวจราจร 10.00-12.00 เมตร	
ถนนสายหลัก (Maginal Street)	ผิวจราจร 8.00-10.00 เมตร	
ถนนสาขารอง (Maginal Access Street)	ผิวจราจร 6.00-8.00 เมตร	
ถนนซอย (Residential Service Street)	ผิวจราจร 4.00-6.00 เมตร	
ถนนรวม Block กว้างขาว	ไม่เกิน 400-500 เมตรหรือ พื้นที่ประมาณ 125 ไร่	
ถนน Cul-de-sac ภายใน ย่านพักอาศัย	ยาวไม่เกิน 150 เมตร สำหรับบ้าน 10-20 หลัง	
ที่จอดรถ	2.50-3.00 เมตร/คัน	

4. มาตรฐานเกี่ยวกับข้อกำหนด ประกอบด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน การสร้างอาคารบนที่ดิน ความหนาแน่นประชากรที่เกิดจากการอยู่อาศัยในอาคารที่ปลูกสร้าง ดังนี้

มาตรฐานข้อกำหนดการใช้ที่ดินและปลูกสร้างอาคารบนที่ดิน

ประเภท	การใช้ประโยชน์ที่ดิน (1)	การปลูกสร้างอาคารบนที่ดิน (2)			ความหนาแน่น(3)	
	ให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน	อัตราร้อยละ	ตัวอาคารถอย	อัตราส่วน	ความสูงของ	ที่แต่ละแปลง

	ไม่น้อยกว่าร้อยละ	ละของพื้นที่อาคารปกคลุมที่ดิน	ร่นห่างจากเขตถนนเพื่อให้เป็นที่เว้นว่างมีระยะไม่น้อยกว่า(เมตร) ยกเว้นรั้วหรือกำแพงสูงไม่เกิน 3.00 เมตร	ของพื้นที่อาคารรวมต้องไม่เกิน	อาคารนับจากพื้นถนนต้องไม่เกิน	ให้มีขนาดไม่ต่ำกว่า(ตารางเมตร)
					ชั้น เมตร	
ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	80 - 85	30	6.00	0.8	3 12.00	400
ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	70 - 80	40	4.00	0.8	- -	240
ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	80 - 85	70	2.00	1.5	- -	50
พาณิชยกรรมศูนย์กลางเมือง	80 - 85	90	-	4.0	- -	50
พาณิชยกรรมรวมศูนย์กลาง	80 - 85	70	4.00	3.0	4 16.00	50
อุตสาหกรรม	70 - 75	40	6.00	0.8	- -	1,600
สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	100	40	4.00	1.0	- -	1,600
สวนสาธารณะและสนามกีฬา	100	30	4.00	0.8	2 8.00	1,600
สถาบันราชการ	100	40	4.00	1.5	- -	1,600
สถาบันการศึกษา	100	40	4.00	1.5	- -	1,600
สถาบันศาสนา	100	40	4.00	0.8	- -	1,600
สวนและรักษาเพื่อประวัติศาสตร์	85 - 90	30	4.00	0.8	2 8.00	400

หมายเหตุ : (1) กรมโยธาธิการและผังเมืองเคยใช้เป็นข้อกำหนดในประกาศกฎกระทรวงผังเมืองรวม

(2) ,(3) นำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น

ภาคผนวก ข

สรุปมาตรฐานการใช้ประโยชน์ที่ดินจำแนกตามขนาดเมือง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สรุปมาตรฐานการใช้ประโยชน์ที่ดินจำแนกตามขนาดเมือง

เกณฑ์และมาตรฐานผังเมืองรวม พ.ศ. 2544 กำหนดมาตรฐานการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยจำแนกตามขนาดของเมือง ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมแต่ละท้องถิ่นดังนี้

1. เกณฑ์กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเมืองขนาดใหญ่ที่สุด ประชากรมากกว่า 1,500,000 คนขึ้นไป
2. เกณฑ์กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเมืองขนาดใหญ่ ประชากร 200,001-1,500,000 คน
3. เกณฑ์กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเมืองขนาดกลาง ประชากร 60,001-200,000 คน
4. เกณฑ์กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเมืองขนาดเล็ก ประชากรน้อยกว่า 60,000 คน

การนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น มีข้อพึงระวังดังนี้

1. ขนาดพื้นที่ที่กำหนด เป็นขนาดที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวข้องที่ต้องปฏิบัติตาม
2. การใช้ค่าความหนาแน่น(คน/ไร่) กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท เป็นค่าความหนาแน่นเฉลี่ยจากการสำรวจขนาดพื้นที่และจำนวนประชากรไม่ใช่ค่ามาตรฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์กำหนดความเหมาะสมของการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภท แต่สามารถนำไปปรับเทียบเคียงได้ว่าโดยปกติเมืองขนาดใดมีความหนาแน่นของการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทเท่าใด

ตารางที่ 1 เกณฑ์การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน สำหรับเมืองขนาดใหญ่ที่สุด ประชากรมากกว่า 1,500,000 คนขึ้นไป

สัญลักษณ์	ประมาณการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ความหนาแน่น (คน/ไร่)*	Max.FA.R	Max.B.C.R	พื้นที่รกร้าง ให้บริการ	ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
สีเหลือง	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	1-24	2	70%	-	} (ดูรายละเอียดตารางที่ 5)	*ความหนาแน่นที่ใช้เป็น
สีส้ม	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	25-60	3.5	70%	-		ความหนาแน่นรวม
สีน้ำตาล	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	61-100	8	70%	-		(Gross Density)
สีแดง	พาณิชยกรรม	80-120	10	90%	-		ศูนย์พาณิชยกรรมกลางเมือง(CBD)
		80	6	80%	-		ศูนย์พาณิชยกรรมรอง(Sub centers)
สีม่วง	อุตสาหกรรมและคลังสินค้า	12	1	50%	-		
สีม่วงอ่อน	อุตสาหกรรมเฉพาะกิจ	20-30	1.5	60%	-		
สีเมืงมะพร้าว	คลังสินค้า	12	1	50%	-		
สีเขียว	ชนบทและเกษตรกรรม	1-10	1	40%	-		
สีเขียวอ่อน	ที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	1.3-1.8 ไร่/1,000 คน	
สีเขียวมะกอก	สถาบันการศึกษา	-	-	-	อนุบาล 500 เมตร ประถมศึกษา1,000 เมตร	Min 90 ตร.วา/แห่ง	ระเบียบ ส.ช.
					มัธยมศึกษา1,500 เมตร	Min 2 ไร่/แห่ง	ระเบียบ ส.ช.
					อาชีวศึกษา1,500 เมตร	Min 6 ไร่/แห่ง	สพช
						Min 2 ไร่/แห่ง	ระเบียบ ส.ช.
						ประมาณ 25 ไร่/แห่ง	กรมสามัญศึกษา
						Min 1.5-6.5 ไร่/แห่ง	อาชีว-เกษตร 100 ไร่/แห่ง
						1 แห่ง/15,000 คน	กำหนดตามการใช้ที่ดินปัจจุบัน
						ไม่ต่ำกว่า 40 ไร่	ศูนย์ราชการหลักของเมือง
สีเทาอ่อน	สถาบันศาสนา	-	-	-	-		
สีน้ำเงิน	สถาบันราชการการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	-	6	70%	-		
สีขาวมีกรอบและเส้นทแยงสีเขียว	อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม	1-8	0.5	40%	-	-	-
สีเขียวอ่อนมีเส้นทแยงสีขาว	อนุรักษ์ป่าไม้	-	-	-	-	-	-
สีเขียวมีกรอบและเส้นทแยงสีน้ำตาล	ปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม	1-8	0.5	40%	-	-	-

ตารางที่ 2 เกณฑ์การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน สำหรับเมืองขนาดใหญ่ ประชากร 200,001-1,500,000 คน

สัญลักษณ์	ประมาณการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ความหนาแน่น (คน/ไร่)*	Max.FA.R	Max.B.C.R	พื้นที่รศมีให้บริการ	ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
สีเหลือง	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	1-20	1.5	70%	-	} (ดูรายละเอียดตารางที่ 5)	*ความหนาแน่นที่ใช้เป็น
สีส้ม	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	21-48	3	70%	-		ความหนาแน่นรวม
สีน้ำตาล	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	49-80	6	70%	-		(Gross Density)
สีแดง	พาณิชยกรรม	80-100	8	80%	-		ศูนย์พาณิชยกรรมกลางเมือง(CBD)
		60-80	6	80%	-		ศูนย์พาณิชยกรรมรอง(Sub centers)
สีม่วง	อุตสาหกรรมและคลังสินค้า	12	1	50%	-		
สีม่วงอ่อน	อุตสาหกรรมเฉพาะกิจ	20-30	1.5	60%	-		
สีเมืงประวาง	คลังสินค้า	12	1	50%	-		
สีเขียว	ชนบทและเกษตรกรรม	1-8	0.8	40%	-		
สีเขียวอ่อน	แหล่งพืชนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	1.3-1.8 ไร่/1,000 คน	
สีเขียวมรกต	สถาบันการศึกษา	-	-	-	อนบาล 500 เมตร	Min 90 ตร.วา/แห่ง	ระเบียบ ส.ช.
					ประถมศึกษา 1,000เมตร	Min 2 ไร่/แห่ง	ระเบียบ ส.ช.
					มัธยมศึกษา 1,500เมตร	Min 6 ไร่/แห่ง	สปช
					อาชีวศึกษา 1,500เมตร	Min 2 ไร่/แห่ง	ระเบียบ ส.ช.
						ประมาณ 25 ไร่/แห่ง	กรมสามัญศึกษา
						Min 1.5-6.5 ไร่/แห่ง	อาชีวะ-เกษตร 100 ไร่/แห่ง
						1 แห่ง/15,000 คน	กำหนดตามการใช้ที่ดินปัจจุบัน
						ไม่ต่ำกว่า 20-40 ไร่	ศูนย์ราชการหลักของเมือง
สีเทาอ่อน	สถาบันศาสนา	-	-	-	-		
สีน้ำเงิน	สถาบันราชการและการสาธารณูปโภค	-	6	70%	-		
สีน้ำเงิน	สวนสาธารณะและสวนพฤกษศาสตร์	-	-	-	-		-
สีเขียว	อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม	1-8	0.5	40%	-	-	
สีเขียวอ่อน	อนุรักษ์ป่าไม้	-	-	-	-	-	-
สีเขียวเข้ม	อนุรักษ์ป่าไม้	-	-	-	-	-	-
สีน้ำตาล	อนุรักษ์ป่าไม้	1-8	0.5	40%	-	-	-

ตารางที่ 3 เกณฑ์กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเมืองขนาด กลาง ประชากร 60,001-200,000 คน

สัญลักษณ์	ประมาณการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ความหนาแน่น (คน/ไร่)*	Max.FA.R	Max.B.C.R	พื้นที่รศมีการให้บริการ	ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
สีเหลือง	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	1-16	1	50%	-	} (ดูรายละเอียดตารางที่ 5)	*ความหนาแน่นที่ใช้เป็นความหนาแน่นรวม (Gross Density)
สีส้ม	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	17-40	2.5	70%	-		
สีแดง	พาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	41-60	6	70% พักอาศัย 80% พาณิชยกรรม	-		
สีม่วง	อุตสาหกรรมและคลังสินค้า	12	1	50%	-		
สีม่วงอ่อน	อุตสาหกรรมเฉพาะกิจ	20-30	1.5	60%	-	1.8 ไร่/1,000 คน Min 90 ตร.วา/แห่ง Min 2 ไร่/แห่ง Min 6 ไร่/แห่ง Min 2 ไร่/แห่ง ประมาณ 25 ไร่/แห่ง Min 1.5-6.5 ไร่/แห่ง 1 แห่ง/15,000 คน ไม่ต่ำกว่า 20 ไร่	ระเบียบ ส.ช. ระเบียบ ส.ช. สปช ระเบียบ ส.ช. กรมสามัญศึกษา อาชีวศึกษา-เกษตร 100 ไร่/แห่ง กำหนดตามการใช้ที่ดินปัจจุบัน ศูนย์ราชการหลักของเมือง
สีเข้มมะพร้าว	คลังสินค้า	12	1	50%	-		
สีเขียว	ชนบทและเกษตรกรรม	1-5	0.5	40%	-		
สีเขียวอ่อน	ท.เล่งพ่อนนทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-		
สีเขียวมะกอก	สถาบันการศึกษา	-	-	-	อนุบาล 500 เมตร ประถมศึกษา 1,000 เมตร มัธยมศึกษา 1,500 เมตร อาชีวศึกษา 1,500 เมตร		
สีเทาอ่อน	สถาบันศาสนา	-	-	-	-		
สีน้ำเงิน	สถาบันราชการการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	-	6	70%	-		
สีเขียวก่อนและเส้นทแยงสีเขียว	อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม	1-5	0.5	30%	-	-	-
สีเขียวก่อนและเส้นทแยงสีเทา	อนุรักษ์ป่าไม้	-	-	-	-	-	-
สีเขียวก่อนและเส้นทแยงสีน้ำตาล	ปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม	1-5	0.5	40%	-	-	-

ตารางที่ 4 เกณฑ์การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน สำหรับเมืองขนาดเล็ก ประชากรน้อยกว่า 60,000 คน

สัญลักษณ์	ประมาณการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ความหนาแน่น (คน/ไร่)*	Max.FA.R	Max.B.C.R	พื้นที่รื้อสีมีการให้บริการ	ขนาดพื้นที่	หมายเหตุ
สีส้ม	ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	13-24	2	70%	-	(ดูรายละเอียดตารางที่ 5)	ความหนาแน่นรวม
สีแดง	พาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	25-42	4	70% พักอาศัย 80% พาณิชย์	-		(Gross Density)
สีม่วง	อุตสาหกรรมและคลังสินค้า	12	1	50%	-		
สีม่วงอ่อน	อุตสาหกรรมเฉพาะกิจ	20-30	1.5	60%	-		
สีเมืงมะพร้าว	คลังสินค้า	12	1	50%	-		
สีเขียว	ชนบทและเกษตรกรรม	1-3	0.4	40%	-		
สีเขียวอ่อน	ทุ่งโล่งเพื่อกิจกรรมและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	1.8 ไร่/1,000 คน	
สีเขียวมรกต	สถาบันการศึกษา	-	-	-	อนุบาล 500 เมตร ประถมศึกษา 1,000 เมตร	Min 90 ตร.วา/แห่ง Min 2 ไร่/แห่ง Min 6 ไร่/แห่ง	ระเบียบ ส.ช. ระเบียบ ส.ช. สปช
					มัธยมศึกษา 1,500 เมตร	Min 2 ไร่/แห่ง	ระเบียบ ส.ช.
					อาชีวศึกษา 1,500 เมตร	ประมาณ 25 ไร่/แห่ง Min 1.5-6.5 ไร่/แห่ง	กรมสามัญศึกษา
						1 แห่ง/15,000 คน ไม่ต่ำกว่า 15 ไร่	อาชีพะ-เกษตร 100 ไร่/แห่ง กำหนดตามการใช้ที่ดินปัจจุบัน ศูนย์ราชการหลักของเมือง
สีเทาอ่อน	สถาบันศาสนา	-	-	-	-		
สีน้ำเงิน	สถาบันราชการการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	-	6	70%	-		
สีน้ำเงินเข้ม	สวนสาธารณะและสวนพฤกษศาสตร์	1-3	0.4	30%	-	-	-
สีน้ำเงินเข้ม	สวนสาธารณะและสวนพฤกษศาสตร์	-	-	-	-	-	-
สีน้ำเงินเข้ม	สวนสาธารณะและสวนพฤกษศาสตร์	1-3	0.4	40%	-	-	-

ตารางที่ 5 ขนาดพื้นที่ตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประเภทอาคารของเมืองแต่ละขนาด

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ประเภทอาคาร	เมืองขนาดใหญ่สุด	เมืองขนาดใหญ่	เมืองขนาดกลาง	เมืองขนาดเล็ก
		ขนาดพื้นที่ / ตร.ว	ขนาดพื้นที่ / ตร.ว	ขนาดพื้นที่ / ตร.ว	ขนาดพื้นที่ / ตร.ว
ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	บ้านเดี่ยว	50-100	50-100	50-100	50-100
	บ้านแฝด	35-50	35-50	35-50	35-50
ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง	บ้านแถว ตึกแถว	18-24	18-24	18-24	18-24
	อพาร์ทเมนต์				
	อาคารชุด	100-300	100-250	100-200	100-200
ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก	บ้านแถว ตึกแถว	18-24	18-24	18-24	18-24
	อพาร์ทเมนต์				
	อาคารชุด	200-1000	200-800	180-600	180-400
	อาคารพาณิชย์	20-24	20-24	18-24	18-24
	ศูนย์การค้า	3600-6400	2400-3600	1200-2400	800-2000
	อาคารสำนักงาน	120-1200	120-1200	120-500	120-240

หมายเหตุ: 1. ขนาดพื้นที่บางส่วนเป็นค่าจากข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2535

2. ค่าเฉลี่ยจากการสำรวจตัวอย่าง ขนาดพื้นที่ของเมืองขนาดต่างๆ ทั่วทุกภาคของประเทศ

ประวัติผู้เขียน

นายอภิชาติ โสริกุล เกิดเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พุทธศักราช 2508 เริ่มเข้าการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคพนบุรี จังหวัดพนบุรีสำเร็จการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2529 ภายหลังสำเร็จการศึกษา ได้เข้าทำงานเป็นช่างอาสาสมัครช่วยงานการดำเนินงานในชนบท (กสช.) และเข้ารับราชการในตำแหน่ง ช่างโยธา ฝ่ายโยธา สำนักงานสุขาภิบาลเสนาให้ จังหวัดสระบุรี เข้ารับราชการในตำแหน่ง นายช่างโยธา ส่วนงานช่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดพนบุรี ประจำอยู่ที่กิ่งอำเภอลำสนธิ นายช่างโยธา ส่วนงานช่าง องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ประจำอยู่ที่กิ่งอำเภอวังม่วง เข้ารับราชการในตำแหน่ง นายช่างโยธา ฝ่ายปฏิบัติการ สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสระบุรี สำนักงานโยธาธิการจังหวัดอ่างทอง สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดำรงตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ผังเมือง 7 ว. กลุ่มงานวิชาการผังเมือง สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม นักวิเคราะห์ผังเมืองชำนาญการ กลุ่มงานวิชาการผังเมือง สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์ผังเมืองชำนาญการ กลุ่มงานวิชาการผังเมือง สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์(คบ.) วิทยาลัยครูเทพสตรีจังหวัดลพบุรี เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ศส.ม.) สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำเร็จการศึกษาปี พ.ศ. 2547 จากการที่ได้ทำงานรับราชการในหน่วยงานด้านช่าง มากกว่า 20 ปี เป็นทั้งข้าราชการส่วนท้องถิ่น สำนักงานสุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการส่วนภูมิภาค สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ได้ทำงานตั้งแต่ ขั้นตอนการสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบ ประมาณราคา กำหนดราคากลาง ควบคุมงานก่อสร้าง และเป็นกรรมการตรวจการจ้าง ปัจจุบันทำงานด้านการวางแผนและควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาในด้านการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภคโดยได้เข้าศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภคสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปี พ.ศ. 2556